

2017 **COMPTES ANUALS I INFORME DE GESTIÓ**

GRUP SEGURCAIXA ADESLAS

SUMARI

Informe d'Auditoria	3
Comptes anuals	8
Memòria consolidada corresponent a l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2017	24
Annex I	154
Annex II	161
Informe de Gestió Consolidat corresponent a l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2017	163
Estat de la informació no financera corresponent a l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2017	168

INFORME D'AUDITORIA

Deloitte.

Deloitte, S.L.
Avda. Diagonal, 654
08034 Barcelona
Espanya
Tel: +34 932 80 40 40
Fax: +34 932 80 28 10
www.deloitte.es

Traducció d'un informe originàriament formulat en castellà basat en el nostre treball realitzat d'acord amb la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes vigent a Espanya. En cas de discrepància, preval la versió en llengua castellana.

INFORME D'AUDITORIA DE COMPTES ANUALS CONSOLIDATS EMÈS PER UN AUDITOR INDEPENDENT

Als Accionistes de SegurCaixa Adeslas, S.A. d'Assegurances i Reassegurances:

Informe sobre els comptes anuals consolidats

Opinió

Hem auditat els comptes anuals consolidats de SegurCaixa Adeslas, S.A. d'Assegurances i Reassegurances (d'ara endavant, la Societat dominant) i les seves societats dependents (d'ara endavant, el Grup), que comprenen el balanç de situació a 31 de desembre de 2017, els comptes de resultats, l'estat de canvis en el patrimoni net, l'estat de fluxos d'efectiu i la memòria, tots ells consolidats, corresponents a l'exercici acabat en aquesta data.

Segons la nostra opinió, els comptes anuals consolidats adjunts expressen, en tots els aspectes significatius, la imatge fidel del patrimoni i de la situació financera del Grup a 31 de desembre de 2017, així com dels seus resultats i fluxos d'efectiu corresponents a l'exercici acabat en aquesta data, de conformitat amb les Normes Internacionals d'Informació Financera, adoptades per la Unió Europea (NIIF-UE), i altres disposicions del marc normatiu d'informació financera que resulta d'aplicació a Espanya.

Fonament de l'opinió

Hem dut a terme la nostra auditoria de conformitat amb la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes vigent a Espanya. Les nostres responsabilitats d'acord amb aquestes normes es descriuen més endavant, a la secció *Responsabilitats de l'auditor en relació amb l'auditoria dels comptes anuals consolidats* del nostre informe.

Som independents del Grup de conformitat amb els requeriments d'ètica, inclosos els d'independència, que són aplicables a la nostra auditoria dels comptes anuals consolidats a Espanya segons allò que exigeix la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes. En aquest sentit, no hem prestat serveis diferents dels de l'auditoria de comptes ni han concorregut situacions o circumstàncies que, d'acord amb allò que estableix l'esmentada normativa reguladora, hagin afectat la necessària independència de manera que s'hagi vist compromesa.

Considerem que l'evidència d'auditoria que hem obtingut proporciona una base suficient i adequada per a la nostra opinió.

Qüestions clau de l'auditoria

Les qüestions clau de l'auditoria són aquelles qüestions que, segons el nostre judici professional, han estat de la major significativitat en la nostra auditoria dels comptes anuals consolidats del període actual. Aquestes qüestions han estat tractades en el context de la nostra auditoria dels comptes anuals consolidats en el seu conjunt, i en la formació de la nostra opinió sobre aquestes, i no expressem una opinió per separat sobre aquestes qüestions.

Integritat i valoració de la Cartera d'Inversions Financeres

Descripció

La cartera d'actius financers representa, a 31 de desembre de 2017, una part significativa de l'actiu consolidat del Grup a aquesta data (2.696.116 milers d'euros). Els criteris de valoració contemplen l'ús de valors de cotització o de determinades hipòtesis per part dels administradors de la Societat dominant. Donat l'elevat import que aquesta cartera d'inversions representa en el context dels comptes anuals consolidats presos en el seu conjunt, la integritat i la valoració de la cartera d'inversions financers han estat identificades com una qüestió clau per a la nostra auditoria.

Procediments aplicats en l'auditoria

Els nostres procediments d'auditoria per abordar aquesta qüestió han inclòs, entre altres, una combinació de procediments de verificació de que els controls rellevants implementats pel Grup per mitigar els riscos identificats en relació amb la integritat i la valoració dels actius financers operen eficaçment, conjuntament amb procediments substantius tals com l'obtenció de les confirmacions dels dipositaris dels títols, el contrast de valoracions dels títols amb fonts externes i altres procediments substantius, en bases selectives, encaminats a avaluar la integritat de les inversions financers i la raonabilitat i adequació de la seva valoració a la normativa aplicable.

Així mateix, hem avaluat l'adequació dels desglossaments d'informació facilitats en els comptes anuals consolidats (vegeu nota 5.4) requerits pel marc normatiu d'informació financera que resulta d'aplicació.

INFORME D'AUDITORIA

Valoració de les provisions tècniques

Descripció

L'activitat principal del Grup és l'emissió i comercialització de pòlisses d'assegurança. Aquesta activitat comporta el registre de provisions per l'estimació de les obligacions futures amb els prenedors de les pòlisses. Les provisions tècniques representen a 31 de desembre de 2017 un import significatiu del passiu consolidat del Grup (2.109.417 milers d'euros) i es valoren en base a les guies d'implementació que acompanyen a la NIIF 4 "Contractes d'assegurança". Atès que la determinació del passiu al tancament d'exercici per aquest concepte requereix per part dels administradors de la Societat dominant establir judicis i estimacions raonables, utilitzant per a això, entre altres aspectes, les característiques tècniques i actuàries dels productes i l'experiència passada, i donada la rellevància de l'import en els comptes anuals del Grup, la valoració de les provisions tècniques ha estat identificada com una qüestió clau per a la nostra auditoria.

Procediments aplicats en l'auditoria

Els nostres procediments d'auditoria han inclòs, entre d'altres, la revisió del disseny i implementació dels controls rellevants que mitguen els riscos associats al procés de valoració de les provisions tècniques, així com proves de verificació respecte a que els citats controls operen eficaçment. Així mateix, hem realitzat proves orientades a verificar la integritat de la informació utilitzada com a base per a l'estimació de les provisions. D'altra banda, hem comptat amb la col·laboració dels nostres especialistes actuàries per avaluar la raonabilitat i consistència de les hipòtesis actuàries incloses en les valoracions de les provisions tècniques realitzades pel Grup a 31 de desembre de 2017 mitjançant proves analítiques i recàlculs.

Així mateix, hem avaluat l'adequació dels desglossaments d'informació facilitats en els comptes anuals consolidats (vegeu nota 5.8) requerits pel marc normatiu d'informació financera que resulta d'aplicació.

Deteriorament de fons de comerç i altres actius intangibles

Descripció

Tal com s'indica a la Nota 5.1, el Grup té activats fons de comerç per un import de 119.875 milers d'euros i altres actius intangibles per un import de 240.909 milers d'euros en el balanç consolidat adjunt, identificats d'acord a les corresponents unitats generadores de fluxos d'efectiu. En aquest sentit i considerant els elements identificables, la Societat dominant ha establert dues unitats generadores d'efectiu, distingint entre el ram de Salut i la resta de Rams. Addicionalment, el Grup té activats 310.883 milers d'euros en concepte de valor de la marca Adeslas.

El Grup realitza anualment un test de deteriorament en relació a aquests fons de comerç i altres actius intangibles. L'avaluació per part dels administradors de la Societat dominant del possible deteriorament és una qüestió clau per a la nostra auditoria, ja que es tracta d'un procés complex que requereix la realització d'un elevat nivell d'estimacions, judicis i hipòtesis, principalment relacionades amb els fluxos de dividends futurs, les taxes de descompte aplicades i les taxes de creixement a perpetuïtat.

Procediments aplicats en l'auditoria

Els nostres procediments d'auditoria han inclòs, entre d'altres, la revisió del disseny i implementació dels controls rellevants que mitguen els riscos associats al procés d'avaluació del deteriorament dels fons de comerç i d'altres actius intangibles, així com la realització de proves que els citats controls operen eficaçment.

Així mateix, entre altres procediments hem involucrat als nostres experts en valoració d'entitats per ajudar-nos a avaluar l'adequació de les metodologies i raonabilitat de les hipòtesis utilitzades pels administradors de la Societat dominant i, en particular les que afecten al càlcul dels fluxos de dividends futurs, les taxes de descompte aplicades, així com la raonabilitat de les taxes de creixement a perpetuïtat. També hem analitzat la congruència de les hipòtesis amb les utilitzades en exercicis passats i amb dades reals posteriors i realitzat una anàlisi independent de sensibilitat sobre canvis en les assumpcions clau dels tests realitzats.

Finalment, hem avaluat que els desglossaments d'informació inclosos en les notes 3.1, 3.4 i 5.1 dels comptes anuals consolidats adjunts en relació amb aquesta qüestió resulten adequats als requerits per la normativa comptable aplicable.

INFORME D'AUDITORIA

Primera aplicació de les NIIF-UE

Descripció

La Societat dominant, que es titular d'un grup de societats, s'havia acollit d'acord amb la possibilitat atribuïda en la normativa vigent i fins l'exercici 2016, a la dispensa de formular comptes anuals consolidats al ser la Societat dominant alhora dependent d'una altra que es regeix per la legislació espanyola i integrar-se per tant en un grup de consolidació superior (Grupo Mutua Madrileña).

No obstant, tal i com s'indica a la nota 2, els Administradors de la Societat dominant han decidit, per primera vegada en l'exercici 2017, no acollir-se a la dispensa mencionada i formular comptes anuals consolidats. Els Administradors han optat així mateix per l'aplicació del marc normatiu comptable establert per les Normes Internacionals d'Informació Financera, adoptades per la Unió Europea (NIIF-UE) per aquesta formulació.

Atès que es tracta de la primera formulació de comptes anuals consolidats del Grup SegurCaixa Adeslas de conformitat amb les NIIF-UE, els judicis i estimacions dels Administradors de la Societat dominant en relació als criteris de primera aplicació continuats en la NIIF-UE 1, han estat identificats com una qüestió clau per a la nostra auditoria.

Procediments aplicats en l'auditoria

Els nostres procediments d'auditoria han inclòs, entre altres, la revisió del disseny i implementació dels controls rellevants que mitiguen els riscos associats al procés d'elaboració i presentació dels comptes anuals sota NIIF-UE, així com la realització de proves que els controls esmentats operen eficaçment.

En aquest sentit, hem avaluat la raonabilitat dels judicis i les estimacions realitzades pels Administradors de la Societat dominant. Així mateix, hem involucrat als nostres especialistes en àrees de comptabilitat de conformitat amb les NIIF-UE per ajudar-nos a avaluar l'adequat registre dels impactes d'aquests judicis i estimacions de conformitat amb la NIIF 1 Adopció per primera vegada de les Normes Internacionals d'Informació Financera, així com que les polítiques comptables aplicades són conformes al que preveu l'esmentada NIIF 1 en termes de prohibicions o exempcions.

Finalment, hem avaluat que la presentació i els desglossaments d'informació inclosos en els comptes anuals consolidats adjunts en relació amb aquesta qüestió resulten adequats als requerits per la normativa comptable aplicable.

Altra informació: Informe de Gestió Consolidat

L'altra informació comprèn exclusivament l'Informe de gestió consolidat de l'exercici 2017, la formulació del qual és responsabilitat dels administradors de la Societat dominant i no forma part integrant dels comptes anuals consolidats.

La nostra opinió d'auditoria sobre els comptes anuals consolidats no cobreix l'Informe de gestió consolidat. La nostra responsabilitat sobre la informació continguda a l'Informe de gestió consolidat es troba definida a la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes, que estableix dos nivells diferenciats sobre la mateixa:

- Un nivell específic que resulta d'aplicació a l'estat de la informació no financera consolidat, que consisteix a comprovar únicament que la citada informació s'ha facilitat en l'Informe de gestió consolidat o, si s'escau, que s'hagi incorporat en aquest la referència corresponent a l'Informe separat sobre la informació no financera en la forma prevista en la normativa i, en cas contrari, a informar al respecte.
- Un nivell general aplicable a la resta de la informació inclosa en l'Informe de gestió consolidat, que consisteix a avaluar i informar sobre la concordança de la citada informació amb els comptes anuals consolidats, a partir del coneixement del Grup obtingut en la realització de l'auditoria dels citats comptes i sense incloure informació diferent de l'obtinguda com a evidència durant la mateixa, així com avaluar i informar de si el contingut i presentació d'aquesta part de l'Informe de gestió consolidat són conformes a la normativa que resulta d'aplicació. Si, basant-nos en el treball que hem realitzat, concloem que hi ha incorreccions materials, estem obligats a informar-ne.

Sobre la base del treball realitzat, segons allò que s'ha descrit anteriorment, hem comprovat que la informació no financera esmentada a l'apartat a) anterior es presenta a l'Informe separat, "Estat de la Informació no financera" al qual s'inclou referència a l'Informe de gestió consolidat, i que la resta de la informació que conté l'Informe de gestió consolidat concorda amb la dels comptes anuals consolidats de l'exercici 2017 i el seu contingut i presentació són conformes a la normativa que resulta d'aplicació.

INFORME D'AUDITORIA

Responsabilitat dels administradors de la comissió d'auditoria de la Societat dominant en relació amb els comptes anuals consolidats

Els administradors de la Societat dominant són responsables de formular els comptes anuals consolidats adjunts, de forma que expressin la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats consolidats del Grup, de conformitat amb les NIIF-UE i altres disposicions del marc normatiu d'informació financera aplicable al Grup a Espanya, i del control intern que considerin necessari per permetre la preparació de comptes anuals consolidats lliures d'incorrecció material, deguda a frau o error.

En la preparació dels comptes anuals consolidats, els administradors de la Societat dominant són responsables de la valoració de la capacitat del Grup per a continuar com a empresa en funcionament, revelant, segons correspongui, les qüestions relacionades amb empresa en funcionament i utilitzant el principi comptable d'empresa en funcionament excepte si els administradors tenen la intenció de liquidar el Grup o de cessar les seves operacions, o si no existeix cap altra alternativa realista.

La comissió d'auditoria de la Societat dominant és responsable de la supervisió del procés d'elaboració i presentació dels comptes anuals consolidats.

Responsabilitats de l'auditor en relació amb l'auditoria dels comptes anuals consolidats

Els nostres objectius són obtenir una seguretat raonable que els comptes anuals consolidats en el seu conjunt estan lliures d'incorrecció material, deguda a frau o error, i emetre un informe d'auditoria que conté la nostra opinió.

Seguretat raonable és un alt grau de seguretat però no garanteix que una auditoria realitzada de conformitat amb la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes vigent a Espanya sempre detecti una incorrecció material quan existeix. Les incorreccions poden ser degudes a frau o error i es consideren materials si, individualment o de forma agregada, es pot preveure raonablement que influeixin en les decisions econòmiques que els usuaris prenen basant-se en els comptes anuals consolidats.

A l'Annex I d'aquest informe d'auditoria s'inclou una descripció més detallada de les nostres responsabilitats en relació amb l'auditoria dels comptes anuals consolidats. Aquesta descripció que es troba a les pàgines 9 i 10 és part integrant del nostre informe d'auditoria.

Informe sobre altres requeriments legals i reglamentaris

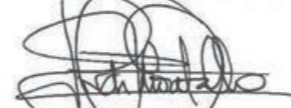
Informe adicional per a la comissió d'auditoria de la Societat dominant

L'opinió que s'expressa en aquest informe és coherent amb allò que es manifesta en el nostre informe adicional per a la comissió d'auditoria de la Societat dominant amb data 5 de març de 2018.

Període de contractació

La Junta General Ordinària d'Accionistes celebrada el 20 d'abril de 2017 ens va nomenar com a auditors per un període d'un any, comptat a partir de l'exercici finalitzat el 31 de desembre del 2016.

DELOITTE, S.L.
Inscrita al R.O.A.C núm. S0692

Jordi Montalbo
Inscrit al R.O.A.C núm. 17529

5 de març de 2018

INFORME D'AUDITORIA

Annex I del nostre informe d'auditoria

Adicionalment a allò que inclou el nostre informe d'auditoria, en aquest Annex incloem les nostres responsabilitats respecte a l'auditoria dels comptes anuals.

Responsabilitats de l'auditor en relació amb l'auditoria dels comptes anuals consolidats

Com a part d'una auditoria de conformitat amb la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes vigent a Espanya, apliquem el nostre judici professional i mantenim una actitud d'escepticisme professional durant tota l'auditoria. També:

- Identifiquem i valorem els riscos d'incorrecció material en els comptes anuals consolidats, deguda a frau o error, dissenyem i apliquem procediments d'auditoria per respondre a aquests riscos i obtenim evidència d'auditoria suficient i adequada per proporcionar una base per a la nostra opinió. El risc de no detectar una incorrecció material deguda a frau és més elevat que en el cas d'una incorrecció material deguda a error, ja que el frau pot implicar col·lusió, falsificació, omissions deliberades, manifestacions intencionadament errònies, o l'elusió del control intern.
- Obtenim coneixement del control intern rellevant per a l'auditoria amb la finalitat de dissenyar procediments d'auditoria que siguin adequats en funció de les circumstàncies, i no amb la finalitat d'expressar una opinió sobre l'eficàcia del control intern del Grup.
- Avaluem si les polítiques comptables aplicades són adequades i la raonabilitat de les estimacions comptables i la corresponent informació revelada pels administradors de la Societat dominant.
- Concloem sobre si és adequada la utilització, per part dels administradors de la Societat dominant, del principi comptable d'empresa en funcionament i, basant-nos en l'evidència d'auditoria obtinguda, concloem sobre si existeix o no una incertesa material relacionada amb fets o amb condicions que poden generar dubtes significatius sobre la capacitat del Grup per a continuar com a empresa en funcionament. Si concloem que existeix una incertesa material, es requereix que cridem l'atenció en el nostre informe d'auditoria sobre la corresponent informació revelada en els comptes anuals consolidats o, si aquestes revelacions no són adequades, que expressem una opinió modificada. Les nostres conclusions es basen en l'evidència d'auditoria obtinguda fins a la data del nostre informe d'auditoria. No obstant això, els fets o condicions futurs poden ser la causa que el Grup deixi de ser una empresa en funcionament.
- Avaluem la presentació global, l'estructura i el contingut dels comptes anuals consolidats, inclosa la informació revelada, i si els comptes anuals consolidats representen les transaccions i els fets subjacents de manera que aconseguen expressar la imatge fidel.
- Obtenim evidència suficient i adequada en relació amb la informació financera de les entitats o activitats empresarials dins el Grup per a expressar una opinió sobre els comptes anuals consolidats. Som responsables de la direcció, supervisió i realització de l'auditoria del Grup. Som els únics responsables de la nostra opinió d'auditoria.

Ens comuniquem amb la comissió d'auditoria de la Societat dominant en relació amb, entre altres qüestions, l'abast i el moment de realització de l'auditoria planificats i els resultats significatius de l'auditoria, així com qualsevol deficiència significativa del control intern que identifiquem en el transcurs de l'auditoria.

També proporcionem a la comissió d'auditoria de la Societat dominant una declaració que hem complert els requeriments d'ètica aplicables, inclosos els d'independència, i ens hi hem comunicat amb la mateixa per informar d'aquelles qüestions que raonablement puguin suposar una amenaça per a la nostra independència i, si escau, de les corresponents salvaguardes.

Entre les qüestions que han estat objecte de comunicació a la comissió d'auditoria de la Societat dominant, determinem les que han estat de la major significativitat en l'auditoria dels comptes anuals consolidats del període actual i que són, en conseqüència, les qüestions clau de l'auditoria.

Descrivim aquestes qüestions en el nostre informe d'auditoria llevat que les disposicions legals o reglamentàries prohibeixin revelar públicament la qüestió.

COMPTES ANUALS

BALANÇOS DE SITUACIÓ CONSOLIDATS CORRESPONENTS ALS EXERCICIS ACABATS EL 31 DE DESEMBRE DE 2017 I 2016

ACTIU	(Milers d'euros)			
	Nota	A 31 de desembre 2017	A 31 de desembre 2016 (*)	A 1 de gener 2016 (*)
Efectiu i altres mitjans líquids equivalents	5.4.1	1.478.537	1.087.493	1.179.135
Actius financers disponibles per a la venda	5.4.1	606.111	862.683	570.257
Préstecs i partides a cobrar	5.4.1	610.992	530.266	279.745
Valors representatius de deute		199.964	199.565	-
Préstecs a entitats associades		-	433	1.449
Crèdits per operacions d'assegurança, reassegurança i coassegurança		390.911	310.645	258.910
Crèdits amb les Administracions Públiques		27	22	173
Resta de crèdits		20.090	19.601	19.213
Derivats de cobertura	5.4.4	476	-	-
Participació de la reassegurança en les provisions tècniques	5.8.1	165.437	141.166	96.483
Immobilitzat material	5.2.1	105.448	97.437	96.969
Inversions immobiliàries	5.2.2	27.002	26.360	29.670
Immobilitzat intangible	5.1	727.445	724.059	737.631
Fons de comerç		119.875	119.875	119.875
Altres actius intangibles		607.570	604.184	617.756
Inversions comptabilitzades utilitzant el mètode de participació	4.7	82.705	79.194	75.347

COMPTES ANUALS

ACTIU	(Milers d'euros)			
	Nota	A 31 de desembre 2017	A 31 de desembre 2016 (*)	A 1 de gener 2016 (*)
Actius fiscals		83.066	82.017	82.324
Actius per impost corrent		428	406	1.253
Actius per impost diferit	5.12	82.638	81.611	81.071
Altres actius	5.6	89.514	65.710	49.192
Total actiu		3.976.733	3.696.385	3.196.753

(*) Es presenta únicament i exclusivament a efectes comparatius.

Les Notes 1 a 7 descrites en la memòria adjunta i els Annexos I a II formen part integrant del Balanç de Situació Consolidat a 31 de desembre de 2017.

COMPTES ANUALS

BALANÇOS DE SITUACIÓ CONSOLIDATS CORRESPONENTS ALS EXERCICIS ACABATS EL 31 DE DESEMBRE DE 2017 I 2016

PASSIU	(Milers d'euros)			
	Nota	A 31 de desembre 2017	A 31 de desembre 2016 (*)	A 1 de gener 2016 (*)
PASSIU				
Provisions tècniques	5.8	2.109.417	1.797.380	1.466.880
Provisió per a primes no consumides		673.613	513.475	387.226
Provisió per a riscos en curs		2.553	2.553	2.495
Provisió per a prestacions		1.002.242	916.703	780.577
Altres provisions tècniques		431.009	364.649	296.582
Dèbits i partides a pagar	5.5	483.248	455.792	407.919
Dipòsits rebuts per reassegurança cedida		5.019	7.826	8.793
Deutes per operacions d'assegurança, reassegurança i coassegurança		86.673	78.458	62.958
Deutes amb entitats de crèdit		-	198	978
Deutes amb les Administracions públiques		20.527	20.513	22.151
Deutes amb parts vinculades		214.805	218.890	198.754
Resta d'altres deutes		156.224	129.907	114.285
Altres provisions no tècniques	5.9	36.629	32.402	31.421
Passius fiscals		72.590	57.115	38.330
Passius per impost corrent		8.462	6.044	8.159
Passius per impost diferit	5.12	64.128	51.071	30.171

COMPTES ANUALS

PASSIU	(Milers d'euros)			
	Nota	A 31 de desembre 2017	A 31 de desembre 2016 (*)	A 1 de gener 2016 (*)
Resta de passius	5.6	38.819	34.875	23.905
Total passiu		2.740.703	2.377.564	1.968.455
PATRIMONI NET				
PATRIMONI NET	(Milers d'euros)			
	Nota	A 31 de desembre 2017	A 31 de desembre 2016	A 1 de gener 2016
PATRIMONI NET				
Fons Propis	5.7	1.209.425	1.292.872	1.208.271
Capital o fons mutual		469.670	469.670	469.670
Prima d'emissió		181.045	361.060	361.060
Reserves		450.438	373.976	381.462
Altres aportacions de socis i mutualistes		4.783	4.783	4.283
Resultat de l'exercici atribuït a la societat dominant		313.974	254.637	140.941
(Dividend a compte i reserva d'estabilització a compte)		(210.485)	(171.254)	(149.145)
Ajustaments per canvis de valor	5.7	26.605	25.949	19.485
Participacions no dominants	4.6	-	-	542
Total patrimoni net		1.236.030	1.318.821	1.228.298
Total patrimoni net i passiu		3.976.733	3.696.385	3.196.753

(*) Es presenta únicament i exclusivament a efectes comparatius.

Les Notes 1 a 7 descrites en la memòria adjunta i els Annexos I a II formen part integrant del Balanç de Situació Consolidat a 31 de desembre de 2017.

COMPTES ANUALS

COMPTES DE RESULTATS CONSOLIDATS CORRESPONENTS ALS EXERCICIS ANUALS ACABATS EL 31 DE DESEMBRE DE 2017 I 2016

A) COMPTES DE RESULTATS CONSOLIDATS	(Milers d'euros)		
	Nota	A 31 de desembre 2017	A 31 de desembre 2016 (*)
INGRESSOS ACTIVITAT ASSEGURADORA			
Primes imputades a l'exercici, netes	5.10	3.170.308	2.958.939
Primes emeses assegurança directa		3.531.666	3.270.997
Primes reassegurança acceptada		28.417	20.701
Primes de la reassegurança cedida (-)		(238.692)	(218.789)
Variació de la provisió per a primes no consumides i per a riscos en curs (+ o -)		(151.083)	(113.970)
Assegurança directa		(159.216)	(125.355)
Reassegurança acceptada		(922)	(951)
Reassegurança cedida (-)		9.055	12.336
Participació en beneficis de societats posades en equivalència	4.7	9.614	9.331
Ingressos de les inversions		45.211	26.134
Altres Ingressos Tècnics		39.016	25.962
Altres Ingressos No Tècnics	3.13	146.648	131.337
TOTAL INGRESSOS DE L'ACTIVITAT ASSEGURADORA		3.410.797	3.151.703

COMPTES ANUALS

A) COMPTES DE RESULTATS CONSOLIDATS	(Milers d'euros)		
	Nota	A 31 de desembre 2017	A 31 de desembre 2016 (*)
DESPESES DE L'ACTIVITAT ASSEGURADORA			
Sinistralitat de l'Exercici, Neta de Reassegurança		(2.331.226)	(2.203.717)
Prestacions i despeses pagades		(2.169.217)	(2.050.731)
Assegurança directa		(2.230.302)	(2.117.025)
Reassegurança acceptada		(14.508)	(10.116)
Reassegurança cedida (-)		75.593	76.410
Despeses imputables a prestacions	5.11	(162.009)	(152.986)
Variació d'altres provisions tècniques, neta (+ o -)		(66.360)	(68.068)
Participació en Beneficis i Extorns		(19)	(88)
Despeses d'Explotació Netes		(439.489)	(387.587)
Despeses de les inversions		(30.920)	(17.691)
Altres Despeses Tècniques		(406)	(21.251)
Altres despeses no tècniques	5.11	(127.094)	(117.633)
TOTAL DESPESES DE L'ACTIVITAT ASSEGURADORA		(2.995.514)	(2.816.035)
RESULTAT DE L'ACTIVITAT ASSEGURADORA		415.283	335.668

(*) Es presenta únicament i exclusivament a efectes comparatius.

Les Notes 1 a 7 descrites en la memòria adjunta i els Annexos I a II formen part integrant del Compte de Resultats Consolidat a 31 de desembre de 2017.

COMPTES ANUALS

COMPTES DE RESULTATS CONSOLIDATS CORRESPONENTS ALS EXERCICIS ANUALS ACABATS EL 31 DE DESEMBRE DE 2017 I 2016

A) COMPTES DE RESULTATS CONSOLIDATS	(Milers d'euros)		
	Nota	A 31 de desembre 2017	A 31 de desembre 2016 (*)
ALTRES ACTIVITATS			
Ingressos d'exploració		3.708	3.922
Despeses d'exploració		(7.210)	(6.865)
Ingressos Financers Nets	5.4.2	4.013	753
Altres Ingressos		11.725	6.049
Altres Despeses		(7.712)	(5.296)
Dotació provisió deteriorament d'actius		(1.427)	(164)
RESULTAT D'ALTRES ACTIVITATS		(916)	(2.354)
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS D'OPERACIONS CONTINUADES		414.367	333.314
Impost sobre els guanys	5.12	(80.295)	(58.046)
Impost diferit de consolidació	5.12	(20.098)	(20.618)
RESULTAT DESPRÉS D'OPERACIONS CONTINUADES		313.974	254.650
RESULTAT DESPRÉS D'IMPOSTOS D'OPERACIONS INTERROMPUDES		-	-
RESULTAT CONSOLIDAT DE L'EXERCICI		-	-
Atribuïble a la Societat dominant		313.974	254.637
Atribuïble a interessos minoritaris		-	13
		313.974	254.650

(*) Es presenta únicament i exclusivament a efectes comparatius.

Les Notes 1 a 7 descrites en la memòria adjunta i els Annexos I a II formen part integrant del Compte de Resultats Consolidat a 31 de desembre de 2017.

COMPTES ANUALS

COMPTES DE RESULTATS CONSOLIDATS CORRESPONENTS ALS EXERCICIS ANUALS ACABATS EL 31 DE DESEMBRE DE 2017 I 2016

B) ESTAT D'INGRESSOS I DESPESES RECONEGUTS CONSOLIDAT	(Milers d'euros)		
	Nota	A 31 de desembre 2017	A 31 de desembre 2016 (*)
RESULTAT CONSOLIDAT DE L'EXERCICI		313.974	254.650
ALTRES INGRESSOS I DESPESES RECONEGUTS CONSOLIDATS:			
Elements que no es reclassificaran a resultats		-	-
Efecte impositiu		-	-
		-	-
Elements que es podrien reclassificar posteriorment a resultats:			
1. Actius financers disponibles per a la venda		2.601	8.149
Guany i pèrdues per valoració	5.4.3	(8.383)	17.614
Imports transferits al compte de resultats consolidat		10.984	(9.465)
Altres reclassificacions		-	-
2. Cobertures dels fluxos d'efectiu		-	-
Guany i pèrdues per valoració		-	-
Imports transferits al compte de resultats consolidat		-	-
Imports transferits al valor inicial de les partides cobertes		-	-
Altres reclassificacions		-	-

COMPTES ANUALS

B) ESTAT D'INGRESSOS I DESPESES RECONEGUTS CONSOLIDAT	(Milers d'euros)		
	Nota	A 31 de desembre 2017	A 31 de desembre 2016 (*)
3. Cobertura d'inversions netes en negocis a l'estranger		-	-
Guanys i pèrdues per valoració		-	-
Imports transferits al compte de resultats consolidat		-	-
Altres reclassificacions		-	-
4. Diferències de canvi i conversió		(2.836)	1.941
Guanys i pèrdues per valoració		(2.836)	1.941
Imports transferits al compte de resultats consolidat		-	-
Altres reclassificacions		-	-
5. Correcció d'asimetries comptables		-	-
Guanys i pèrdues per valoració		-	-
Imports transferits al compte de resultats consolidat		-	-
Altres reclassificacions		-	-
6. Actius mantinguts per a la venda		-	-
Guanys i pèrdues per valoració		-	-
Imports transferits al compte de resultats consolidat		-	-
Altres reclassificacions		-	-
7. Guanys/(pèrdues) actuàrials per retribucions a llarg termini al personal		-	-

COMPTES ANUALS

B) ESTAT D'INGRESSOS I DESPESES RECONEGUTS CONSOLIDAT	(Milers d'euros)		
	Nota	A 31 de desembre 2017	A 31 de desembre 2016 (*)
8. Entitats valorades per posada en equivalència	5.7	832	(1.104)
Guanys i pèrdues per valoració		832	(1.104)
Imports transferits al compte de resultats consolidat		-	-
Altres reclassificacions		-	-
9. Altres ingressos i despeses reconeguts		-	-
10. Impost sobre beneficis		59	(2.522)
Altres ingressos i despeses reconeguts consolidats		656	6.464
Total d'ingressos i despeses reconeguts consolidats		314.630	261.114
Ingressos i despeses reconeguts consolidats atribuïbles a:			
Societat dominant		314.630	261.101
Participacions no dominants		-	13
		314.630	261.114

(*) Es presenta únicament i exclusivament a efectes comparatius.

Les Notes 1 a 7 descrites en la memòria adjunta i els Annexos I a II formen part integrant de l'Estat d'Ingressos i Despeses Reconeguts Consolidat a 31 de desembre de 2017.

COMPTES ANUALS

ESTATS DE CANVIS EN EL PATRIMONI NET CONSOLIDATS CORRESPONENTS ALS EXERCICIS ACABATS EL 31 DE DESEMBRE DE 2017 I 2016

	(Milers d'euros)								
	Atribuïble als accionistes de la Societat dominant								
	Capital o fons mutual	Prima d'emissió	Reserves	Altres aportacions de socis i mutualistes	Resultat de l'exercici atribuït a la societat dominant	Dividend a compte i reserva d'estabilització a compte	Ajustaments per canvis de valor	Participacions no dominants	Total patrimoni net
Saldo a 1 de gener de 2016 (*)	469.670	361.060	381.462	4.283	140.941	(149.145)	19.485	542	1.228.298
Resultat consolidat de l'exercici	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Altres ingressos i despeses reconeguts consolidats	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total resultat global	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total ingressos i despeses reconeguts consolidats	-	-	-	-	254.637	-	6.464	13	261.114
Transaccions amb els propietaris en la seva qualitat de tals									
Ampliació de Capital i prima d'emissió	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Altres variacions del patrimoni net	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(-) Distribució de dividends o derrames actives	-	-	-	-	-	149.145	-	-	149.145
Increment (reducció) de patrimoni net resultant d'una combinació de negocis	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Adquisicions (vendes) de participacions de socis externs	-	-	22	-	-	-	-	(555)	(533)

COMPTES ANUALS

	(Milers d'euros)								
	Atribuïble als accionistes de la Societat dominant								
	Capital o fons mutual	Prima d'emissió	Reserves	Altres aportacions de socis i mutualistes	Resultat de l'exercici atribuït a la societat dominant	Dividend a compte i reserva d'estabilització a compte	Ajustaments per canvis de valor	Participacions no dominants	Total patrimoni net
Altres operacions amb socis o mutualistes	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Distribució de resultat 2016	-	-	82.251	-	(254.637)	171.254	-	-	(1.132)
Dividends de l'exercici 2017	-	-	-	-	-	(210.485)	-	-	(210.485)
Saldo a 31 de desembre de 2017	469.670	181.045	450.438	4.783	313.974	(210.485)	26.605	-	1.236.030

(*) Es presenta únicament i exclusivament a efectes comparatius.

Les Notes 1 a 7 descrites en la memòria adjunta i els Annexos I a II formen part integrant de l'Estat de Canvis en el Patrimoni Net Consolidat a 31 de desembre de 2017.

COMPTES ANUALS

ESTATS DE FLUXOS D'EFECTIU CONSOLIDATS CORRESPONENTS ALS EXERCICIS ACABATS EL 31 DE DESEMBRE DE 2017 I 2016

	(Milers d'euros)	
	Exercici finalitzat a 31 de desembre	
	2017	2016 (*)
Fluxos d'efectiu d'activitats d'explotació		
ACTIVITAT ASSEGUADORA	862.303	839.246
Cobraments per primes d'assegurança directa i coassegurança	3.541.568	3.306.224
Pagaments de prestacions assegurança directa i coassegurança	(2.113.068)	(1.951.721)
Cobraments per sinistres reassegurança cedida	1.622	927
Pagaments de primes reassegurança cedida	(62.607)	(51.074)
Recobrament de prestacions	314	175
Pagaments de retribucions a mediadors	(255.091)	(227.215)
Altres cobraments d'explotació	2.537	1.290
Altres pagaments d'explotació	(252.972)	(239.360)
ALTRES ACTIVITATS D'EXPLORACIÓ	(302.440)	(279.336)
Cobraments d'altres activitats	133.894	134.811
Pagaments d'altres activitats	(352.580)	(347.053)
Cobraments i pagaments per impost sobre beneficis	(83.754)	(67.094)
Efectiu net generat per les activitats d'explotació	559.863	559.910

COMPTES ANUALS

	(Milers d'euros)	
	Exercici finalitzat a 31 de desembre	
	2017	2016 (*)
Fluxos d'efectiu d'activitats d'inversió		
Cobraments per venda d'immobilitzat material	-	1.056
Adquisició d'immobilitzat material	(17.199)	(11.269)
Cobraments per venda d'inversions immobiliàries	2.369	2.273
Adquisició d'inversions immobiliàries	-	-
Adquisició d'actius intangibles	(25.220)	(27.072)
Cobraments procedents de la venda de l'immobilitzat intangible	-	-
Cobraments per venda d'instruments financers	951.413	1.074.414
Adquisició d'instruments financers	(682.227)	(1.560.277)
Ampliació de capital en negocis conjunts	-	-
Efectiu net per baixa de dependent	78	(400)
Préstecs concedits a parts vinculades	-	-
Cobraments de préstecs concedits a parts vinculades	-	-
Dividends cobrats	8.280	7.283
Interessos rebuts	39	16.918
Efectiu net utilitzat en les activitats d'inversió	237.533	(497.074)

COMPTES ANUALS

	(Milers d'euros)	
	Exercici finalitzat a 31 de desembre	
	2017	2016 (*)
Fluxos d'efectiu d'activitats de finançament		
Cobraments per recursos aliens	-	-
Reemborsos de recursos aliens	-	-
Cobraments per passius financers amb parts relacionades	-	-
Reemborsos de passius financers amb parts relacionades	-	-
Dividends pagats als socis externs	(405.982)	(148.775)
Interessos pagats	(370)	(1.150)
Altres pagaments relacionats amb activitats de finançament	-	(4.553)
Efectiu net utilitzat en activitats de finançament	(406.352)	(154.478)
(Disminució) Augment net d'efectiu i equivalents	391.044	(91.642)
Efectiu i equivalents a l'efectiu a l'inici de l'exercici	1.087.493	1.179.135
Pèrdues per diferències de conversió en efectiu	-	-
Efectiu i equivalents a l'efectiu al tancament de l'exercici	1.478.537	1.087.493

(*) Es presenta únicament i exclusivament a efectes comparatius.

Les Notes 1 a 7 descrites en la memòria adjunta i els Annexos I a II formen part integrant de l'Estat de Fluxos d'Efectiu Consolidat reconegut a 31 de desembre de 2017.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

1. INFORMACIÓ GENERAL SOBRE EL GRUP

1.1. SOCIETAT DOMINANT

SegurCaixa Adeslas, S.A. d'Assegurances i Reassegurances (d'ara endavant, SegurCaixa Adeslas o la Societat dominant) es va constituir el 18 de desembre de 1942 a Espanya de conformitat amb la normativa vigent per temps indefinit. L'actual denominació social va ser adoptada en base als acords fixats per la Junta General Ordinària i Extraordinària d'Accionistes del dia 30 de juny de 2011. El seu domicili social es troba al Paseo de la Castellana, 259 C (Torre de Cristal), Madrid.

El seu àmbit d'actuació s'estén a tot el territori espanyol, així com qualsevol dels restants països membres de l'Espai Econòmic Europeu i tercers països, d'acord amb les exigències legals o reglamentàries que siguin aplicables.

1.2. OBJECTE SOCIAL

L'objecte social de la Societat dominant és la realització de les operacions que les disposicions legals en vigor permeten a les Entitats Asseguradores i Reasseguradores.

A 31 de desembre de 2017, la Societat dominant es troba autoritzada per operar en els rams de no-vida, i el seu negoci se centra especialment en les assegurances de Malaltia (en la seva modalitat d'Assistència Sanitària), Multiriscos de la Llar, Accidents, Vehicles Terrestres (no ferroviaris) i Decessos. Pel que fa a les assegurances del

ram de Malaltia, amb col·lectius presents en la major part o totes les províncies, dels quals els més importants són els de MUFACE i ISFAS, la Societat dominant manté pactes estables de reassegurança de prestació de serveis amb asseguradors que tenen presència directa en les poques províncies en què la Societat n'està mancada. També formarà part de l'objecte social qualsevol altre ram d'assegurança que la Junta General o el Consell d'Administració considerin d'interès establir i sigui autoritzat per la Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions.

1.3. ESTRUCTURA INTERNA

L'estructura interna de la Societat dominant consta d'una sèrie de delegacions i zones, que reben el suport intern per part de les àrees centrals.

SegurCaixa Adeslas efectua la comercialització dels seus productes a través de diversos canals. D'una banda, hi ha la xarxa de distribució de CaixaBank, S.A. (d'ara endavant, CaixaBank), la qual s'ha configurat com a operador de bancassegurances exclusiu de VidaCaixa, S.A.U. d'Assegurances i Reassegurances (d'ara endavant, VidaCaixa) amb autorització per comercialitzar els productes d'assegurances de SegurCaixa Adeslas. També cal destacar la comercialització dels seus productes a través de la seva xarxa d'oficines i agents externs, així com a través d'AgenCaixa, S.A.U.

SegurCaixa Adeslas és la Societat dominant d'un grup format per la mateixa societat i les societats dependents

detallades a l'Annex II (d'ara endavant "el Grup"). El Grup desenvolupa activitats en l'àmbit de la prestació sanitària, principalment centres mèdics i dentals, i complementa l'activitat asseguradora de la Societat dominant. Aquestes activitats se centren en l'explotació comercial de centres i establiments sanitaris destinats a la prevenció, diagnòstic i tractament de malalties bucodentals, assistència, consultes, diagnòstic i anàlisis clíniques, així com la participació en societats mercantils dedicades a l'explotació i gestió d'establiments sanitaris.

El Grup està controlat per Mutua Madrileña Automovilista, Sociedad de Seguros a Prima Fija, amb domicili social a Paseo de la Castellana, núm. 33 de Madrid, en virtut d'una aliança accionarial i estratègica acordada amb el Grup CaixaBank per tal de desenvolupar, comercialitzar i distribuir assegurances generals de no vida de SegurCaixa Adeslas (vegeu Notes 1.4 i 5.7)

Aquests comptes anuals consolidats han estat formulats pel Consell d'Administració de la Societat dominant el 21 de febrer de 2018 i es troben pendents d'aprovació per la Junta General d'Accionistes en convocatòria ordinària.

1.4. OPERACIONS SOCIETÀRIES

Amb data 13 de gener de 2011, el Grup CaixaBank i Mutua Madrileña Automovilista, Sociedad de Seguros a Prima Fija (d'ara endavant, "Mutua Madrileña") van acordar una aliança estratègica per al desenvolupament, la comercialització i la distribució d'assegurances generals de no vida de SegurCaixa Adeslas.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

L'esmentada aliança es va materialitzar, un cop es van obtenir totes les autoritzacions pertinents, a través de l'aportació per part de Mutua Madrileña de la seva participació a Aresa Seguros Generales, S.A., que pujava a un 99,99%, mitjançant un augment de capital de SegurCaixa Adeslas per un valor de 150.000 milers d'euros i un contracte de compravenda d'accions pel qual VidaCaixa (anteriorment denominada VidaCaixa Grup, S.A.) va vendre a Mutua Madrileña una participació a SegurCaixa Adeslas suficient per arribar al 50% del capital social d'aquesta societat, tenint en compte les accions que Mutua Madrileña va subscriure en la referida ampliació de capital a SegurCaixa Adeslas.

L'objectiu fonamental d'aquesta operació va ser el desenvolupament, la comercialització i la distribució d'assegurances generals de no vida conjuntament, per evitar duplicitats i aconseguir una presència única i més potent en el mercat assegurador.

Com a conseqüència d'aquesta aliança, i des de la seva subscripció, es van produir una sèrie de reestructuracions i operacions societàries. Les principals operacions s'enumeren a continuació:

- Ampliació de capital de SegurCaixa Adeslas per 3.965 euros mitjançant el bescanvi de 4.357 accions de SegurCaixa Adeslas per les 225 accions d'Aresa, de les quals és accionista minoritari Eterna Aseguradora, S.A. Compañía de Seguros y Reaseguros.

- La fusió per absorció d'Aresa Seguros Generales, S.A. per SegurCaixa Adeslas el juliol del 2012.
- La fusió per absorció, durant el primer trimestre del 2013, del hòlding VidaCaixa Grup, S.A.U. per part de VidaCaixa, S.A., tot transferint-se la participació mantinguda per l'accionista a VidaCaixa, S.A.
- Adquisició el setembre del 2013, mitjançant acords entre SegurCaixa Adeslas i CaixaBank, i posterior fusió el maig del 2014 de CajaSol Seguros Generales, Sociedad de Seguros y Reaseguros, S.A.U., CAN Seguros de Salud, S.A.U. i CAN Seguros Generales, S.A., companyies procedents de Banca Cívica.
- Addenda, l'abril del 2015, al contracte d'Agència per la distribució d'assegurances generals amb CaixaBank i pagament de 47.000 milers d'euros com a contraprestació complementària per les activitats de mediació en la comercialització d'assegurances consistent en la recerca de clients a través de la xarxa bancària procedent de Barclays.

El març del 2015 es va produir la presa de participació accionarial, per part de SegurCaixa Adeslas, del 25,15% del capital social de la societat Igualatorio Médico Quirúrgico de Especialidades de Asturias, S.A. de Seguros ("IMQ Asturias") mitjançant la subscripció d'un acord marc amb la Sociedad de Profesionales Médicos del Igualatorio Médico Quirúrgico de Asturias, S.L. per a l'explotació de l'esmentada societat.

Amb data 28 d'abril de 2016, els accionistes majoritaris de la Societat van acordar subscriure un acord per a la novació

parcial del Contracte entre accionistes de SegurCaixa Adeslas i el Grup CaixaBank i Grup Mutua Madrileña.

Amb data 9 de setembre de 2016, el Grup va procedir a la venda de la seva participació a Infraestructuras y Servicios de Alzira, S.A. per un import de 2.942 milers d'euros. La baixa de la dependent va suposar un resultat a nivell consolidat de 96 milers d'euros, que es va registrar en l'epígraf "ingressos financers nets" del resultat d'altres activitats del compte de resultats consolidat. Així mateix, aquesta baixa va tenir com a conseqüència l'eliminació de les participacions no dominants que figuraven en el balanç de situació.

El 21 de desembre de 2016, i sobre la base de l'acord marc subscrit amb la Sociedad de Profesionales Médicos del Igualatorio Médico Quirúrgico de Asturias, S.L. el març del 2015, el Grup va incrementar la seva participació accionarial a IMQ Asturias fins a arribar al 35,03% del seu capital social, mitjançant una inversió addicional de 2.801 milers d'euros. El desembre del 2017, i en el marc d'aquest acord, el Grup ha incrementat la seva participació accionarial a IMQ Asturias fins a arribar al 44,91% (vegeu Nota 4.7). L'increment de participació no ha suposat un canvi en la condició de la inversió com a associada.

La informació legal de les operacions societàries esmentades en els paràgrafs anteriors es troba detallada en els comptes anuals de la Societat dominant dels exercicis en què van tenir lloc.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

1.5. RESUM ESTADÍSTIC DE LES QUEIXES I RECLAMACIONS ATESES

Les queixes i reclamacions tramitades a SegurCaixa Adeslas durant l'exercici 2017 han pujat a un total de 12.433 (11.652 el 2016).

Tipus de resolució	Exercici 2017
Desestimades	4.701
Estimades	6.189
SCA Omet Pronunciar-se	1.518
No admesa a tràmit	7
Pendents de resolució	18
Total	12.433

En compliment de l'Ordre Ministerial ECO/734/2004, d'11 de març, sobre els departaments i serveis d'atenció al client i el defensor del client de les entitats financeres, així com del Reglament per a la Defensa del Client de SegurCaixa Adeslas, el Servei d'Atenció al Client coneixerà de les queixes i reclamacions que presentin les persones físiques o jurídiques legitimades d'acord amb l'article 5 del Reglament per a la Defensa del Client, de manera que, si la queixa o reclamació no ha estat resolta a favor seu pel departament, oficina o servei objecte d'aquesta, la queixa o reclamació serà remesa al Servei d'Atenció al Client, que continuarà

el procediment, llevat que el reclamant manifesti la seva conformitat amb la resolució dictada en primera instància.

En aquest sentit, les queixes i reclamacions resoltes pel Servei d'Atenció al Client de la Societat dominant durant l'exercici 2017, en estricte compliment de l'esmentat reglament, pugen a un total de 831 (736 el 2016):

Tipus de resolució	Exercici 2017
Desestimades	423
Estimades	309
SCA Omet Pronunciar-se	99
No admeses a tràmit	-
Pendents de resolució	-
Total	831

Així mateix, el Servei d'Atenció al Client de la Societat dominant ha tramitat els expedients de queixes i reclamacions que els nostres assegurats han presentat davant la Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions, que el 2017 han pujat a 232 expedients.

Els criteris de decisió aplicats pel Servei d'Atenció al Client queden reflectits en les seves pròpies resolucions, i són els següents:

- Estricta observança del principi de legalitat, el bloc o grup normatiu del qual està compost per les Lleis de Contracte d'Assegurança 50/1980, de 8 d'octubre, i 44/2002, de 22 de novembre, de Reforma del Sistema Financer, així com el compliment puntual de totes les obligacions imposades en els contractes subscrits.
- Acatament de les resolucions de la Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions del Ministeri d'Economia i Competitivitat.
- Motivació jurídica dels pronunciaments, exposant conclusions clares sobre la sol·licitud plantejada en la queixa o reclamació, basant-se en les clàusules contractuals, en la legislació d'assegurances i en les bones pràctiques i usos del sector assegurador.

2. BASES DE PRESENTACIÓ DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS

2.1. BASES DE PRESENTACIÓ

SegurCaixa Adeslas, d'acord amb el RD 1159/2010, de 17 de setembre, pel qual s'aproven les normes per a la formulació d'estats financers consolidats (d'ara endavant, "NOFCAC"), i en virtut de l'article 43 bis del Codi de Comerç, s'havia acollit fins al present exercici a la dispensa de formular comptes anuals consolidats

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

amb motiu d'integrar-se en un grup de consolidació superior. La Societat dominant ha decidit, de manera voluntària, formular per primera vegada comptes anuals consolidats, així com començar a aplicar, també de manera voluntària, la legislació de la Unió Europea sobre les normes internacionals d'informació financera adoptades (NIIF-UE), alhora que s'ha establert com a data de transició l'1 de gener de 2016.

Com que es tracta dels primers comptes consolidats formulats sota NIIF i no s'han formulat comptes consolidats prèviament d'acord amb les NOFCAC, el Grup no presenta les conciliacions requerides de l'efecte de la transició del Pla de Comptabilitat d'Entitats Asseguradores a les NIIF.

Els presents comptes anuals consolidats del Grup SegurCaixa Adeslas s'han preparat d'acord amb les Normes Internacionals d'Informació Financera adoptades per la Unió Europea (NIIF-UE). S'han aplicat per a l'elaboració dels comptes anuals consolidats les normes internacionals que, havent estat aprovades per la Comissió Europea, estiguessin en vigor a la data de tancament de l'exercici. Les NIIF comprenen les Normes Internacionals d'Informació Financera (NIIF), les Normes Internacionals de Comptabilitat (NIC) i les Interpretacions emeses pel Comitè d'Interpretacions de les NIIF (CINIIF). Els estats financers consolidats compleixen les NIIF segons les emet el Consell de Normes Internacionals de Comptabilitat (CNIC).

Aquests comptes anuals consolidats no inclouen informació sobre segments, ja que la NIIF 8 permet no incloure aquesta informació quan la societat matriu del grup no té valors (accions o deute) admesos a cotització, ni estan aquests valors en procés d'admissió a cotització. Pel mateix motiu, no s'hi inclou informació sobre guany per acció, que exigeix la NIC 33.

Els comptes anuals consolidats del Grup adjunts han estat obtinguts dels registres comptables de la Societat dominant i les seves societats dependents, i es presenten d'acord amb el marc normatiu d'informació financera que li és aplicable i, en particular, els principis i criteris comptables continguts en aquest, de manera que mostren la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera, dels resultats del grup i dels fluxos d'efectiu que hi ha hagut durant el corresponent exercici.

Els presents comptes anuals consolidats se sotmetran a l'aprovació dels socis de la Societat dominant en els terminis establerts per la legislació mercantil vigent, i s'estima que seran aprovats sense cap modificació.

Aquests comptes anuals han estat formulats pels Administradors d'acord amb el marc normatiu d'informació financera aplicable al Grup, que és el que s'estableix a:

- El Codi de Comerç i la resta de legislació mercantil.
- Les Normes Internacionals d'Informació Financera adoptades per la Unió Europea mitjançant

Reglaments Comunitaris, d'acord amb el Reglament 1606/2002 del Parlament Europeu i del Consell, de 19 de juliol de 2002, i les seves modificacions posteriors.

- Llei 20/2015, de 14 de juliol, d'Ordenació, Supervisió i Solvència de les Entitats Asseguradores i Reasseguradores ("LOSSEAR").
- Als efectes de la valoració de les provisions tècniques, el Reial Decret 1060/2015, de 20 de novembre, d'Ordenació, Supervisió i Solvència de les Entitats Asseguradores i Reasseguradores ("ROSSEAR"), així com els articles vigents del Reial Decret 2486/1998, de 20 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament d'Ordenació i Supervisió d'Assegurances (d'ara endavant, "ROSAP"), i les disposicions reguladores establertes per la Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions.

Els Administradors del Grup han procedit a aplicar en l'elaboració dels presents comptes anuals consolidats totes les exempcions obligatòries i les exempcions opcionals a l'aplicació retroactiva de les NIIF que s'indiquen a continuació, d'acord amb el que estipula la NIIF 1 "Adopció de les Normes Internacionals d'Informació Financera":

- El Grup ha optat per no reexpressar les combinacions de negoci que van tenir lloc abans de la data de transició, resultant de la seva aplicació

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

que el fons de comerç en el balanç de situació consolidat d'obertura de conformitat amb les NIIF sigui el seu import en llibres en la data de transició, d'acord amb les normes aplicables anteriors (Pla de Comptabilitat d'Entitats Asseguradores), de manera que aquest import és el reexpressat per l'aplicació retroactiva, opció triada pel Grup en els seus comptes individuals, del RD 583/2017.

Per tant, els saldos de fons de comerç que s'han considerat per al balanç de situació consolidat d'obertura són els fons de comerç reconeguts a 1 de gener de 2016, deduïda l'amortització corresponent a exercicis anteriors per aplicació del RD 602/2016. En conseqüència, el valor considerat per l'entitat en el seu balanç de situació consolidat d'obertura per als fons de comerç difereix del valor atorgat en el moment de dur a terme les combinacions de negoci.

La preparació de comptes anuals conformes a les NIIF exigeix l'ús d'estimacions comptables significatives. També exigeix a la direcció de la Societat dominant que exerceixi el seu judici en el procés d'aplicar les polítiques comptables del Grup. En la Nota 2.8 d'aquests comptes anuals consolidats es revelen les àrees que impliquen un major grau de judici o complexitat o les àrees on les hipòtesis i estimacions són significatives per als comptes anuals consolidats.

2.2. NORMES, MODIFICACIONS I INTERPRETACIONS OBLIGATÒRIES PER A TOTS ELS EXERCICIS COMENÇATS L'1 DE GENER DE 2017

El Grup ha aplicat les següents normes i modificacions per primera vegada per al seu exercici anual que comença l'1 de gener de 2017:

• NIC 7 (Modificació) "Iniciativa sobre informació a revelar";

Una entitat està obligada a revelar informació que permeti als usuaris comprendre els canvis en els passius que sorgeixen de les activitats de finançament. Això inclou els canvis derivats de:

- Fluxos d'efectiu, com ara disposicions i reemborsos de préstecs; i
- Canvis no monetaris, com ara adquisicions, alienacions i diferències de canvi no realitzades.

Els passius que sorgeixen de les activitats de finançament es registren en l'"estat de fluxos d'efectiu d'activitats de finançament consolidat".

La modificació suggereix que el requisit d'informació es compliria incloent una conciliació entre els saldos inicial i final en el balanç de situació consolidat, si bé no estableix un format específic.

Aquestes modificacions es faran efectives per a exercicis anuals que comencin a partir de l'1 de gener de 2017, i s'aplicaran amb caràcter prospectiu, sense necessitat de presentació d'informació comparativa per a períodes anteriors.

• NIC 12 (Modificació) "Reconeixement d'actius per impost diferit per a pèrdues no realitzades";

Les modificacions a la NIC 12 aclareixen els requisits per reconèixer actius per impost diferit sobre pèrdues no realitzades. Les modificacions clarifiquen el tractament comptable de l'impost diferit quan un actiu es valora a valor raonable i aquest valor raonable està per sota de la base fiscal de l'actiu. També aclareix altres aspectes de la comptabilització dels actius per impost diferit.

Aquestes modificacions no han tingut impacte significatiu en el Grup, i seran efectives per a exercicis anuals que comencin a partir de l'1 de gener de 2017.

• Millores Anuals de les NIIF. Cicle 2014 – 2016, NIIF 12, "Revelació de participacions en altres entitats".

Les modificacions afecten NIIF 1, NIIF 12 i NIC 28 i s'aplicaran als exercicis anuals que comencin a partir de l'1 de gener de 2018, en el cas de les modificacions a les NIIF 1 i NIC 28, i l'1 de gener de 2017 per a les corresponents a la NIIF 12, totes subjectes a la seva adopció per la UE. Les principals modificacions es refereixen a:

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

- NIIF 1, "Adopció per primera vegada de les Normes Internacionals d'Informació Financera": Eliminació de les exempcions a curt termini per a les entitats que adopten NIIF per primera vegada.
- NIIF 12, "Revelació de participacions en altres entitats": Aclariment sobre l'abast de la Norma.
- NIC 28, "Inversions en entitats associades i en negocis conjunts": Valoració d'una inversió en una associada o un negoci conjunt a valor raonable.

2.3. NORMES, MODIFICACIONS I INTERPRETACIONS QUE ENCARA NO HAN ENTRAT EN VIGOR, PERÒ QUE ES PODEN ADOPTAR AMB ANTICIPACIÓ ALS EXERCICIS COMENÇATS A PARTIR DE L'1 DE GENER DE 2017

S'han publicat algunes normes comptables i interpretacions noves que no són obligatòries per als exercicis financers finalitzats a 31 de desembre de 2017 i que no han estat adoptades anticipadament pel Grup. L'avaluació de l'impacte d'aquestes noves normes i interpretacions es recull a continuació.

• NIIF 9 "Instruments financers":

Aborda la classificació, valoració i reconeixement dels actius financers i passius financers. La versió completa de la NIIF 9 es va publicar el juliol del 2014 i substitueix la guia de la NIC 39 sobre classificació i valoració d'instruments

financers. La NIIF 9 manté, però simplifica, el model de valoració mixt i estableix tres categories principals de valoració per als actius financers: cost amortitzat, a valor raonable amb canvis a resultats i a valor raonable amb canvis en altres ingressos i despeses reconeguts. La base de classificació depèn del model de negoci de l'entitat i les característiques dels fluxos d'efectiu contractuals de l'actiu financer. Es requereix que les inversions en instruments de patrimoni net es valorin a valor raonable amb canvis a resultats amb l'opció irrevocable a l'inici de presentar els canvis en el valor raonable en altres ingressos i despeses reconeguts no reciclable, sempre que l'instrument no es mantingui per negociar. Si l'instrument de patrimoni es manté per negociar, els canvis en el valor raonable es presenten a resultats. En relació amb els passius financers no hi ha hagut canvis respecte a la classificació i valoració, excepte per al reconeixement de canvis en el risc de crèdit propi en altres ingressos i despeses reconeguts per a passius designats a valor raonable amb canvis a resultats. Sota la NIIF 9 hi ha un nou model de pèrdues per deteriorament del valor, el model de pèrdues de crèdit esperades, que substitueix el model de pèrdues per deteriorament incorregudes de la NIC 39 i que donarà lloc a un reconeixement de les pèrdues abans que com es feia amb la NIC 39. La NIIF 9 relaxa els requeriments per a l'efectivitat de la cobertura. Sota la NIC 39, una cobertura ha de ser altament eficaç, tant de manera prospectiva com retrospectiva. La NIIF 9 substitueix aquesta línia exigint una relació econòmica entre la partida coberta i l'instrument de cobertura, i

que la ràtio coberta sigui la mateixa que l'entitat fa servir en realitat per la seva gestió del risc. La documentació contemporània continua sent necessària, però és diferent de la que es preparava sota la NIC 39. Finalment, s'exigeix informació àmplia, incloent-hi una conciliació entre els imports inicial i final de la provisió per a pèrdues de crèdit esperades, hipòtesis i dades, i una conciliació en la transició entre les categories de la classificació original sota la NIC 39 i les noves categories de classificació sota la NIIF 9.

La NIIF 9 és efectiva per als exercicis anuals que comencin a partir de l'1 de gener de 2018, si bé se'n permet l'adopció anticipada. La NIIF 9 s'aplicarà de manera retroactiva, però no s'exigirà que es reexpressin les xifres comparatives. Si una entitat opta per aplicar anticipadament la NIIF 9, haurà d'aplicar tots els requeriments al mateix temps.

D'acord amb el que indica la Nota 2.4, el Grup ha conclòs que compleix els requisits per acollir-se al "*Deferral Approach*" i, per tant, aplicarà la NIIF 9 "Instruments Financers" de manera conjunta amb la NIIF 17 "Contractes d'Assegurances" en la seva entrada en vigor l'any 2021.

• NIIF 15 "Ingressos ordinaris procedents de contractes amb clients":

La NIIF 15 estableix els criteris per al reconeixement d'ingressos ordinaris procedents de contractes amb clients. Aquesta norma reemplaçarà la NIC 18, que cobreix contractes per a béns i serveis, i la NIC 11, que cobreix els contractes de construcció.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

La nova norma es basa en el principi que l'ingrés ordinari es reconeix per l'import que s'espera rebre del client quan es produeix la transferència del control d'un bé o servei al client.

L'entrada en vigor d'aquesta norma és l'1 de gener de 2018, i no s'espera que tingui un impacte significatiu en els ingressos del Grup, ja que la pràctica totalitat dels ingressos del Grup es registren d'acord amb la NIIF 4, la qual, al seu torn, remet a les normes locals per al registre dels ingressos per contractes d'assegurances.

• NIIF 16 “Arrendaments”:

La NIIF 16 entrarà en vigor el 2019 i substituirà la NIC 17 i les interpretacions associades actuals. La novetat central de la NIIF 16 és que hi haurà un model comptable únic per als arrendataris, que inclouran en el balanç de situació consolidat tots els arrendaments (amb algunes excepcions limitades) amb un impacte similar al dels actuals arrendaments financers (hi haurà amortització de l'actiu pel dret d'ús i una despesa financera pel cost amortitzat del passiu). La Direcció de la Societat dominant està valorant quin serà l'efecte total de l'aplicació de la NIIF 16 en els comptes anuals de l'entitat.

La NIC 17 no requereix el reconeixement de cap actiu o passiu per dret d'ús per a pagaments futurs per aquests arrendaments; en canvi, certa informació es revela com a compromisos d'arrendament operatiu en la Nota 3.5.2 de la memòria. Una avaluació preliminar indica que aquests acords compliran la definició d'arrendament d'acord

amb la NIIF 16 i, per tant, l'entitat reconeixerà un actiu per dret d'ús i el passiu corresponent, llevat que qualifiquin per a arrendaments de baix valor o de curt termini amb la aplicació de la NIIF 16.

S'espera que els nous requisits de la NIIF 16 puguin tenir un impacte significatiu en els imports registrats en els estats financers de l'entitat i la Direcció de la Societat dominant està actualment quantificant aquest impacte potencial. No és factible proporcionar una estimació raonable de l'efecte financer fins que aquesta anàlisi s'hagi completat.

La Direcció de la Societat dominant no té intenció d'aplicar anticipadament aquesta norma i a la data actual no s'ha decidit l'opció que s'aplicarà en la data de transició.

2.4. NORMES, MODIFICACIONS I INTERPRETACIONS A LES NORMES EXISTENTS QUE NO ES PODEN ADOPTAR ANTICIPADAMENT O QUE NO HAN ESTAT ADOPTADES PER LA UNIÓ EUROPEA

• NIIF 10 (Modificació) i NIC 28 (Modificació) “Venda o aportació d'actius entre un inversor i les seves associades o negocis conjunts”:

Aquestes modificacions aclareixen el tractament comptable de les vendes i aportacions d'actius entre un inversor i les seves associades i negocis conjunts, el qual

dependrà de si els actius no monetaris venuts o aportats a una associada o negoci conjunt constitueixen un “negoci”. L'inversor reconeixerà el guany o pèrdua complet quan els actius no monetaris constitueixin un “negoci”. Si els actius no compleixen la definició de negoci, l'inversor reconeix el guany o pèrdua en la mesura dels interessos d'altres inversors. Les modificacions només s'aplicaran quan un inversor vengui o aportï actius a la seva associada o negoci conjunt.

• NIIF 4 (Modificació) “Aplicant la NIIF 9 “Instruments financers” amb la NIIF 4 “Contractes d'assegurança”:

Respecte a l'adopció de la NIIF 9, el Grup ha considerat l'aplicació de l'enfocament de diferiment previst per al sector assegurador (“Deferral approach”), publicat per l'IASB el setembre del 2016, per posposar l'aplicació de la NIIF 9 fins a la data d'entrada en vigor efectiva de la NIIF 17, prevista per a l'1 de gener de 2021.

El “Deferral approach” està permès per a aquelles entitats l'activitat predominant de les quals és la d'emetre contractes dins de l'abast de la NIIF 4 “Contractes d'assegurances”, i només es pot concloure que això és així si el total dels passius associats a contractes d'assegurances de l'entitat és significatiu respecte al total dels passius de l'entitat, o bé els passius associats a contractes d'assegurances són superiors al 90%, o bé són superiors al 80% i l'entitat no realitza cap activitat significativa diferent de l'activitat asseguradora.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

L'avaluació de si una entitat pot o no acollir-se al "Deferral Approach" s'ha de fer a data de l'últim tancament comptable que precedeixi l'1 d'abril de 2016; això és, per al cas del Grup, a 1 de gener de 2016.

Un cop feta l'avaluació, el Grup ha conclòs que compleix els requisits per acollir-se al "Deferral Approach" i, per tant, aplicarà la NIIF 9 "Instruments Financers" de manera conjunta amb la NIIF 17 "Contractes d'Assegurances" en la seva entrada en vigor, que s'estima per a l'any 2021.

Tot seguit s'adjunta el valor en llibres, a 1 de gener de 2016, de l'import de passius que sorgeixen de contractes que es troben dins l'abast de la NIIF 4 sobre el total de passius del Grup:

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Concepte – Importos en milers d'euros	1 de gener 2016
(A) Total passius relacionats amb contractes d'assegurances sota NIIF 4 (B+C+D)	1.665.851
(B) Total de passius relacionats amb l'emissió de contractes d'assegurances que es troben sota l'abast de la NIIF 4	1.548.125
Provisions tècniques	1.466.880
Dipòsits rebuts per reassegurança cedida	8.793
Deutes per operacions d'assegurança	36.872
Deutes per operacions de reassegurança	23.250
Deutes per operacions de coassegurança	2.836
Provisió per a pagaments per convenis de liquidació	9.494
(C) Passius per instruments financers, que no siguin derivats, valorats a valor raonable amb canvis a resultats (NIC 39) que estiguin relacionats amb contractes d'assegurances	-
(D) Passius que aflorin com a conseqüència de l'emissió i/o el compliment de les obligacions derivades de la tipologia de contractes esmentats anteriorment	117.726
Deutes amb les administracions públiques	13.229
Altres deutes amb entitats del Grup i Associades	46.000
Remuneracions Pendants de Pagament	18.335
Passius per impost diferit - Cartera DPV -	8.079
Passius per impost diferit Actius intangibles	15.050
Periodificacions comissions de la reassegurança cedida	17.033
(E) Total Passius	1.944.897
Ràtio: (A) / (E)	85,65%

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

La principal activitat del Grup és l'asseguradora, i és la seva activitat més significativa. Els ingressos de l'activitat asseguradora suposen més d'un 90% del total d'ingressos del Grup.

Així mateix, el Grup té participacions en societats de l'àmbit de la salut, l'activitat de les quals està relacionada amb centres mèdics i dentals. Aquestes activitats complementàries no són significatives per al Grup, ni pels ingressos que suposen, ni operativament.

A 31 de desembre de 2017 i 2016, no ha sorgit cap fet significatiu que impacti en la seva activitat i que l'hagi afectat en el sentit que aquesta deixés de ser predominantment l'emissió de contractes d'assegurances.

• NIIF 17 “Contractes d'assegurances”:

Aquesta norma reemplaça la NIIF 4, norma que permet continuar utilitzant les pràctiques comptables establertes en les normes locals. Aquesta norma estableix els principis de registre, presentació i desglossament dels contractes d'assegurança amb l'objectiu que l'entitat proporcionï informació rellevant i fiable que permeti als usuaris de la informació financera determinar l'efecte que aquests contractes tenen en els estats financers de l'entitat.

La implementació de la NIIF 17 suposarà dur a terme una comptabilització consistent per a tots els contractes d'assegurança basada en un model de valoració que farà servir hipòtesis de càlcul actualitzades a cada data

de tancament (com el tipus de descompte, hipòtesis actuàries, i respecte a altres variables financeres).

Els efectes dels canvis en les anteriors hipòtesis podran quedar reconeguts tant en el compte de resultats com en el patrimoni, en funció de la seva naturalesa i si aquests canvis estan associats a la prestació d'un servei que ja ha tingut lloc o no, o suposar una reclassificació entre els components del passiu d'assegurances registrades. Els ingressos o despeses es podran registrar íntegrament en el compte de resultats o bé en el patrimoni.

Pel que fa a tots els contractes que no siguin onerosos, les entitats reconeixeran un marge de benefici en el compte de pèrdues i guanys (denominat ‘marge contractual del servei’) al llarg del període en què l'entitat efectua el servei. Això no obstant, si en el moment de reconeixement inicial o bé durant el període en què l'entitat realitza el servei, el contracte és oneros, l'entitat ha de reconèixer la pèrdua en el compte de pèrdues i guanys immediatament.

La NIIF 17 serà aplicable en els exercicis anuals que comencin l'1 de gener de 2021 (data de primera aplicació), si bé és obligatòria la presentació d'informació comparativa (data de transició d'1 de gener de 2020).

Altres normes, modificacions i interpretacions a les normes existents que han estat publicades per l'IASB i no es poden adoptar anticipadament, o no han estat adoptades per la Unió Europea i que si s'apliquessin no tindrien impacte significatiu en el Grup:

- NIC 40 (Modificació) “Reclassificacions d'inversions immobiliàries”
- CINIIF 22 “Transaccions i avançaments en moneda estrangera”
- CINIIF 23, “Incertesa sobre tractaments fiscals”
- NIIF 15 (Modificació) “Aclariments a la NIIF 15 - Ingressos procedents de contractes amb clients”
- NIIF 2 (Modificació) “Classificació i valoració de les transaccions amb pagaments basats en accions”
- Millores Anuals de les NIIF. Cicle 2015 – 2017
- NIC 28 (Modificació) “Interessos a llarg termini en associades i negocis conjunts”
- NIIF 9 (Modificació) “Característiques de cancel·lació anticipada amb compensació negativa”
- NIC 19 (Modificació) “Modificació, reducció o liquidació d'un pla”
- NIIF 10 i NIC 28 (Modificació) “Venda o aportació d'actius entre un inversor associada/negoci conjunt”.

2.5. AGRUPACIÓ DE PARTIDES

Determinades partides del balanç de situació consolidat, dels comptes de resultats consolidats, de l'estat de canvis en el patrimoni net consolidat i de l'estat de fluxos

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

d'efectiu consolidat es presenten de manera agrupada per facilitar-ne la comprensió, si bé, en la mesura en què sigui significativa, s'ha inclòs la informació desagregada en les corresponents notes de la memòria consolidada.

2.6. CORRECCIÓ D'ERRORS

Com que es tracta dels primers comptes anuals consolidats formulats per la Societat dominant (vegeu Nota 2.1), no correspon la correcció d'errors sobre els imports inclosos en els comptes anuals consolidats dels exercicis presentats.

2.7. COMPARACIÓ DE LA INFORMACIÓ

Els comptes anuals consolidats de l'exercici 2017, que comprenen el balanç de situació consolidat, els comptes de resultats consolidats, l'estat total de canvis en el patrimoni net consolidat, l'estat de fluxos d'efectiu consolidat i les notes de la memòria, es presenten de manera comparativa amb els estats de l'exercici precedent.

2.8. ASPECTES CRÍTICS DE LA VALORACIÓ I ESTIMACIÓ DE LA INCERTESA

La preparació dels comptes anuals consolidats exigeix l'ús per part de la Societat dominant i de les seves

societats dependents de certes estimacions i judicis en relació amb el futur que s'avaluen contínuament i es basen en l'experiència històrica i altres factors, incloses les expectatives de successos futurs que es consideren raonables sota les circumstàncies actuals.

En l'elaboració dels comptes anuals consolidats adjunts s'han utilitzat estimacions efectuades per valorar determinats saldos i transaccions del període. Principalment, aquestes estimacions es refereixen a:

- L'avaluació del valor raonable, valor en ús i valor actual (vegeu Nota 3.7.3).
- La vida útil dels actius materials, inversions immobiliàries i intangibles (vegeu Notes 3.2, 3.3 i 3.1).
- Prova de deteriorament del fons de comerç i actius intangibles de vida útil indefinida (vegeu Nota 3.1).
- El valor de mercat de determinats instruments financers (vegeu Nota 3.7).
- Valoració de les provisions tècniques (vegeu Nota 3.15).
- Probabilitat d'ocurrència de determinades provisions / contingències (vegeu Nota 3.16).
- Recuperabilitat dels impostos diferits. Els impostos diferits d'actius es reconeixen en la mesura en què s'estimin guanys fiscals futurs (vegeu Nota 3.12).

- Compromisos per pensions (vegeu Nota 3.17).

Les principals partides comptables que es poden veure afectades en un futur per canvis en les circumstàncies que afectin la seva valoració es refereixen al càlcul dels valors raonables, dels valors actuals i l'estimació de provisions i impostos. Per al càlcul d'aquests valors es requereix, en certs casos, l'estimació dels fluxos d'efectiu futurs associats, assumint de la mateixa manera hipòtesis sobre les taxes de descompte que cal utilitzar. El Grup ha utilitzat les hipòtesis més raonables en l'estimació d'aquests valors, d'acord amb la informació disponible i les circumstàncies actuals.

3. POLÍTIQUES COMPTABLES

3.1. IMMOBILITZAT INTANGIBLE

Com a norma general, l'immobilitzat intangible es valora inicialment pel seu preu d'adquisició o cost de producció. Posteriorment es valora al seu cost minorat per la corresponent amortització acumulada i, si escau, per les pèrdues per deteriorament que hagi experimentat. Quan, sobre la base de tots els factors rellevants, no hi hagi un límit previsible al període al llarg del qual s'espera que l'actiu generi fluxos d'efectiu per al Grup, aquest actiu

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

es considerarà de vida útil indefinida. Aquests actius de vida útil indefinida no s'amortitzen; en comptes d'això, se sotmetran a proves de deteriorament de valor. Anualment, es revisa si la qualificació de vida útil indefinida segueix sent adequada.

3.1.1. FONS DE COMERÇ

El fons de comerç sorgeix en virtut d'una adquisició onerosa en el context d'una combinació de negocis i representa l'excés de la contraprestació transferida, l'import de qualsevol participació no dominant en l'adquirida i el valor raonable en la data d'adquisició de qualsevol participació en el patrimoni prèvia en l'adquirida sobre el valor raonable dels actius nets identificables adquirits. Si el total de la contraprestació transferida, la participació no dominant reconeguda i la participació prèviament mantinguda valorada a valor raonable és menor que el valor raonable dels actius nets de la dependent adquirida, en el cas d'una adquisició en condicions molt avantatjoses, la diferència es reconeix directament en el compte de resultats consolidat.

A l'efecte de seguir el valor del fons de comerç o, si s'escau, procedir al seu deteriorament, el fons de comerç adquirit en una combinació de negocis s'assigna a cadascuna de les unitats generadores d'efectiu ("UGE"), o grups d'unitats generadores d'efectiu ("UGE"), que s'espera que es beneficiïn de les sinergies de la

combinació. Les unitats o grup d'unitats s'identifiquen al nivell més baix al qual es controla el fons de comerç als efectes de gestió interna, que són els segments operatius. En aquest sentit, i considerant els menors elements identificables, s'han establert dues unitats generadores d'efectiu, tot distingint entre el ram de Salut (d'ara endavant, UGE Salut) i la resta de Rams (d'ara endavant, UGE Resta).

Les revisions de les pèrdues per deteriorament del valor del fons de comerç es realitzen anualment o amb més freqüència si successos o canvis en les circumstàncies indiquen una potencial pèrdua per deteriorament. L'import en llibres de l'UGE que conté el fons de comerç es compara amb l'import recuperable, que és el més gran entre valor en ús o el valor raonable menys els costos de venda. Qualsevol pèrdua per deteriorament es reconeix immediatament com una despesa i posteriorment no es reverteix.

3.1.2. APLICACIONS INFORMÀTIQUES

Aquest epígraf del balanç de situació consolidat correspon al cost d'aplicacions informàtiques, que es valoren per l'import satisfet per a la seva adquisició o dret d'ús, sempre que se n'hagi previst la utilització en diversos exercicis. Els costos recurrents meritats com a conseqüència de la modificació o actualització d'aplicacions o sistemes informàtics, els de formació de personal per a l'aplicació

de sistemes informàtics, els derivats de revisions globals de sistemes i els costos de manteniment es registren amb càrrec al compte de resultats consolidat de l'exercici en què s'incorren.

Els costos de desenvolupament d'aplicacions informàtiques es reconeixen actius intangibles quan compleixin els criteris de reconeixement d'un actiu, i es registren i s'amortitzen des del moment en què l'actiu està preparat per al seu ús.

L'amortització es duu a terme linealment en un període de tres fins a cinc anys, a raó d'un 33,33% i un 20% anual, respectivament.

3.1.3. CONCESSIONS

La contraprestació rebuda en el dret a cobrar les tarifes corresponents en funció del grau d'utilització del servei públic d'aparcament, es registra com a actius afectes a la concessió en l'epígraf d'immobilitzat intangible. Aquests actius s'amortitzen linealment durant el període concessional. Les actuacions de reposició i reparació que es duen a terme respecte a períodes d'utilització superior a l'any, necessàries per mantenir en condicions d'ús les infraestructures, comporten la dotació d'una provisió sistemàtica en funció de l'ús i fins al moment en què s'hagin d'efectuar aquestes actuacions. La dotació d'aquesta provisió origina una despesa en el compte de resultats consolidat.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

3.1.4. MARCA

Com a conseqüència de l'adquisició d'Adeslas, el Grup va incorporar el valor de la marca "Adeslas" en el balanç de situació consolidat, pel seu valor raonable en el moment d'adquisició. Aquest valor raonable va ser determinat a través del mètode de "royalties" amb el mètode de la taxa interna de rendibilitat d'un hipotètic llicenciatari. En el procés de valoració es va establir per a aquest intangible una vida útil indefinida. La marca és un actiu intangible de vida útil indefinida, per la qual cosa no s'amortitza. En comptes d'això, els imports que manté el Grup activats se sotmeten, en cada data de tancament, a proves de deteriorament, d'acord amb la metodologia indicada en la Nota 5.1.1, i es procedeix, si escau, a registrar la corresponent correcció valorativa.

3.1.5. CARTERA D'ASSEGURATS ADESLAS

El Grup va incorporar el valor raonable de la cartera d'assegurats d'Adeslas en el moment de l'adquisició. Aquest valor raonable es va determinar a partir d'un "income approach", basant-se en el mètode de l'excés de beneficis multiperíode.

La vida útil estimada de la cartera d'assegurats es va determinar en base a les ràtios de caiguda mitjana per a cada tipus de cartera valorada. El rang de vida útil per a aquests productes es va estimar entre els 4,4 i els 9,7 anys, segons els diferents rams, i la vida útil mitjana

ponderada es va situar al voltant dels 6 anys. Aquesta taxa és la que es fa servir per procedir a l'amortització lineal d'aquest actiu.

Això no obstant, els imports pendents d'amortització que el Grup manté activats se sotmeten, en cada data de tancament, a un test de deteriorament, d'acord amb la metodologia indicada més endavant, i es procedeix, si escau, a registrar la corresponent correcció valorativa (vegeu Nota 5.1.1). Al tancament dels exercicis 2017 i 2016, aquesta cartera d'assegurats es troba totalment amortitzada.

3.1.6. XARXES DE MEDIACIÓ I ACORDS DE DISTRIBUCIÓ

• Xarxa de Mediació Banc de Barclays

Amb data 22 d'abril de 2015, i com a conseqüència de la formalització de l'addenda al contracte d'Agència per a la distribució d'assegurances generals subscrit el 14 de juliol de 2011 amb CaixaBank, S.A. (vegeu Nota 1.4), el Grup va incorporar un actiu intangible, per un valor raonable de 47.000 milers d'euros, per les activitats de mediació en la comercialització d'assegurances consistent en la recerca de clients a través de la xarxa bancària procedent de Barclays. Aquest actiu ha estat assignat a l'UGE Resta.

La Direcció del Grup estima que aquesta xarxa generarà beneficis econòmics al Grup per als quals no ha pogut

determinar un horitzó temporal que pugui atorgar de manera fiable una vida útil a la xarxa de mediació, circumstància per la qual aquesta xarxa de mediació no s'amortitzarà. Addicionalment, amb periodicitat anual el Grup duu a terme un "test de deteriorament" d'acord amb la metodologia especificada en la Nota 5.1.1.

• Xarxa de Mediació Banc de València

Amb data 13 de desembre de 2013, i derivat de l'import de la transacció del Negoci Assegurador de Banc de València per un import de 18.000 milers d'euros, el Grup va incorporar en el seu balanç de situació consolidat, pel seu valor raonable, un actiu intangible, tot assignant 6.763 milers d'euros a l'UGE Salut i 11.237 milers d'euros a l'UGE Resta.

La Direcció del Grup estima que aquesta xarxa generarà beneficis econòmics al Grup per als quals no ha pogut determinar un horitzó temporal que pugui atorgar de manera fiable una vida útil a la xarxa de mediació, circumstància per la qual aquesta xarxa de mediació no s'amortitzarà. Addicionalment, amb periodicitat anual el Grup duu a terme un "test de deteriorament" d'acord amb la metodologia especificada en la Nota 5.1.1.

• Acord de Distribució procedent de Banca Cívica

Com a part del procés d'assignació del cost d'adquisició de les companyies procedents de Banca Cívica, el Grup va incorporar en el seu balanç de situació consolidat

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

durant l'exercici 2014 un actiu intangible, pel seu valor raonable, corresponent a acords de distribució, per un import total de 175.909 milers d'euros, tot assignant 70.292 milers d'euros a l'UGE Salut i 105.617 milers d'euros a l'UGE Resta (vegeu Nota 5.1.1).

La Direcció del Grup estima que aquesta xarxa generarà beneficis econòmics al Grup per als quals no ha pogut determinar un horitzó temporal que pugui atorgar de manera fiable una vida útil a la xarxa de mediació, circumstància per la qual aquest acord de distribució no s'amortitzarà. Addicionalment, amb periodicitat anual el Grup duu a terme un "test de deteriorament" d'acord amb la metodologia especificada en la Nota 5.1.1.

3.1.7. CARTERA DE CLIENTS BANCA CÍVICA

El Grup va incorporar el 2014 un actiu intangible pel valor raonable de la cartera d'assegurats procedents de Banca Cívica que puja a 10.901 milers d'euros (íntegrament assignat a l'UGE Resta). Aquest valor raonable s'ha determinat a partir del Mètode de l'Excés de Rendiments Multiperíode, basat en l'excés de benefici sobre els actius contributius requerits per a l'explotació de l'intangible. La vida útil estimada per a aquesta cartera de clients es va determinar en 10 anys. Aquesta cartera s'amortitza de manera lineal en base a la vida útil estimada.

Així mateix, en el cas que es detectin indicis de deteriorament, els imports pendents d'amortització que el Grup pugui mantenir activats en concepte d'aquesta

cartera de clients seran sotmesos, en cada data de tancament, a un test de deteriorament, d'acord amb la metodologia indicada més endavant, i es procedirà, si escau, a registrar la corresponent correcció valorativa (vegeu Nota 5.1.1).

3.1.8. CARTERA D'ASSEGURATS - ALTRES

Les carteres d'assegurats es mostren pel seu cost històric, que és el seu valor raonable a la data d'adquisició.

Amb data 6 d'octubre de 2010 es va acordar que SegurCaixa Adeslas, en un procés de racionalització del negoci assegurador, desenvolupés l'activitat asseguradora relativa al ram de malaltia que fins llavors duia a terme VidaCaixa en règim de coassegurança amb Adeslas. Concretament, es desenvoluparia l'activitat relativa a la modalitat d'assistència sanitària compresa dins del ram de malaltia, amb data d'efecte 1 de gener de 2011.

El preu pagat per l'entitat SegurCaixa Adeslas per l'adquisició va ser de 6.000 milers d'euros, determinat mitjançant el descompte dels drets adquirits pel negoci, a una taxa de descompte del 8%, que corresponia al cost del capital assignat a l'esmentat negoci. L'amortització d'aquest actiu es va realitzar linealment, en base a una vida útil de 6 anys. Al tancament dels exercicis 2017 i 2016, aquesta cartera d'assegurats es troba totalment amortitzada.

3.2. IMMOBILITZAT MATERIAL

El Grup registra en aquest epígraf els elements de transport, les instal·lacions, el mobiliari i els equips per a processaments de dades. Així mateix, s'hi inclouen tots els immobles i terrenys destinats a ús propi.

Els actius que integren els saldos d'aquests epígrafs del balanç de situació consolidat es presenten valorats al seu preu d'adquisició, menys la seva corresponent amortització acumulada i les pèrdues per deteriorament que hagin pogut experimentar (vegeu Nota 5.2).

Els costos posteriors, ampliació, modernització o millores s'inclouen en l'import en llibres de l'actiu o es reconeixen com un actiu separat, segons correspongui, només quan és probable que els beneficis econòmics futurs associats amb l'element fluïran al grup i el cost de l'element es pugui determinar de manera fiable. L'import en llibres de qualsevol component comptabilitzat com un actiu separat es dona de baixa als comptes quan se substitueix. La resta de despeses per reparacions, manteniment i conservació es carreguen a resultats durant l'exercici financer en què s'hi incorre.

Els terrenys no s'amortitzen. El Grup amortitza la resta de l'immobilitzat material seguint el mètode lineal, distribuint el cost dels actius entre els anys de vida útil estimada, determinats individualment, segons el detall següent:

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Anys de Vida Útil Estimada	2017
Construccions (*)	5-85
Instal·lacions	4-20
Mobiliari i equips d'oficina	5-10
Equips processament d'informació	3-5
Elements de transport	3-10
Altres immobilitzat material	3-10

(*) Excloent-ne el valor del terreny.

Les millores efectuades pel Grup sobre els locals arrendats a tercers, mitjançant acords que qualifiquen com a arrendaments operatius, que no siguin separables de l'actiu arrendat o cedit en ús, i que compleixin la política del Grup de reconeixement d'actius seran capitalitzades com a immobilitzat material. Aquestes millores seran amortitzades linealment en funció de la seva vida útil, que serà la durada del contracte d'arrendament, inclòs el període de renovació quan hi hagi evidència que suporti que aquesta es produirà, o la seva vida econòmica, el més petit dels dos.

El valor residual i la vida útil dels actius es revisen, i ajusten, si cal, en la data de cada balanç de situació consolidat.

Quan l'import en llibres d'un actiu és superior al seu import recuperable estimat, el seu valor es redueix de manera immediata fins al seu import recuperable (vegeu Nota 3.4).

Les pèrdues i guanys per la venda d'immobilitzat material es calculen comparant els ingressos obtinguts amb l'import en llibres i s'inclouen en el compte de resultats consolidat.

3.3. INVERSIONS IMMOBILIÀRIES

Les inversions immobiliàries comprenen edificis en propietat que es mantenen per a l'obtenció de rendes a llarg termini i no s'utilitzin per a ús propi. La resta d'immobles propietat del Grup s'inclouen en l'epígraf d'immobilitzat material.

Les inversions immobiliàries es reconeixen pel seu cost d'adquisició menys la seva corresponent amortització acumulada i les pèrdues per deteriorament que hagin pogut experimentar.

Per al càlcul de l'amortització de les inversions immobiliàries s'utilitza el mètode lineal en funció dels anys de vida útil estimats per a aquestes, que són:

Anys de Vida Útil Estimada	2017
Construccions (*)	25-89

(*) Excloent-ne el valor del terreny.

Els costos d'ampliació, modernització o millora dels béns de les inversions immobiliàries s'incorporen a l'actiu com a valor més gran del bé exclusivament quan suposen un augment de la seva capacitat, productivitat o allargament de la seva vida útil, i sempre que sigui possible conèixer o estimar el valor comptable dels elements que són donats de baixa de l'inventari pel fet d'haver estat substituïts.

Els costos de reparacions importants s'activen quan compleixen les condicions i s'amortitzen durant la seva vida útil estimada, mentre que les despeses de manteniment recurrents es carreguen en el compte de resultats consolidat durant l'exercici en què s'hi incorre.

El valor residual i la vida útil dels actius es revisen, i ajusten, si cal, en la data de cada balanç de situació consolidat.

3.4. DETERIORAMENT DEL VALOR DELS ACTIUS NO FINANCERS

Al tancament de cada exercici, el Grup avalua si hi ha indicis que els elements de l'actiu puguin haver experimentat una pèrdua de valor. Si aquests indicis existeixen, s'estima el valor recuperable de l'actiu.

En el cas dels actius que no es troben en condicions d'ús i dels actius intangibles amb vida útil indefinida, l'estimació del valor recuperable és realitzada amb independència de l'existència o no d'indicis de deteriorament.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

El fons de comerç i els actius intangibles que tenen una vida útil indefinida no estan subjectes a amortització i se sotmeten anualment a proves de deteriorament del valor, o amb més freqüència en cas de successos o canvis en les circumstàncies que indiquin que podria haver sofert deteriorament de valor.

Es reconeix una pèrdua per deteriorament per l'excés de l'import en llibres de l'actiu sobre el seu import recuperable, entès aquest com el valor raonable de l'actiu menys els costos de venda o el valor en ús, el més gran dels dos. Als efectes d'avaluar les pèrdues per deteriorament del valor, els actius s'agrupen als nivells més baixos per als quals hi ha fluxos d'entrada d'efectiu identificables per separat que siguin en gran manera independents d'altres actius o grups d'actius (unitats generadores d'efectiu).

La prova de deteriorament de valor per als actius intangibles i el fons de comerç es detalla en la Nota 5.1.1.

Els actius no financers que hagin experimentat una pèrdua per deteriorament, se sotmeten a revisions a cada data del balanç de situació consolidat per si s'han produït reversions de la pèrdua.

En el cas d'actius diferents del fons de comerç i actius intangibles de vida útil indefinida, un cop reconeguda la correcció valorativa per deteriorament o la seva reversió, s'ajusten les amortitzacions dels exercicis següents considerant el nou valor comptable.

Pel que fa als immobles compresos tant en l'immobilitzat material com els immobles d'inversió, s'entén per valor de mercat el valor de taxació atorgat per una entitat taxadora autoritzada per a la valoració de béns en el mercat hipotecari, d'acord amb les normes de valoració de béns immobles i de determinats drets per a certes finalitats financeres aprovades pel Ministeri d'Economia i Competitivitat (Ordre ECC/371/2013, de 4 de març, per la qual es modifica l'Ordre ECO/805/2003, sobre normes de valoració de béns immobles i de determinats drets per a certes finalitats financeres).

Les correccions valoratives individualitzades dels actius anteriors, així com la seva reversió quan desapareixen les circumstàncies que les han motivat, es registren com una despesa o un ingrés, respectivament, en el compte de resultats consolidat. La reversió té com a límit el valor comptable dels actius que estaria reconegut en la data de reversió si no s'hagués registrat la pèrdua de valor. Això no obstant, no es permet la reversió de correccions valoratives per al fons de comerç, les cessions de cartera ni per als drets econòmics derivats de carteres de pòlisses adquirides a un mediador.

3.5. ARRENDAMENTS

Els arrendaments d'immobilitzat es classifiquen com a arrendaments financers sempre que de les seves condicions es dedueixi que es transfereixen a l'arrendatari

substancialment els riscos i beneficis inherents a la propietat de l'actiu objecte del contracte. La resta d'arrendaments es classifiquen com a arrendaments operatius.

3.5.1. ARRENDAMENT FINANCER

En les operacions d'arrendament financer en les quals alguna societat del Grup actua com a arrendador, en el moment inicial d'aquestes es reconeix un compte a cobrar pel valor actual dels pagaments mínims que es rebran per l'arrendament més el valor residual de l'actiu arrendat, descomptat al tipus d'interès implícit del contracte. La diferència entre el compte a cobrar registrat en l'actiu i la quantitat que es cobrarà, corresponent a interessos no meritats, s'imputa al compte de resultats consolidat a mesura que es vagin meritant, d'acord amb el mètode del tipus d'interès efectiu.

En les operacions d'arrendament financer en les quals alguna societat del Grup actua com a arrendatari, el Grup registra l'actiu arrendat pel valor raonable de l'actiu arrendat o, si és més petit, pel valor actual dels pagaments mínims per l'arrendament. Simultàniament, registra un passiu pel mateix import per les corresponents obligacions de pagament per l'arrendament, netes de càrregues financeres. No s'inclouran en el càlcul les quotes de caràcter contingent, el cost dels serveis i els impostos repercutibles per l'arrendador. La càrrega financera total

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

del contracte s'imputa al compte de resultats consolidat de l'exercici en què es merita, aplicant el mètode del tipus d'interès efectiu. Les quotes de caràcter contingent es reconeixen com a despesa de l'exercici en què s'incorren.

Els actius registrats per aquest tipus d'operacions s'amortitzen amb criteris similars als aplicats al conjunt dels actius materials, tenint en compte la seva naturalesa.

3.5.2. ARRENDAMENT OPERATIU

Els arrendaments en què una part significativa dels riscos i beneficis de la propietat no es transfereixen al grup com a arrendatari es classifiquen com a arrendament operatiu.

Els ingressos i despeses derivats dels acords d'arrendament operatiu es registren en el compte de resultats consolidat en l'exercici en què es meriten sobre una base lineal durant el període d'arrendament.

Així mateix, el cost d'adquisició del bé arrendat es presenta en el balanç de situació consolidat segons la seva naturalesa, incrementat per l'import dels costos del contracte directament imputables, els quals es reconeixen com a despesa en el termini del contracte, aplicant el mateix criteri utilitzat per al reconeixement dels ingressos de l'arrendament.

Qualsevol cobrament o pagament que es pugui efectuar en contractar un arrendament operatiu es tractarà com un cobrament o pagament anticipat que s'imputarà a

resultats al llarg del període de l'arrendament, a mesura que se cedeixin o es rebin els beneficis de l'actiu arrendat.

En els exercicis 2017 i 2016, tots els contractes d'arrendament van ser classificats com a arrendament operatiu.

3.6. COMISSIONS ANTICIPADES I ALTRES DESPESES D'ADQUISICIÓ

Les comissions anticipades i els costos d'adquisició s'activen per l'import de la comissió i dels costos d'adquisició tècnicament pendents d'amortitzar, és a dir, les corresponents a les primes meritades que són imputables al període comprès entre la data de tancament i el termini de cobertura dels contractes, de manera que les despeses imputades a resultats corresponen a les realment suportades en el període, amb el límit establert en les bases tècniques, i sempre que tinguin projecció econòmica futura i permetin, de manera directa al Grup, la generació futura de volum de negoci.

Les despeses recurrents que es produeixen normalment en tots els exercicis, o les que no estan relacionades amb la generació de volum de negoci, es carreguen en el compte de resultats consolidats en l'exercici en què s'incorren.

Les comissions anticipades i altres despeses d'adquisició activades es recullen en l'epígraf "Altres actius" del balanç de situació consolidat (vegeu Nota 5.6.1).

De manera paral·lela es reconeix un passiu per les comissions i altres costos d'adquisició de la reassegurança cedida que calgui imputar a l'exercici o als exercicis següents d'acord amb el període de cobertura dels contractes que les generen.

Les comissions i altres despeses d'adquisició de la reassegurança es recullen en l'epígraf "Resta de Passius" (vegeu Nota 5.6.2).

3.7. ACTIUS FINANCERS

3.7.1. CLASSIFICACIÓ I SEPARACIÓ D'INSTRUMENTS FINANCERS

Els instruments financers es classifiquen en el moment del seu reconeixement inicial com un actiu financer, un passiu financer o un instrument de patrimoni, de conformitat amb el fons econòmic de l'acord contractual i amb les definicions d'actiu financer, passiu financer o instruments de patrimoni.

El Grup classifica els actius financers en les categories següents:

- préstecs i partides a cobrar,
- inversions mantingudes fins al venciment,
- actius financers a valor raonable amb canvis a resultats. En aquesta categoria, el Grup classifica aquests actius financers en dues subcategories:

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

- Actius financers mantinguts per negociar;
- Altres actius financers a valor raonable amb canvis a resultats.
- actius financers disponibles per a la venda.

La classificació depèn del propòsit amb el qual es van adquirir les inversions. El Grup determina la classificació de les seves inversions en el moment de reconeixement inicial i, en el cas dels actius classificats com a mantinguts fins al venciment, avalua de nou aquesta designació en cada data de balanç de situació consolidat.

Els actius financers i els passius financers es compensen i presenten per un net en el balanç de situació consolidat, quan hi ha un dret, exigible legalment, de compensar els imports reconeguts, i el Grup té la intenció de liquidar pel net, o de realitzar l'actiu i cancel·lar el passiu simultàniament. El dret legalment exigible no ha de ser contingent dependent de fets futurs i ha de ser exigible en el curs normal del negoci i en cas d'incompliment, insolvència o fallida de la societat o la contrapart.

3.7.2. CATEGORIES D'ACTIUS FINANCERS

a) Préstecs i partides a cobrar

Són actius financers no derivats amb cobraments fixos o determinables que no cotitzen en un mercat actiu, com ara valors representatius de deute si no han estat assignats

en el moment inicial del seu reconeixement en la categoria d'actius financers disponibles per a la venda, préstecs hipotecaris i els préstecs no hipotecaris.

Aquests actius financers es valoren inicialment pel seu valor raonable, inclosos els costos de transacció que els siguin directament imputables, i, posteriorment, a cost amortitzat, alhora que es reconeixen els interessos meritats en funció del seu tipus d'interès efectiu, entès com el tipus d'actualització que iguala el valor en llibres de l'instrument amb la totalitat dels seus fluxos d'efectiu estimats fins al seu venciment. Això no obstant, els crèdits per operacions comercials amb venciment no superior a un any es valoren, tant en el moment de reconeixement inicial com posteriorment, pel seu valor nominal, sempre que l'efecte de no actualitzar els fluxos no sigui significatiu.

S'efectuen les correccions valoratives necessàries per deteriorament de valor, com a mínim de manera prèvia al tancament de cada exercici, si hi ha evidència objectiva que no es cobriran tots els imports que es deuen.

L'import de la pèrdua per deteriorament del valor és la diferència entre el valor en llibres de l'actiu i el valor actual dels fluxos d'efectiu futurs estimats, descomptats al tipus d'interès efectiu en el moment de reconeixement inicial. Les correccions de valor, així com si escau la seva reversió, es reconeixen en el compte de resultats consolidat. Això no obstant, la reversió de la pèrdua té com a límit el cost amortitzat que haurien tingut els actius si no s'hagués registrat la pèrdua per deteriorament de valor.

Addicionalment, s'inclouen en aquesta categoria els crèdits mantinguts amb tercers per operacions de coassegurança i reassegurança, així com amb assegurats, i es doten, si escau, les oportunes provisions per deteriorament. En particular, i respecte a les correccions valoratives relatives a les primes pendents de cobrament, el Grup procedeix a la seva dotació amb càrrec en el compte de resultats consolidat en funció del deteriorament dels crèdits amb prenedors. Aquest deteriorament es calcula al tancament de l'exercici de manera separada per a cada ram o risc a partir de la informació disponible sobre les primes meritades en l'exercici que, previsiblement i d'acord amb l'experiència d'anys anteriors, no es cobriran.

Els recobraments de sinistres només es reconeixen quan la seva realització està suficientment garantida a la data de la formulació dels comptes anuals i, per tant, s'espera obtenir-ne beneficis econòmics. En cap cas es reconeixen actius financers per recobraments de sinistres en funció d'estimacions efectuades en base a l'experiència del Grup.

El Grup participa en el sistema CICOS per a la liquidació de determinats sinistres del ram d'automòbils (aplicació dels convenis CIDE-ASCIDE). Els crèdits contra asseguradors originats en virtut dels convenis de liquidació de sinistres figuren registrats en l'actiu del balanç de situació consolidat sota el concepte "Resta de Crèdits" de l'epígraf "Préstecs i partides a cobrar" (vegeu Nota 5.4.1).

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Les quantitats pendents de pagament als assegurats, en execució dels convenis de liquidació de sinistres, s'inclouen sota el concepte "Provisió per a pagaments per convenis de liquidació" de l'epígraf "Altres provisions no tècniques" del balanç de situació consolidat (vegeu Nota 5.9). En tot cas, la provisió per a prestacions inclou els imports pendents de pagament a altres asseguradors en execució d'aquests convenis quan les companyies asseguradores mantenen assegurat el responsable del dany.

b) Inversions mantingudes fins al venciment

Els actius financers mantinguts fins al seu venciment són valors representatius de deute amb cobraments fixos o determinables i venciment fix, que es negocien en un mercat actiu i que la direcció té la intenció efectiva i la capacitat de mantenir fins al seu venciment.

Els criteris de valoració d'aquestes inversions, així com els càlculs corresponents al test de deteriorament de valor, són els mateixos que per als préstecs i partides a cobrar.

A 31 de desembre de 2017 i 2016, el Grup no ha classificat cap actiu dins d'aquesta categoria.

c) Actius financers mantinguts per negociar

Es considerarà que un actiu financer es posseeix per negociar quan s'origini o s'adquireixi amb el propòsit

de vendre'l a curt termini, formi part d'una cartera d'instruments financers identificats i gestionats conjuntament de la qual hi hagi evidències d'actuacions recents per obtenir guanys a curt termini o sigui un instrument financer derivat, sempre que no sigui un contracte de garantia financera ni hagi estat designat com a instrument de cobertura.

Aquesta categoria també inclou els derivats financers que no siguin contractes de garanties financeres (per exemple, avals) ni han estat designats com a instruments de cobertura.

Aquests actius financers es valoren, tant en el moment inicial com en valoracions posteriors, pel seu valor raonable, i els canvis que es produeixin en aquest valor s'imputen en el compte de resultats consolidat. Els costos de transacció directament atribuïbles a l'adquisició es reconeixen en el compte de resultats consolidat de l'exercici.

A 31 de desembre de 2017 i 2016, el Grup no ha classificat cap actiu dins d'aquesta categoria.

d) Altres actius financers a valor raonable amb canvis a resultats

Tenen la consideració d'actius financers a valor raonable amb canvis a resultats tots aquells actius financers híbrids, així com els actius financers que el Grup designa

en el moment del reconeixement inicial per incloure'ls en aquesta categoria, designació efectuada quan la seva gestió i el seu rendiment s'avaluen sobre la base del seu valor raonable d'acord amb una estratègia de gestió del risc.

Aquests actius financers es valoren, tant en el moment inicial com en valoracions posteriors, pel seu valor raonable, i els canvis que es produeixin en aquest valor s'imputen en el compte de resultats consolidat de l'exercici. Els costos de transacció directament atribuïbles a l'adquisició es reconeixen en el compte de resultats consolidat de l'exercici.

Pel que fa als instruments financers híbrids, els que combinen un contracte principal no derivat i un derivat financer (denominat com a 'derivat implícit') i que no pot ser transferit de manera independent, el Grup ha avaluat si ha de reconèixer, valorar i registrar per separat el contracte principal i el derivat implícit.

En els casos en què el Grup no ha estat capaç de valorar el derivat implícit de manera separada, o no podia determinar-ne de manera fiable el valor raonable, l'instrument financer híbrid s'ha tractat en el seu conjunt com un actiu o passiu financer inclòs en la categoria "Altres actius (o passius) financers a valor raonable amb canvis en el compte de resultats consolidat".

A 31 de desembre de 2017 i 2016, el Grup no ha classificat cap actiu dins d'aquesta categoria.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

e) Actius financers disponibles per a la venda

En aquesta categoria, el Grup hi inclou els valors representatius de deute, les permutes de fluxos certs o predeterminats i els instruments de patrimoni que no es classifiquen en cap de les categories anteriors.

Es valoren pel seu valor raonable, i els canvis que es produeixin es registren directament en el patrimoni net fins que l'actiu s'alieni o es deteriori, moment en què les pèrdues i guanys acumulats en el patrimoni net s'imputen al compte de resultats consolidat, sempre que sigui possible determinar l'esmentat valor raonable. En cas contrari, es registren pel seu cost menys pèrdues per deteriorament del valor. Les pèrdues i guanys que resultin per diferències de canvi en actius financers monetaris en moneda estrangera, es registren en el compte de resultats consolidat.

Es considera que els "Actius financers disponibles per a la venda" s'han deteriorat com a conseqüència d'un o més esdeveniments ocorreguts després del seu reconeixement inicial i que ocasionen:

- En el cas d'inversions en instruments de patrimoni, la falta de recuperabilitat del valor en llibres de l'actiu, evidenciada, per exemple, per un descens prolongat o significatiu en el seu valor raonable.
- En el cas dels instruments de deute, una reducció o retard en els fluxos d'efectiu estimats futurs que pot estar motivat per la insolvència del deutor.

Es considera que hi ha evidència de deteriorament per als instruments de patrimoni classificats com a disponibles per a la venda, quan es produeix un descens prolongat o significatiu en el valor raonable del títol per sota del seu cost.

La correcció valorativa per deteriorament és la diferència entre el seu cost menys, si escau, qualsevol correcció valorativa per deteriorament prèviament reconeguda en el compte de resultats consolidat i el valor raonable en el moment en què s'efectua la valoració.

Les pèrdues acumulades reconegudes en el patrimoni net per disminució del valor raonable, sempre que hi hagi evidència objectiva de deteriorament en el valor de l'actiu, es reconeixen en el compte de resultats consolidat.

Si en exercicis posteriors s'incrementa el valor raonable dels instruments de deute, la correcció valorativa reconeguda en exercicis anteriors es reverteix amb abonament al compte de resultats consolidat de l'exercici. En el cas que s'incrementi el valor raonable corresponent a un instrument de patrimoni, la correcció valorativa reconeguda en exercicis anteriors no reverteix amb abonament al compte de resultats consolidat i es registra l'increment de valor raonable directament contra patrimoni net.

3.7.3. VALOR RAONABLE

S'entén per valor raonable d'un instrument financer en una data donada, l'import pel qual pot ser comprat

o venut entre un comprador i un venedor interessats i degudament informats, en condicions d'independència mútua.

Els valors raonables de les inversions que cotitzen es basen en preus de compra corrents. Si per a un actiu financer el mercat no és actiu i/o els títols no cotitzen, el valor raonable s'estableix utilitzant tècniques de valoració que inclouen l'ús de transaccions recents entre parts interessades i degudament informades, referències a altres instruments substancialment iguals, mètodes de descompte de fluxos d'efectiu futurs estimats i models de fixació de preus, fent un ús màxim de dades observables del mercat, sense tenir en compte, en la mesura del possible, consideracions subjectives de el Grup.

En aquest sentit, i tenint en compte el que estableix la normativa vigent, es considera com a mercat actiu aquell en el qual es donin simultàniament les condicions següents:

- a) Els béns o serveis intercanviats són homogenis.
- b) S'hi poden trobar pràcticament en qualsevol moment compradors o venedors per a un determinat bé o servei.
- c) Els preus són coneguts i fàcilment accessibles per al públic. Aquests preus, a més, han de reflectir transaccions de mercat reals, actuals i produïdes amb regularitat.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

El valor raonable dels actius financers classificats es determina utilitzant la jerarquia de valoració establerta en la NIIF13.

A aquests efectes, es procedeix a classificar els instruments financers en tres nivells, en funció dels inputs utilitzats per a la determinació del seu valor raonable:

- Nivell I: a partir de preus cotitzats en mercats actius.
- Nivell II: mitjançant tècniques de valoració en les quals les hipòtesis considerades corresponen a dades de mercat observables directament o indirectament o preus cotitzats en mercats actius per a instruments semblants.
- Nivell III: a través de tècniques de valoració en les quals algunes de les principals hipòtesis no es basen en dades observables en els mercats.

3.7.4. BAIXA D'ACTIUS FINANCERS

El Grup dona de baixa els actius financers quan expiren o s'han cedit els drets sobre els fluxos d'efectiu del corresponent actiu financer i s'han transferit substancialment els riscos i beneficis inherents a la seva propietat, com ara en vendes en ferm d'actius, les vendes d'actius financers amb pacte de recompra pel seu valor raonable o les titulitzacions d'actius financers en les quals l'empresa cedent no reté finançaments

subordinats ni concedeix cap tipus de garantia o assumeix alguna altra mena de risc. En el cas concret de comptes a cobrar, s'entén que aquest fet es produeix en general si s'han transmès els riscos d'insolvència i de mora.

3.8. PASSIUS FINANCERS

3.8.1. CLASSIFICACIÓ I SEPARACIÓ DE PASSIUS FINANCERS

Són passius financers aquells dèbits i partides a pagar que té el Grup i que s'han originat en la compra de béns i serveis per operacions de tràfic de l'empresa, o aquells que, sense tenir un origen comercial, no poden ser considerats com a instruments financers derivats.

a) Dèbits i partides a pagar

En aquesta categoria, el Grup hi inclou dèbits per operacions comercials i dèbits per operacions no comercials.

Aquests deutes es reconeixen inicialment al seu valor raonable, ajustat pels costos de transacció directament imputables, i es registren posteriorment pel seu cost amortitzat segons el mètode del tipus d'interès efectiu.

Aquest interès efectiu és el tipus d'actualització que iguala el valor en llibres de l'instrument amb el corrent esperat de pagaments futurs previstos fins al venciment del passiu.

Això no obstant, els dèbits per operacions comercials amb venciment no superior a un any i que no tenen un tipus d'interès contractual es valoren, tant en el moment inicial com posteriorment, pel seu valor nominal quan l'efecte de no actualitzar els fluxos d'efectiu no és significatiu.

Con posterioridad, dichos pasivos se valoran de acuerdo con su coste amortizado. Los intereses devengados se contabilizan en la cuenta de resultados consolidada aplicando el método del tipo de interés efectivo. No obstante, los débitos que se hayan valorado inicialmente a su valor nominal, continúan valorándose por dicho importe.

b) Passius financers mantinguts per negociar i altres passius financers a valor raonable amb canvis en el compte de resultats consolidat

Tenen la consideració de passius financers a valor raonable amb canvis en el compte de resultats consolidat tots els passius mantinguts per negociar que s'emeten amb el propòsit de readquirir-se a curt termini o formen part d'una cartera d'instruments financers identificats i gestionats conjuntament per obtenir

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

guanys a curt termini, així com els passius financers que designa el Grup en el moment del reconeixement inicial per incloure'ls en aquesta categoria pel fet de resultar en una informació més rellevant. Els derivats també es classifiquen com a mantinguts per negociar, sempre que no siguin un contracte de garantia financera ni s'hagin designat com a instruments de cobertura.

Aquests passius financers es valoren, tant en el moment inicial com en valoracions posteriors, pel seu valor raonable, i els canvis que es produeixen en aquest valor s'imputen en el compte de resultats consolidat de l'exercici. Els costos de transacció directament imputables a l'emissió es reconeixen en el compte de resultats consolidat de l'exercici en què es produeixen.

A 31 de desembre de 2017 i 2016, el Grup no ha classificat cap passiu dins d'aquestes categories.

3.8.2. BAIXA DE PASSIUS FINANCERS

El Grup dona de baixa els passius financers quan s'extingeixen les obligacions que els han generat.

3.9. INSTRUMENTS FINANCERS DERIVATS

Els derivats financers es valoren, tant en el moment inicial com en valoracions posteriors, pel seu valor raonable. El

mètode per reconèixer les pèrdues o guanys resultants depèn de si el derivat s'ha designat com a instrument de cobertura o no i, si escau, del tipus de cobertura.

3.9.1. COBERTURES COMPTABLES

El Grup manté els instruments de cobertura com a tals durant la totalitat del termini romanent, al mateix temps que té clarament identificats els riscos coberts i demostra l'eficàcia de la cobertura de les partides cobertes d'acord amb la normativa aplicable.

Les operacions de cobertura que manté el Grup es classifiquen en:

- Cobertures de valor raonable: Els canvis de valor de l'instrument de cobertura i de la partida coberta atribuïbles al risc cobert es reconeixen en el compte de resultats consolidat.
- Cobertures de fluxos d'efectiu: la pèrdua o guany atribuïble a la part de l'instrument de cobertura qualificat com a cobertura eficaç es reconeix transitòriament en el patrimoni net. Quan s'interromp la cobertura de flux, l'import acumulat de l'instrument de cobertura reconegut en el patrimoni net es continua reconeixent en aquesta partida fins que la transacció coberta tingui lloc, moment en el qual s'apliquen els criteris següents:

- Les pèrdues o guanys procedents de la valoració de l'instrument de cobertura al seu valor raonable, en el cas de derivats que siguin instruments de cobertura, o el component de tipus de canvi d'una partida monetària, en el cas d'instruments de cobertura que no siguin derivats, es reconeixen en el resultat de l'exercici en la mateixa partida del compte de resultats consolidat en la qual es registren els resultats de l'operació coberta.
- Les pèrdues o guanys de la partida coberta atribuïble al risc cobert es reconeixen mitjançant l'ajustament del seu valor comptable amb contrapartida a resultats, amb independència que aquesta es registri a cost o es tracti d'actius financers qualificats com a disponibles per a la venda. Llevat que es prevegi que no es durà a terme la transacció, ja que en aquest cas es reconeixerà en el compte de resultats consolidat de l'exercici.

3.9.2. DERIVATS QUE NO QUALIFIQUEN PER A COMPTABILITAT DE COBERTURA

En el cas de derivats que no qualifiquen per a comptabilitat de cobertura, les pèrdues i guanys en el seu valor raonable es reconeixen immediatament en el compte de resultats consolidat i s'inclouen en "altres ingressos" o "altres despeses".

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

3.10. EFECTIU I ALTRES ACTIUS LÍQUIDS EQUIVALENTS

L'efectiu i altres actius líquids equivalents inclouen l'efectiu en caixa i els dipòsits bancaris a la vista en entitats de crèdit. També s'inclouen sota aquest concepte altres inversions a curt termini de gran liquiditat sempre que siguin fàcilment convertibles en imports determinats d'efectiu i que estiguin subjectes a un risc insignificant de canvis de valor. A aquests efectes, s'hi inclouen els dipòsits en entitats de crèdit amb venciments de menys de 3 mesos, o bé de disponibilitat immediata.

3.11. INTERESSOS I DIVIDENDS

Els interessos es reconeixen pel mètode del tipus d'interès efectiu. En aquells casos en què el Grup no pot estimar amb fiabilitat els fluxos d'efectiu o la vida esperada d'un instrument financer, s'utilitzen els fluxos d'efectiu contractuals al llarg del període contractual complet. La reestimació dels fluxos amb l'objectiu de considerar les variacions en els tipus d'interès de mercat d'actius i passius financers a tipus d'interès variables, afecta el tipus d'interès efectiu.

Els ingressos per dividends procedents d'inversions en instruments de patrimoni es reconeixen quan han sorgit els drets per al Grup a percebre'ls. Si els dividends distribuïts provenen inequívocament de resultats generats amb anterioritat a la data d'adquisició perquè

s'han distribuït imports superiors als beneficis generats per la participada des de l'adquisició, minoren el valor comptable de la inversió.

3.12. IMPOSTOS SOBRE BENEFICIS

La despesa (ingrés) per impost sobre beneficis és l'import que, per aquest concepte, es merita en l'exercici i que comprèn tant la despesa per impost corrent com per impost diferit.

Tant la despesa per impost corrent com diferit es registra en el compte de resultats consolidat. Això no obstant, es reconeix en altres ingressos i despeses reconeguts consolidats o en el patrimoni net l'efecte impositiu relacionat amb partides que es registren directament en altres ingressos i despeses reconeguts consolidats o en el patrimoni net, respectivament.

Els actius i passius per impost corrent es valoren per les quantitats que s'espera pagar o recuperar de les autoritats fiscals, d'acord amb la normativa vigent o aprovada i pendent de publicació en la data de tancament de l'exercici.

Els impostos diferits es calculen sobre les diferències temporànies que sorgeixen entre les bases fiscals dels actius i passius i els seus valors en llibres. Tanmateix, si els impostos diferits sorgeixen del reconeixement inicial d'un actiu o un passiu en una transacció diferent

d'una combinació de negocis que en el moment de la transacció no afecta ni el resultat comptable ni la base imposable de l'impost, no es reconeixen. L'impost diferit es determina aplicant la normativa i els tipus impositius aprovats o a punt d'aprovar-se en la data del balanç de situació consolidat i que s'espera aplicar quan el corresponent actiu per impost diferit es realitzi o el passiu per impost diferit es liquidi.

Els actius per impostos diferits es reconeixen en la mesura en què sigui probable que es disposarà de guanys fiscals futurs amb els quals poder compensar les diferències temporànies.

Els actius i passius per impostos diferits es compensen quan hi ha un dret legalment reconegut de compensar els actius i passius per impost corrent i quan els saldos fiscals diferits es refereixen a la mateixa autoritat fiscal. Els actius i passius per impost corrent es compensen quan l'entitat té un dret legalment exigible de compensar i té la intenció de liquidar sobre una base neta o de realitzar l'actiu i liquidar el passiu simultàniament.

3.13. INGRESSOS I DESPESES

Els ingressos i despeses s'imputen en funció del corrent real de béns i serveis que representen, amb independència del moment en què es produeix el corrent monetari o financer que se'n deriva.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Els ingressos per primes derivats de l'emissió de contractes d'assegurances es reconeixen quan aquests són perfeccionats o prorrogats en l'exercici, respecte als quals el dret de l'assegurador al cobrament de les primes s'hagi meritat, al marge que els rebuts hagin estat emesos.

En aquest sentit, atès que les primes amb origen en contractes d'assegurances s'abonen en el compte de resultats consolidat en el moment de l'emissió del rebut i els sinistres es carreguen a aquest compte en el moment del pagament, al tancament de l'exercici cal efectuar diverses periodificacions comptables, que es registren en els corresponents comptes de provisions tècniques, per adequar els ingressos i despeses a aquest criteri.

Les primes per reassegurança cedida són reconegudes de la mateixa manera que les primes d'assegurança directa, i en base als contractes de reassegurança subscrits.

Es classifiquen com a "Altres ingressos tècnics" tots els ingressos derivats directament de la pràctica d'operacions d'assegurances que siguin diferents dels ingressos per primes esmentats en els paràgrafs anteriors.

Els epígrafs "Altres ingressos no tècnics" i "Altres despeses no tècniques" associats a l'activitat asseguradora inclouen aquells ingressos i despeses que no tenen relació amb el substrat tècnic d'aquesta activitat però derivats d'operacions dutes a terme per entitats filials asseguradores del Grup, o de filials que

realitzen serveis auxiliars a l'activitat asseguradora.

Concretament, en l'apartat "Altres ingressos no tècnics" s'inclouen, principalment, els ingressos per prestacions de serveis sanitaris dentals efectuats per Adeslas Dental als assegurats de SegurCaixa Adeslas, així com els ingressos per comissions generats per AgenCaixa en la seva activitat d'intermediació de pòlisses. Per la seva banda, l'epígraf "Altres despeses no tècniques" recull les despeses generals incorregudes per aquestes societats per produir els ingressos assenyalats, principalment despeses de personal, aprovisionaments, despeses d'explotació i amortitzacions.

Els ingressos per prestacions de serveis diferents dels contractes d'assegurances es reconeixen quan el resultat de la transacció pot ser estimat amb fiabilitat, per a la qual cosa es considera el percentatge de realització del servei en la data de tancament de l'exercici.

Els criteris seguits pel Grup per a la reclassificació de les despeses per naturalesa en despeses per destinació s'han basat en la identificació de les activitats i tasques desenvolupades en cadascun dels processos de negoci i assignant a cadascuna de les esmentades activitats els recursos consumits per aquestes. Quan aquesta variable no era representativa, s'han utilitzat criteris analítics d'imputació de costos. Basant-se en aquestes anàlisis, la Societat dominant actualitza periòdicament els *drivers* de repartiment.

Els ingressos i despeses de les inversions en què es materialitzin els fons propis disponibles, així com d'altres

recursos no relacionats directament amb la pràctica d'operacions d'assegurança, s'imputen a l'epígraf "ingressos financers nets" del compte de resultats d'altres activitats consolidat. Per fer-ho, el Grup imputa els ingressos i despeses de les inversions al compte de resultats de l'activitat asseguradora consolidat i al compte de resultats d'altres activitats consolidat proporcionalment al volum mitjà de provisions tècniques i fons propis disponibles, respectivament.

No obstant, el que disposa el paràgraf anterior, i amb referència a la cartera d'inversions de decessos, els ingressos i despeses de les inversions es classifiquen íntegrament en el compte de resultats de l'activitat asseguradora consolidat.

3.14. CLASSIFICACIÓ DE CONTRACTES

El Grup avalua i classifica la seva cartera de contractes de no vida del negoci directe (incloent-hi la reassegurança acceptada) i del cedit prenent en consideració les Guies d'Implementació que acompanyen la NIIF 4, així com les directrius, sense caràcter normatiu, que va fer públiques la DGAFP amb data 22 de desembre de 2004 a través del Document Marc sobre el Règim Comptable de les Entitats Asseguradores relatiu a la NIIF 4.

En el cas que els productes d'assegurances tinguin una cobertura principal i, a més, garanties complementàries (diferents de derivats implícits i components de dipòsits), no és requerit per la NIIF 4 dissociar-les entre ells.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

3.15. PROVISIONS TÈCNIQUES

La NIIF 4 permet a les entitats asseguradores la continuïtat en les polítiques comptables de valoració dels passius derivats de contractes d'assegurances. El Grup valora les seves provisions tècniques segons el que estableix el Reglament d'Ordenació, Supervisió i Solvència de les Entitats Asseguradores i Reasseguradores (d'ara endavant, "ROSSEAR" o "reglament").

Les provisions tècniques recullen els imports certs o estimats de les obligacions assumides que es deriven dels contractes d'assegurança en vigor, així com de les despeses relacionades amb el compliment d'aquestes obligacions, a fi de garantir, amb criteris prudents i raonables, els compromisos derivats dels referits contractes.

Tal com és requerit per la NIIF 4, el Grup en cada tancament d'exercici duu a terme una prova d'adequació de passius sobre les seves provisions tècniques amb l'objectiu de garantir-ne la suficiència, d'acord amb la política comptable esmentada en la Nota 3.15.5.

Tot seguit s'expliquen les polítiques comptables aplicades pel Grup amb relació a les provisions tècniques:

3.15.1. PROVISIONS TÈCNIQUES PER A PRIMES NO CONSUMIDES I PER A RISC EN CURS

La provisió per a primes no consumides té per objecte la periodificació de les primes emeses a la data de càlcul, i

el seu saldo reflecteix la fracció de les primes meritades en l'exercici que calgui imputar al període comprès entre la data de tancament i el final del període de cobertura. El Grup calcula aquesta provisió per a cada modalitat, pel mètode "pòlissa a pòlissa", prenent com a base les primes de tarifa meritades en l'exercici, alhora que elimina el recàrrec tècnic de seguretat i corregeix els imports d'aquestes, pels corresponents índexs de variació estacional de la sinistralitat, tot això d'acord amb les Bases Tècniques.

La provisió per a riscos en curs complementa la provisió per a primes no consumides en la mesura que el seu import no sigui suficient per reflectir la valoració de tots els riscos i despeses a cobrir per SegurCaixa Adeslas que es corresponguin amb el període de cobertura no transcorregut a la data de tancament de l'exercici. Quan sigui aplicable, aquesta provisió es dota d'acord amb el càlcul establert pel Reglament, considerant el resultat tècnic per any d'ocurrència conjuntament del mateix any de tancament i de l'anterior o dels tres anys anteriors, segons el ram o producte comercial de què es tracti.

3.15.2. PROVISIONS TÈCNIQUES PER A PRESTACIONS

Recull l'import total de les obligacions pendents derivades dels sinistres ocorreguts abans de la data dels comptes anuals. El Grup calcula aquesta provisió

com la diferència entre el cost total estimat o cert dels sinistres pendents de declaració, liquidació o pagament i el conjunt dels imports ja pagats per raó d'aquests sinistres.

Aquesta provisió es calcula individualment per als sinistres pendents de liquidació o pagament i en funció de l'experiència, segons el que indica el Reglament, per als sinistres pendents de declaració. Així mateix, s'hi inclouen tant les despeses externes com internes de gestió i tramitació dels expedients, sigui quin sigui el seu origen, produïdes i per produir, fins a la total liquidació i pagament del sinistre.

La provisió per a pagaments per convenis de liquidació recull les quantitats pendents de pagament als assegurats, en execució dels convenis de liquidació de sinistres, i es troba registrada en l'epígraf "Altres provisions no tècniques" del balanç de situació consolidat. En tot cas, la provisió per a prestacions inclou els imports pendents de pagament a altres asseguradors en execució d'aquests convenis, quan el Grup té assegurat el responsable del dany.

• Sinistres pendents liquidació o pagament

Per als sinistres pendents de liquidació o pagament, l'import d'aquesta provisió es calcula, sempre que sigui possible, en base a l'anàlisi individualitzada de cada expedient, en funció de la millor informació disponible al tancament de l'exercici.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

• Sinistres pendents de declaració

El Grup calcula aquesta provisió en base al que estableixen els Art. 41 i 43 del Reglament d'Ordenació i Supervisió de l'Assegurança Privada (ROSAP) i d'acord amb l'autorització de la DGAFP a la comunicació presentada per la Societat dominant en la qual s'indicaven els mètodes estadístics que s'aplicarien en el càlcul de la provisió dels productes comercialitzats per la Societat dominant.

La provisió s'ha calculat d'acord amb la millor estimació ('Best Estimate') proporcionada pels càlculs actuàrials interns basats en tècniques deterministes acceptades per la DGAFP. Tot seguit es detalla la metodologia i les principals hipòtesis utilitzades en el càlcul d'aquestes provisions a 31 de desembre de 2017:

- S'han seleccionat les anàlisis *Chain Ladder* i *Cape Cod* de pagaments i despeses incorreguts (mètodes deterministes).
- Els sinistres tipus punta, definits com aquells el cost estimat dels quals supera una determinada quantia en funció del ram, són exclosos de l'aplicació d'aquests mètodes.
- Els pagaments computats han estat considerats nets de recobraments.

La Societat dominant realitza anualment un contrast de la bondat dels càlculs efectuats d'acord amb els requisits establerts en el Reglament.

Per als casos en què la Societat dominant no té un volum de sinistres suficient o no disposa d'informació històrica relativa a aquests, com és el cas dels productes Grans Empreses (Responsabilitat civil i Multiriscol industrial), Decessos, Multiriscol Industrial, Pèrdues Pecuniàries i Responsabilitat Civil, la provisió per a sinistres pendents de declaració es calcula aplicant el percentatge del 5% sobre la provisió de prestacions pendents de liquidació o pagament de l'assegurança directa, tal com estableix el Reglament d'ordenació, supervisió i solvència de les entitats asseguradores i reasseguradores.

• Despeses internes de liquidació

En la provisió de prestacions, s'hi inclou una estimació per a despeses internes de gestió i tramitació d'expedients per afrontar les despeses internes de la Societat necessàries per a la total finalització dels sinistres que s'han d'incloure en la provisió de prestacions tant de l'assegurança directa com de la reassegurança acceptada.

La provisió es calcula, per a determinats rams i productes, en base a l'estimació del cost mitjà mensual de tramitació per sinistres i en base a la velocitat mitjana de la seva liquidació. Aquest mètode va ser comunicat a la Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions el 2 de desembre de 1998 i va ser aprovat posteriorment amb data 27 de gener de 1999.

Per als rams de malaltia, assistència i alguns productes del ram d'accidents, la provisió es quantifica tenint en

compte la relació existent entre les despeses imputables a les prestacions i l'import de les prestacions pagades en l'exercici.

3.15.3. PROVISIONS TÈCNiques A CÀRREC DE LA REASSEGURANÇA CEDIDA

Es determinen aplicant els criteris assenyalats en els paràgrafs anteriors per a l'assegurança directa, tenint en compte les condicions incloses en els contractes en vigor al tancament de l'exercici.

3.15.4. ALTRES PROVISIONS TÈCNiques

Es recullen en aquest epígraf les provisions corresponents al ram de Decessos. Per a les carteres adquirides en el marc de combinacions de negocis, la Societat dominant calcula la provisió tècnica, distingint la cartera existent amb anterioritat a l'aprovació del ROSAP i la cartera posterior a la seva aprovació.

L'aprovació del Reial Decret 681/2014, d'1 d'agost, de modificació del Reglament d'Ordenació i Supervisió de les Assegurances Privades (ROSAP), suposa la derogació de la Disposició Transitòria 3a del ROSAP relativa a l'assegurança de decessos i la seva substitució per la Disposició Transitòria 11a. Aquesta modificació implica que les entitats asseguradores que, a 31 de desembre de 2014, tenien encara pòlisses d'assegurances de

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

decessos les bases tècniques i provisions de les quals no eren conformes al que estableixen els articles 46 i 79 del ROSAP, disposen d'un termini màxim de vint anys des de l'1 de gener de 2015 per registrar en el seu balanç de situació consolidat la provisió que resulti d'efectuar l'adaptació corresponent. En compliment de l'esmentada Disposició Transitòria 11a, a 31 de desembre de 2017 el Grup té constituïda una provisió per un import de 7.200 milers d'euros.

Per a la resta de la cartera de decessos, la provisió matemàtica a 31 de desembre de 2017, tal com estableix la disposició addicional cinquena del Reial Decret 1060/2015, de 20 de novembre (ROSSEAR), es calcula segons el que indiquen les bases tècniques corresponents, en compliment dels articles 46 i 79 del ROSAP, sense perjudici del que indica l'esmentada disposició sobre el règim de càlcul de les provisions tècniques a efectes comptables pel que fa al tipus d'interès que cal utilitzar en el càlcul de les provisions d'assegurances de vida, que estableix el següent:

- Per als contractes d'assegurança de vida subscrits abans de l'1 de gener de 2016 serà aplicable l'article 33 del Reglament d'Ordenació i Supervisió de les Assegurances Privades (ROSAP). Això no obstant, les entitats que utilitzin per a l'esmentat càlcul el que preveuen els apartats 1.a).1r i 1.b).1r de l'article 33 del ROSAP, poden optar per no aplicar aquest tipus d'interès i adaptar-se a l'estructura temporal pertinent de tipus d'interès sense risc prevista

en l'article 54 del ROSSEAR, incloent-hi, si escau, l'ajustament per volatilitat previst en l'article 57 del ROSSEAR, sempre que, en aquest cas, les dotacions addicionals s'efectuïn anualment seguint un mètode de càlcul lineal.

Així mateix, l'esmentada disposició estableix que, per al càlcul de la provisió comptable de l'assegurança de decessos, aquesta opció serà igualment aplicable per als contractes subscrits abans de l'1 de gener de 2016, sense perjudici de l'aplicabilitat del que preveu la Disposició transitòria onzena del Reglament d'Ordenació i Supervisió de les Assegurances Privades (ROSAP), aprovat pel Reial Decret 2486/1998, de 20 de novembre.

Amb data 20 de desembre de 2016, la Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions va publicar la Guia Tècnica 2/2016 d'Aplicació de la Disposició Addicional Cinquena, del Reial Decret 1060/2015, de 20 de novembre (ROSSEAR), en relació amb el tipus d'interès per al càlcul de les provisions tècniques a efectes comptables de l'assegurança de vida i de l'assegurança de decessos, i altres aclariments necessaris.

En l'esmentada Guia Tècnica s'indica que l'opció d'adaptació a l'estructura temporal pertinent de tipus d'interès sense risc es podrà fer el primer any d'aplicació de la disposició addicional cinquena del ROSSEAR o en un moment posterior, i en tot cas el termini màxim d'adaptació és de deu anys a comptar des del 31 de desembre de 2015.

Durant l'exercici 2016, la Societat dominant es va acollir a l'opció d'adaptació a l'estructura temporal pertinent de tipus d'interès sense risc en un termini de deu anys, i el tipus efectiu anual calculat per a l'exercici 2017 va ser de l'1,03%. Així mateix, el tipus corresponent a l'exercici 2017 en aplicació del mètode lineal és de l'1,73%.

3.15.5. PROVA D'ADEQUACIÓ DE PASSIUS

El Grup realitza una prova d'adequació de passius sobre els compromisos contractuals assumits dels passius per contractes d'assegurances, amb l'objectiu de garantir la suficiència d'aquests passius per provisions tècniques.

En aquest sentit, el Grup, a cada data de tancament de l'exercici, compara la diferència entre el valor en llibres de les provisions tècniques, netes de qualsevol despesa d'adquisició diferida o de qualsevol actiu intangible relacionat amb els contractes d'assegurança objecte d'avaluació, amb l'import resultant de considerar les estimacions actuals, aplicant tipus d'interès de mercat, de tots els fluxos d'efectiu derivats dels contractes d'assegurança amb la diferència que es deriva entre el valor de mercat dels instruments financers afectes als anteriors contractes i el seu cost d'adquisició.

Si com a conseqüència d'aquesta prova es posa de manifest que les provisions tècniques són insuficients, aquestes són ajustades amb càrrec a resultat de l'exercici.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

3.16. PROVISIONS NO TÈCNiques I CONTINGÈNCIES

Es consideren passius contingents aquelles possibles obligacions sorgides com a conseqüència de successos passats, la materialització de les quals està condicionada al fet que tingui lloc o no un o més esdeveniments futurs independents de la voluntat de el Grup. Aquests passius contingents no són objecte de registre comptable i se'n presenta detall, si n'hi ha, en la memòria consolidada.

Les provisions com ara litigis en curs, indemnitzacions o altres obligacions de quantia o moment d'ocurrència indeterminada es reconeixen quan el Grup té una obligació present, ja sigui legal o implícita, com a resultat de successos passats; és probable que hagi de ser necessària una sortida de recursos per liquidar l'obligació; i l'import s'hagi estimat de manera fiable. No es reconeixen provisions per a pèrdues d'exploració futures.

Les provisions es valoren pel valor actual de la millor estimació possible de l'import necessari per cancel·lar o transferir l'obligació, utilitzant un tipus abans d'impostos, tenint en compte la informació disponible sobre el succés i les seves conseqüències, i els ajustaments que sorgeixin es registren per l'actualització d'aquestes provisions com una despesa financera a mesura que es va meritant. En el cas que el venciment dels passius sigui inferior a un any, es reconeixen al valor nominal de l'obligació.

D'altra banda, la compensació a rebre d'un tercer en el moment de liquidar l'obligació, sempre que no hi hagi dubtes que aquest reembors serà percebut, es registra com a actiu, excepte en el cas que existeixi un vincle legal pel qual s'hagi exterioritzat part del risc, i en virtut del qual el Grup no estigui obligat a respondre; en aquesta situació, la compensació es tindrà en compte per estimar l'import pel qual, si escau, figurarà la provisió corresponent.

3.17. PRESTACIONS ALS EMPLEATS

Les retribucions a empleats comprenen tots els tipus de remuneracions que el Grup proporciona als treballadors a canvi dels seus serveis o pel cessament en el lloc de treball.

Les retribucions als empleats comprenen les següents:

3.17.1. RETRIBUCIONS A CURT TERMINI

Són remuneracions als empleats el pagament de les quals s'espera liquidar íntegrament abans dels dotze mesos següents al tancament de l'exercici anual sobre el qual s'informa en el qual els empleats hagin prestat els serveis que els atorguen aquestes retribucions.

Aquestes retribucions es comptabilitzen en funció dels serveis prestats pels empleats en base a la meritació, i estan comptabilitzades en l'epígraf "Resta d'altres deutes".

3.17.2. RETRIBUCIONS A LLARG TERMINI

• Plans d'aportació definida

Les aportacions efectuades en cada exercici per les societats del Grup es registren a Despeses de Personal i es reclassifiquen a despeses per destinació al tancament de l'exercici. A 31 de desembre de 2017 s'han aportat 1.078 milers d'euros com a aportacions ordinàries (1.036 milers d'euros a 31 de desembre de 2016). Els Plans de Pensions es troben externalitzats, i VidaCaixa i Cecabank en són les entitats gestora i dipositària, respectivament.

Així mateix, s'hi inclouen els compromisos que SegurCaixa Adeslas té reconeguts amb els empleats procedents de la societat absorbida Aresa Seguros Generales, S.A. Durant l'exercici 2013, en aplicació de l'acord laboral d'integració del personal provinent d'Aresa Seguros Generales, S.A. a SegurCaixa Adeslas, S.A. d'Assegurances i Reassegurances es va procedir a la transformació del premi de jubilació en un sistema de pla de pensions d'ocupació, de manera que es va incorporar aquest col·lectiu al pla de pensions de la Societat dominant.

Pel que fa a la resta dels empleats de SegurCaixa Adeslas, l'acord regulador de les condicions laborals signat per la Societat dominant el dia 12 de maig de 2011 estableix un pla de pensions per a tots els empleats en actiu amb una antiguitat superior a un any en substitució del que estipula el conveni del sector d'assegurances

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

en matèria de jubilació. A qualsevol empleat que faci una aportació anual de l'1% del seu salari base anual, SegurCaixa Adeslas realitzarà una aportació d'un 3% sobre la mateixa base.

Aquest pla tindrà una durada indefinida i compensarà qualsevol sistema de previsió en la matèria establerta pel conveni del sector.

En virtut de l'acord subscrit entre AgenCaixa i els representants legals dels treballadors el 5 d'octubre de 2000, AgenCaixa té assumit amb els empleats de la plantilla amb una antiguitat superior a un any, el compromís de dur a terme una aportació definida per a la contingència de jubilació consistent en un 3% del seu salari base al pla de pensions AgenCaixa. Aquesta aportació definida està condicionada al fet que l'empleat efectui una aportació anual de l'1% del seu salari base.

El Grup no té obligació legal ni implícita de realitzar contribucions addicionals a les esmentades en els paràgrafs anteriors en el cas que hi hagi una insuficiència d'actius per atendre les prestacions. L'obligació del Grup es limita a l'aportació que s'acorda lliurar a un fons, i l'import de les prestacions que han de rebre els empleats està determinat per les aportacions efectuades més el rendiment obtingut per les inversions en què s'hagi materialitzat el pla de pensions.

3.17.3. ALTRES RETRIBUCIONS A LLARG TERMINI ALS EMPLEATS

Comprenen partides el pagament de les quals no es preveu liquidar íntegrament abans dels dotze mesos següents al tancament de l'exercici anual sobre el qual s'informa en el qual els empleats hagin prestat els serveis corresponents.

La valoració de les altres retribucions a llarg termini als empleats no està subjecta, normalment, al mateix grau d'incertesa que afecta la valoració de les retribucions postocupació. Per aquesta raó, la NIC 19 "Retribucions als empleats" exigeix la utilització d'un mètode simplificat per al registre comptable de les altres retribucions a llarg termini als empleats. A diferència de la comptabilització exigida per a les retribucions postocupació, aquest mètode no reconeix el recàlcul de la valoració en altres ingressos i despeses reconeguts consolidats.

El mètode simplificat de càlcul utilitzat pel Grup està en línia amb la naturalesa de la NIC 19.

3.17.4. INDEMNITZACIÓ PER ACOMIADAMENT

D'acord amb la legislació vigent, el Grup està obligat al pagament d'indemnitzacions a aquells empleats amb els quals, sota determinades condicions, rescindeixi les seves relacions laborals. Per tant, les indemnitzacions per

acomiadament susceptibles de quantificació raonable es registren com a despesa en l'exercici en el qual es pren la decisió i es crea una expectativa vàlida davant tercers sobre l'acomiadament. En els comptes anuals consolidats adjunts no s'ha registrat cap provisió per aquest concepte, ja que no es preveuen situacions d'aquesta naturalesa.

3.18. PROVISIONS PER A PAGAMENTS PER CONVENIS DE LIQUIDACIÓ DE SINISTRES

S'ha registrat una provisió per a pagaments per convenis de liquidació que representa les valoracions estimades pendents de pagament als assegurats en execució de convenis de liquidació de sinistres, així com l'estimació final del cost de liquidació dels expedients per conveni.

3.19. CRITERIS UTILITZATS EN TRANSACCIONS ENTRE PARTS VINCULADES

Amb caràcter general, les operacions amb altres parts vinculades es comptabilitzen en el moment inicial pel seu valor raonable. Quan s'escaigui, si el preu acordat difereix del seu valor raonable, la diferència es registra tenint en compte la realitat econòmica de l'operació. La valoració posterior es realitza d'acord amb el que preveuen les normes corresponents.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Totes les transaccions amb altres parts vinculades es duen a terme a preu de mercat.

Addicionalment, els preus de transferència es troben adequadament suportats, per la qual cosa els Administradors de la Societat dominant consideren que no hi ha riscos significatius per aquest aspecte dels quals es puguin derivar passius de consideració en el futur.

3.20. TRANSACCIONS EN MONEDA ESTRANGERA

3.20.1. MONEDA FUNCIONAL I PRESENTACIÓ

Els comptes anuals consolidats del Grup es presenten en milers d'euros, que és la moneda de presentació i funcional de SegurCaixa Adeslas i les seves societats dependents.

3.20.2. TRANSACCIONS I SALDOS

Les transaccions en moneda estrangera es converteixen inicialment a la moneda funcional fent servir els tipus de canvi vigents en la data de les transaccions. Les pèrdues i guanys en moneda estrangera que resulten de la liquidació d'aquestes transaccions i de la conversió als tipus de canvi de tancament dels actius i passius monetaris denominats en moneda estrangera es reconeixen en el compte de resultats consolidat, excepte si es difereixen en patrimoni net, com les cobertures de

fluxos d'efectiu qualificades i les cobertures d'inversió neta qualificades.

Els canvis en el valor raonable de títols monetaris denominats en moneda estrangera classificats com a disponibles per a la venda són analitzats entre diferències de conversió resultants de canvis en el cost amortitzat del títol i altres canvis en el valor comptable del títol. Les diferències de conversió es reconeixen en el resultat de l'exercici i altres canvis en el valor comptable es reconeixen en el patrimoni net.

Les diferències de conversió sobre partides no monetàries, com ara instruments de patrimoni mantinguts a valor raonable amb canvis en el compte de resultats consolidat, es presenten com a part del guany o pèrdua en el valor raonable. Les diferències de conversió sobre partides no monetàries, com ara instruments de patrimoni classificats com a actius financers disponibles per a la venda, s'inclouen en el patrimoni net.

Les partides no monetàries en moneda estrangera que es valoren en termes de cost històric es converteixen utilitzant els tipus de canvi de la data en què es determina aquest valor raonable.

3.21. COMBINACIONS DE NEGOCIS

Les operacions de fusió o escissió que no siguin entre entitats del Grup i les combinacions de negocis sorgides

de l'adquisició de tots els elements patrimonials d'una empresa o d'una part que constitueixi un o més negocis, es registren d'acord amb el mètode d'adquisició.

En el cas de combinacions de negocis originades com a conseqüència de l'adquisició d'accions o participacions en el capital d'una empresa, el Grup reconeix la inversió d'acord amb el que s'estableix per a les inversions en el patrimoni d'empreses del grup, multigrup i associades.

El mètode comptable d'adquisició es fa servir per comptabilitzar totes les combinacions de negocis, independentment de si s'adquireixen instruments de patrimoni o altres actius. La contraprestació transferida per a l'adquisició d'una dependent comprèn:

- els valors raonables dels actius transferits,
- els passius incorreguts amb els anteriors propietaris del negoci adquirit,
- les participacions en el patrimoni emeses pel Grup,
- el valor raonable de qualsevol actiu o passiu que resulti d'un acord de contraprestació contingent, i
- el valor raonable de qualsevol participació en el patrimoni prèvia en la dependent.

Els actius identificables adquirits i els passius i passius contingents assumits en una combinació de negocis, amb excepcions limitades, es valoren inicialment als seus

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

valors raonables en la data d'adquisició. El Grup reconeix qualsevol participació no dominant en l'entitat adquirida sobre una base d'adquisició a valor raonable o per la part proporcional de la participació no dominant dels actius identificables nets de l'entitat adquirida.

Els costos relacionats amb l'adquisició es reconeixen com a despeses quan s'hi incorre.

L'excés de la contraprestació transferida, l'import de qualsevol participació no dominant en l'entitat adquirida, i el valor raonable en la data d'adquisició de qualsevol participació en el patrimoni prèvia en l'entitat adquirida sobre el valor raonable dels actius nets identificables adquirits es registra com a fons de comerç. Si aquests imports són menors que el valor raonable dels actius nets identificables de la dependent adquirida, la diferència es reconeix directament a resultats com una compra en condicions molt avantatjoses.

Quan la liquidació de qualsevol part de la contraprestació en efectiu es difereix, els imports que caldrà pagar en el futur es descompten al seu valor actual en la data de l'intercanvi. El tipus de descompte utilitzat és el tipus d'interès incremental de l'endeutament de l'entitat, i és el tipus al qual es podria obtenir un préstec similar d'una financera independent sota termes i condicions comparables.

La contraprestació contingent es classifica com a patrimoni net o passiu financer. Els imports classificats

com un passiu financer es tornen a valorar posteriorment a valor raonable amb els canvis en el valor raonable reconeguts a resultats.

Si la combinació de negocis es duu a terme per etapes, el valor comptable en la data d'adquisició de la participació en el patrimoni de l'adquirida prèviament mantinguda es valora novament pel seu valor raonable en la data d'adquisició, alhora que es reconeix qualsevol guany o pèrdua resultant a resultats.

4. CONSOLIDACIÓ I COMBINACIÓ DE NEGOCIS

La definició del perímetre de consolidació del Grup s'ha efectuat d'acord amb el que estableixen les normes NIIF 10 – Estats Financers Consolidats i NIC 28 – Inversions en Entitats Associades.

4.1. SOCIETATS DEPENDENTS

Dependents són totes les entitats sobre les quals la Societat dominant ostenta o pugui ostentar, directament o indirectament, el control, entenent aquest quan està exposada, o té dret, a uns rendiments variables per la seva implicació en la participada i té la capacitat d'influir en aquests rendiments a través del poder que exerceix sobre la participada. A l'hora d'avaluar el control sobre

una entitat es considera l'existència i l'efecte dels drets potencials de vot que siguin actualment exercitables o convertibles. Les dependents es consoliden per integració global a partir de la data en què es transfereix el control a la Societat dominant i s'exclouen de la consolidació en la data en què aquest cessa.

El mètode comptable d'adquisició es fa servir per comptabilitzar les combinacions de negoci per part del Grup (vegeu Nota 3.21).

S'eliminen les transaccions intragrup, els saldos i guanys no realitzats en transaccions entre entitats del grup. També s'eliminen les pèrdues no realitzades, llevat que la transacció proporcioni evidència de deteriorament del valor de l'actiu transferit. Les polítiques comptables de les dependents es canvien quan és necessari per assegurar la uniformitat amb les polítiques comptables adoptades pel Grup.

Les participacions no dominants en els resultats i el patrimoni net de les dependents es mostren separatament en el compte de resultats consolidat, l'estat d'ingressos i despeses reconeguts consolidat, l'estat de canvis en el patrimoni net consolidat i en el balanç de situació consolidat, respectivament.

La relació de societats dependents de SegurCaixa Adeslas a 31 de desembre de 2017, amb indicació del percentatge de participació que hi tenia SegurCaixa Adeslas a aquesta data, així com la informació més

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

rellevant relacionada amb elles (obtinguda dels seus corresponents comptes anuals de l'exercici 2017, pendents d'aprovar pels seus respectius òrgans de control), juntament amb la informació referida a l'exercici 2016, s'inclou com a Annex II.

4.2. SOCIETATS ASSOCIADES

Associades són totes les entitats sobre les quals el Grup exerceix influència significativa. S'entén que hi ha influència significativa quan el Grup té participació en la societat i poder per intervenir en les decisions de política financera i d'explotació d'aquesta, sense arribar a tenir control ni el control conjunt d'aquestes polítiques, i es presumeix que s'exerceix influència significativa quan es posseeix, ja sigui directament o indirectament a través de les seves dependents, almenys el 20% dels drets de vot de l'empresa participada, excepte en casos específics en què la Direcció del Grup avalua el nivell d'influència significativa que el Grup té sobre una entitat i determina que exerceix influència significativa fins i tot encara que la participació sigui inferior al 20%, ja sigui per representació en el Consell o altres factors que siguin clarament demostrats.

Les inversions en associades es comptabilitzen pel mètode de participació. Sota el mètode de la participació, la inversió es reconeix inicialment a cost, i l'import en llibres s'incrementa o disminueix per reconèixer la participació de l'inversor en els resultats de l'associada després de la data d'adquisició. La

inversió del Grup en associades inclou el fons de comerç identificat en l'adquisició.

Si la participació en la propietat en una associada es redueix, però es manté la influència significativa, només la participació proporcional dels imports prèviament reconeguts en altres ingressos i despeses reconeguts consolidats es reclassifica a resultats quan és apropiat.

La participació del Grup en les pèrdues o guanys posteriors a l'adquisició de les seves associades es reconeix en el compte de resultats consolidat, i la seva participació en els moviments posteriors a l'adquisició en altres ingressos i despeses reconeguts es reconeix en l'estat d'ingressos i despeses consolidats amb el corresponent ajustament a l'import en llibres de la inversió. Quan la participació del Grup en les pèrdues d'una associada és igual o superior a la seva participació en aquesta, incloent-hi qualsevol altre compte a cobrar no assegurat, el Grup no reconeix pèrdues addicionals, llevat que hagi incorregut en obligacions legals o implícites o efectuat pagaments en nom de l'associada.

En cada data de presentació d'informació financera, el Grup determina si hi ha alguna evidència objectiva que s'hagi deteriorat el valor de la inversió en l'associada. Si aquest és el cas, el Grup calcula l'import de la pèrdua per deteriorament del valor com la diferència entre l'import recuperable de l'associada i el seu import en llibres i reconeix l'import adjacent a la "participació en el resultat d'associades" en el compte de resultats consolidat.

Les pèrdues i guanys procedents de les transaccions ascendents i descendents entre el Grup i les seves associades es reconeixen en els estats financers consolidats del Grup només en la mesura que corresponguin a les participacions d'altres inversors en les associades no relacionats amb l'inversor. Les pèrdues no realitzades s'eliminen, llevat que la transacció proporcioni evidència de pèrdua per deteriorament del valor de l'actiu transferit.

La relació de societats associades de SegurCaixa Adeslas a 31 de desembre de 2017, amb indicació del percentatge de participació que hi tenia el Grup a aquesta data, així com la informació més rellevant relacionada amb elles (obtinguda dels seus corresponents comptes anuals de l'exercici 2017, pendents d'aprovar pels seus respectius òrgans de control, o millor informació disponible a la data de formulació d'aquests comptes anuals), juntament amb la informació referida a l'exercici 2016, s'inclou com a Annex II.

4.3. TRANSACCIONS AMB PARTICIPACIONS NO DOMINANTS

El Grup tracta les transaccions amb participacions no dominants que no resulten en una pèrdua de control com a transaccions amb els propietaris de patrimoni net del Grup. Un canvi en una participació en la propietat resulta en un ajustament entre els imports en llibres de les participacions dominants i no dominants per reflectir les seves participacions relatives en la dependent.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Qualsevol diferència entre l'import de l'ajustament a les participacions no dominants i qualsevol contraprestació pagada o rebuda es reconeixen a reserves dins dels fons propis.

4.4. TRANSACCIONS ENTRE SOCIETATS INCLOSES EN EL PERÍMETRE DE CONSOLIDACIÓ

En el procés de consolidació s'han eliminat els saldos, transaccions i resultats entre societats consolidades per integració global.

4.5. CANVIS EN EL PERÍMETRE DE CONSOLIDACIÓ

En l'Annex II es troben detallades les noves societats que han estat incorporades al perímetre de consolidació en

els exercicis 2017 i 2016, juntament amb els percentatges de participació, les seves dades patrimonials i resultats.

En la Nota 4.8 es detallen les combinacions de negoci produïdes en els dos últims exercicis.

L'efecte global sobre el patrimoni, la situació financera i els resultats del grup consolidable en els exercicis 2017 i 2016 d'altres canvis en el perímetre de consolidació respecte a l'exercici precedent es descriu en les notes corresponents de la memòria consolidada.

4.6. PARTICIPACIONS NO DOMINANTS

En l'exercici 2017 no hi ha hagut transaccions amb participacions no dominants.

Amb data 9 de setembre de 2016, la Societat dominant va procedir a la venda de la seva participació del 85% en

la Societat Infraestructuras y Servicios de Alzira, S.A. per un import de 2.942 milers d'euros. Com a conseqüència d'aquesta venda sorgeix un efecte en patrimoni net per la baixa de les participacions no dominants per un import de 555 milers d'euros, que corresponen a 542 milers d'euros del patrimoni atribuïble als minoritaris i el resultat de l'exercici atribuïble als minoritaris de 13 milers d'euros.

4.7. INVERSIONS COMPTABILITZADES UTILITZANT EL MÈTODE DE PARTICIPACIÓ

Es detalla a continuació les entitats associades comptabilitzades pel mètode de la participació i la seva aportació al compte de resultats consolidat i als ajustaments per canvi de valor del patrimoni net del Grup a 31 de desembre de 2017 i 2016:

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Exercici 2017

Nom de l'entitat	A 31 de desembre de 2017				
	Activitat Principal	% de participació directa	Import en llibres	Resultats en societats posades en equivalència	Ajustaments per canvis de valor
Sociedad Inmobiliaria del IMQ	Inmobiliària	19,98%	4.126	(82)	(205)
Grupo IMQ	Asseguradora	45,00%	49.910	8.279	(1.414)
Grupo Igurco	Serveis Geriàtrics	31,64%	6.992	506	(124)
Sanatorio Médico-Quirúrgico Cristo Rey	Sanatori	41,19%	2.002	11	-
Grupo IMQ Asturias	Asseguradora	44,91%	13.564	642	(5)
Grupo Clínica Vicente San Sebastián	Activitats Hospitalàries	19,72%	6.111	259	-
Total			82.705	9.614	(1.748)

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Exercici 2016

Nom de l'entitat	A 31 de desembre de 2016				
	Activitat Principal	% de participació directa	Import en llibres	Resultats en societats posades en equivalència	Ajustaments per canvis de valor
Sociedad Inmobiliaria del IMQ	Inmobiliària	19,98%	4.060	76	(352)
Grupo IMQ	Asseguradora	45,00%	50.594	8.055	(2.034)
Grupo Igurco	Serveis Geriàtrics	31,64%	6.416	580	(194)
Sanatorio Médico-Quirúrgico Cristo Rey	Sanatori	41,19%	1.992	35	-
Grupo IMQ Asturias	Asseguradora	35,03%	10.234	450	-
Grupo Clínica Vicente San Sebastián	Activitats Hospitalàries	19,72%	5.864	116	-
Grupo IMQ Dental	Assistència Dental	20,00%	34	18	-
Total			79.194	9.331	(2.580)

El Grup no té entitats que qualifiquen com a negocis conjunts.

Algunes de les participacions del Grup són, alhora, capdavanteres d'entitats dependents i associades.

A 2017 i 2016 no hi ha cap compromís o passiu contingent respecte a les entitats associades.

Amb data 5 de març de 2015, la Sociedad de Profesionales Médicos del Igualatorio Médico Quirúrgico de Asturias, S.L., com a accionista únic del referit Igualatorio, i SegurCaixa Adeslas van subscriure un acord

marc per a l'explotació del negoci i presa de participació en l'Igualatorio Médico Quirúrgico de Especialidades de Asturias, S.A. de Seguros (d'ara endavant, IMQ Asturias).

En aquest acord, les parts van pactar, entre altres qüestions, una primera presa de participació accionarial per part de SegurCaixa Adeslas a IMQ Asturias fins a arribar al 25,15% del seu capital social mitjançant una inversió de 7.001 milers d'euros. Aquesta inversió es va materialitzar el 2015 mitjançant una cessió per part de SegurCaixa Adeslas d'una cartera d'assegurances d'assistència sanitària a Astúries valorada als efectes

de l'operació en 5.028 milers d'euros i una aportació en metàl·lic per un import de 1.973 milers d'euros.

Adicionalment, i en el marc d'aquest acord, amb data 21 de desembre de 2016 les parts van acordar un increment en la participació accionarial per part de SegurCaixa Adeslas a IMQ Asturias fins a arribar al 35,03% del seu capital social, mitjançant una inversió addicional de 2.801 milers d'euros. El desembre del 2017, i en el marc d'aquest acord, el Grup ha incrementat la seva participació accionarial a IMQ Asturias fins a arribar al 44,91% mitjançant el desembors de 2.801 milers d'euros.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

En l'exercici 2017, Grupo Iquimesa, S.L. va alienar la participació que tenia a Igualatorio Médico Quirúrgico Dental per un import de 78 milers d'euros, amb un resultat de 38 milers d'euros registrat en el compte de resultats consolidat.

4.7.1. INFORMACIÓ FINANCERA RESUMIDA PER A ASSOCIADES:

Les taules següents proporcionen informació financera resumida per a aquelles entitats associades que són materials per al Grup.

La informació presentada reflecteix els imports presentats en els estats financers de les associades corresponents i no la participació del Grup en aquests imports. S'han modificat per reflectir els ajustaments fets per l'entitat quan es fa servir el mètode de la participació, incloent-hi ajustaments al valor raonable i modificacions per diferències en polítiques comptables.

Exercici 2017

Balanç de Situació resumit	A 31 de desembre de 2017						
	Sociedad Inmobiliaria del IMQ	Grupo IMQ Dental	Grupo IMQ	Grupo Igurco	Grupo Clínica Vicente San Sebastián	Sanatorio Médico Quirúrgico Cristo Rey	Grupo IMQ Asturias
Actius nets inicials a 31 de desembre de 2016	20.231		105.769	18.453	29.741	4.104	25.052
Benefici/(Pèrdua) de l'exercici	(371)	-	19.663	1.973	881	26	1.474
Altres ingressos i despeses reconeguts / Ajustaments per canvis de valor	680	-	1.377	221	-	-	(18)
Altres variacions de reserves	15	-	(3.908)	(343)	367	-	-
Dividends pagats	-	-	(18.000)	-	-	-	-
Actius nets al tancament	20.557	-	104.901	20.304	30.989	4.130	26.508
Part del grup en %	19,98 %	-	45,00%	31,64%	19,72%	41,19%	44,91%
Part del grup en milers d'euros	4.107	-	47.205	6.424	6.111	1.701	11.905
Plusvàlues	-	-	526	-	-	298	-
Altres	19	-	(2.962)	-	-	3	19
Fons de comerç	-	-	5.141	568	-	-	1.640
Import en llibres a 31 de desembre de 2017	4.126	-	49.910	6.992	6.111	2.002	13.564

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Estat d'Ingressos i Despeses Reconeputs Resumit	A 31 de desembre de 2017						
	Sociedad Inmobiliaria del IMQ	Grupo IMQ Dental	Grupo IMQ	Grupo Igurco	Grupo Clínica Vicente San Sebastián	Sanatorio Médico Quirúrgico Cristo Rey	Grupo IMQ Asturias
Ingressos ordinaris	3.798	-	215.669	18.579	64.318	6.418	36.012
Benefici d'operacions continuades	(371)	-	19.663	1.973	881	26	1.474
Benefici d'operacions interrompudes	-	-	-	-	-	-	-
Benefici de l'exercici	(371)	-	19.663	1.973	881	26	1.474
Altres ingressos i despeses reconeguts	680	-	1.377	221	0	0	(18)
Total resultat global	309	-	21.040	2.194	881	26	1.456
Dividends rebuts d'associades i negocis conjunts	-	-	8.100	-	-	-	130

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Exercici 2016

Balanç de Situació resumit	A 31 de desembre de 2016						
	Sociedad Inmobiliaria del IMQ	Grupo IMQ Dental	Grupo IMQ	Grupo Igurco	Grupo Clínica Vicente San Sebastián	Sanatorio Médico Quirúrgico Cristo Rey	Grupo IMQ Asturias
Actius nets inicials a 1 de gener de 2016	19.911	67	105.603	16.433	29.181	4.019	23.349
Benefici/(Pèrdua) de l'exercici	(301)	28	17.373	1.958	578	85	1.703
Altres ingressos i despeses reconeguts / Ajustaments per canvis de valor	(57)	-	(2.560)	(186)	-	-	-
Altres variacions de reserves	680	27	1.279	248	(19)	-	-
Dividends pagats	-	-	(15.926)	-	-	-	-
Actius nets al tancament	20.231	122	105.769	18.453	29.741	4.104	25.052
Part del grup en %	19,98 %	20 %	45,00 %	31,64 %	19,72 %	41,19 %	35,03 %
Part del grup en milers d'euros	4.042	24	47.596	5.839	5.864	1.690	8.776
Plusvàlues	-	-	864	-	-	298	-
Altres	18	10	(3.007)	9	-	4	-
Fons de comerç	-	-	5.141	568	-	-	1.458
Import en llibres a 31 de desembre de 2016	4.060	34	50.594	6.416	5.864	1.992	10.234

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Estat d'Ingressos i Despeses Reconeputs Resumit	A 31 de desembre de 2016						
	Sociedad Inmobiliaria del IMQ	Grupo IMQ Dental	Grupo IMQ	Grupo Igurco	Grupo Clínica Vicente San Sebastián	Sanatorio Médico Quirúrgico Cristo Rey	Grupo IMQ Asturias
Ingressos ordinaris	4.447	2.482	235.001	18.887	60.408	6.873	33.979
Benefici d'operacions continuades	(301)	28	17.373	1.958	578	85	1.703
Benefici d'operacions interrompudes	-	-	-	-	-	-	-
Benefici de l'exercici	(301)	28	17.373	1.958	578	85	1.703
Altres ingressos i despeses reconeguts	(57)	-	(2.560)	(186)	-	-	-
Total resultat global	(358)	28	14.813	1.772	578	85	1.703
Dividends rebuts d'associades i negocis conjunts	-	-	-	-	-	-	-

4.8. COMBINACIONS DE NEGOCIS

En l'Annex II es troben detallades les noves societats que han estat incorporades al perímetre de consolidació en els exercicis 2017 i 2016, juntament amb els percentatges de participació, les seves dades patrimonials i resultats.

En els exercicis 2017 i 2016 no s'ha produït cap combinació de negocis.

L'efecte global sobre el patrimoni, la situació financera i els resultats del grup consolidable en els exercicis 2017 i 2016 d'altres canvis en el perímetre de consolidació respecte a l'exercici precedent es descriu en les notes corresponents de la memòria consolidada.

5. DESGLOSSAMENTS DELS ESTATS FINANCERS CONSOLIDATS

5.1. ACTIUS INTANGIBLES

Tot seguit mostrem el detall i moviment de les partides incloses en aquest epígraf en els exercicis 2017 i 2016 (en milers d'euros):

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Exercici 2017

Concepte	Fons de comerç	Concessions	Aplicacions informàtiques	Marca	Cartera d'assegurats	Contracte de distribució	Altres	Total
Cost								
Saldos a 31 de desembre de 2016	375.646	754	153.447	310.883	252.697	240.909	6.293	1.340.629
Addicions	-	-	22.632	-	-	-	157	22.789
Retirs	-	-	(104)	-	-	-	-	(104)
Canvis en perímetre	-	-	-	-	-	-	-	-
Traspàs	-	-	(1.064)	-	-	-	751	(313)
Saldos a 31 de desembre de 2017	375.646	754	174.911	310.883	252.697	240.909	7.201	1.363.001
Amortització acumulada								
Saldos a 31 de desembre de 2016	(255.771)	(58)	(109.519)	-	(244.876)	-	(6.293)	(616.517)
Addicions	-	(25)	(18.217)	-	(1.090)	-	(236)	(19.567)
Retirs	-	-	104	-	-	-	-	104
Canvis en perímetre	-	-	-	-	-	-	-	-
Traspàs	-	-	436	-	-	-	-	436
Saldos a 31 de desembre de 2017	(255.771)	(83)	(127.196)	-	(245.966)	-	(6.529)	(635.544)
Deteriorament								
Saldos a 31 de desembre de 2016	-	-	(53)	-	-	-	-	(53)
Addicions	-	-	(1)	-	-	-	-	(1)
Retirs	-	-	43	-	-	-	-	43
Canvis en perímetre	-	-	-	-	-	-	-	-
Traspàs	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldos a 31 de desembre de 2017	-	-	(11)	-	-	-	-	(11)
Valors Nets								
Saldos a 31 de desembre de 2016	119.875	696	43.875	310.883	7.821	240.909	-	724.059
Saldos a 31 de desembre de 2017	119.875	671	47.704	310.883	6.731	240.909	672	727.445

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Exercici 2016

Concepte	Fons de comerç	Concessions	Aplicacions informàtiques	Marca	Cartera d'assegurats	Contracte de distribució	Altres	Total
Cost								
Saldos a 1 de gener de 2016	375.646	754	127.519	310.883	252.697	240.909	6.293	1.314.701
Addicions	-	-	25.938	-	-	-	-	25.938
Retirs	-	-	(10)	-	-	-	-	(10)
Canvis en perímetre	-	-	-	-	-	-	-	-
Traspàs	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldos a 31 de desembre de 2016	375.646	754	153.447	310.883	252.697	240.909	6.293	1.340.629
Amortització acumulada								
Saldos a 1 de gener de 2016	(255.771)	(32)	(92.330)	-	(223.636)	-	(5.297)	(577.066)
Addicions	-	(26)	(17.197)	-	(21.240)	-	(996)	(39.459)
Retirs	-	-	8	-	-	-	-	8
Canvis en perímetre	-	-	-	-	-	-	-	-
Traspàs	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldos a 31 de desembre de 2016	(255.771)	(58)	(109.519)	-	(244.876)	-	(6.293)	(616.517)
Deteriorament								
Saldos a 1 de gener de 2016	-	-	(4)	-	-	-	-	(4)
Addicions	-	-	(49)	-	-	-	-	(49)
Retirs	-	-	-	-	-	-	-	-
Canvis en perímetre	-	-	-	-	-	-	-	-
Traspàs	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldos a 31 de desembre de 2016	-	-	(53)	-	-	-	-	(53)
Valors Nets								
Saldos a 1 de gener de 2016	119.875	722	35.185	310.883	29.061	240.909	996	737.631
Saldos a 31 de desembre de 2016	119.875	696	43.875	310.883	7.821	240.909	-	724.059

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Com a part dels actius intangibles s'inclou el valor de la marca Adeslas, registrada pel seu valor raonable en el moment d'adquisició segons s'indica en la norma de registre i valoració (vegeu Nota 3.1.4).

Sota el concepte de contracte de distribució, s'hi inclou el valor del contracte subscrit per a la distribució d'assegurances generals, en virtut del qual SegurCaixa Adeslas es garanteix la distribució en exclusiva dels seus productes de rams no vida a través de la xarxa de distribució de CaixaBank, en el qual s'inclouen els imports corresponents a la xarxa bancària de Banc València, Barclays i Banca Cívica (vegeu Nota 3.1.6).

Les despeses d'amortització es registren d'acord amb el repartiment de les despeses per destinació segons el desglossament de la Nota 5.11 per a cada exercici.

Durant els exercicis 2017 i 2016 no s'han produït desemborsos per a recerca i desenvolupament. Així mateix, el Grup no ha dut a terme desenvolupaments interns que puguin ser susceptibles de ser reconeguts com a actius intangibles.

Els detalls de les hipòtesis utilitzades per al reconeixement inicial dels actius intangibles, i els criteris seguits per a la posterior valoració es detallen en la Nota 3.1.

5.1.1. PROVES DE DETERIORAMENT DEL VALOR PER ALS ACTIUS INTANGIBLES I EL FONS DE COMERÇ

Els actius intangibles subjectes a amortització se sotmeten a proves de pèrdues per deteriorament sempre que algun succés o canvi en les circumstàncies indiquin que el valor comptable pot no ser recuperable.

Pel que fa als actius intangibles de vida útil indefinida, sempre que hi hagi evidències de deteriorament i, almenys, al tancament de cada exercici, el Grup procedeix a estimar mitjançant el denominat 'Test de deteriorament' la possible existència de pèrdues de valor que redueixin el valor recuperable d'aquests actius a un import inferior al del seu valor en llibres.

Els fons de comerç registrats en els estats financers consolidats del Grup tenen el seu origen en diferents operacions societàries i es troben identificats i registrats en el balanç de situació consolidat del Grup d'acord amb la corresponent unitat generadora de fluxos d'efectiu assignada ("UGE"). En aquest sentit, i considerant els menors elements identificables, s'han establert dues unitats generadores d'efectiu, tot distingint entre el ram de Salut i la Resta de Rams.

Així mateix, com a part del procés d'assignació del cost d'adquisició d'Adeslas, es van identificar diversos actius intangibles, com la marca Adeslas, la cartera de clients o els acords de distribució.

L'Acord de Distribució incorporat el 2014 de les Companyies procedents de Banca Cívica es va assignar a l'UGE Salut en un 40% i a l'UGE Resta en un 60%. D'altra banda, la Xarxa de Mediació de Banc de València incorporat el 2013 es va assignar a l'UGE Salut en un 37,6% i a l'UGE Resta en un 62,4%.

La incorporació de la xarxa de mediació provinent de l'operació d'adquisició de Barclays (vegeu Nota 3.1.6) s'ha assignat íntegrament a l'UGE Resta.

Considerant les característiques dels actius intangibles esmentats anteriorment, es realitzen els tests de deteriorament per a l'UGE de Salut i l'UGE de Resta de Rams fent servir projeccions a 5 anys. Per a la determinació del valor de la marca s'ha fet servir el mètode de Royalties (net de l'efecte fiscal), mentre que per als Fons de Comerç i els Acords de Distribució s'ha utilitzat el mètode del descompte de dividends, un cop considerats els requeriments de solvència regulatoris.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

	UGE
Fons de Comerç:	
Fons de comerç de fusió de SegurCaixa amb Adeslas	Salut
Fons de comerç de fusió d'Aresa	Salut
Operació Banca Cívica	Resta
AgenCaixa	Resta
Actius Intangibles:	
Xarxa de Mediació Barclays	Resta
Xarxa de Mediació Banc de València	Salut/Resta
Acord de distribució procedent de Banca Cívica	Salut/Resta
Cartera de clients Banca Cívica	Resta

A 31 de desembre de 2017 i 2016, els fons de comerç registrats en el balanç de situació consolidat del Grup per un import total de 119.875 milers d'euros, estan identificats d'acord amb les corresponents unitats generadores de fluxos d'efectiu.

Tot seguit es detallen els diferents fons de comerç existents segons la unitat generadora de fluxos d'efectiu identificada:

• Fons de Comerç - UGE Salut

L'1 de juliol de 2010, amb motiu de l'adquisició i posterior fusió per absorció d'Adeslas per SegurCaixa, es va identificar i registrar un fons de comerç per un import de 241.548 milers d'euros. Així mateix, durant l'exercici 2012, i com a conseqüència de la fusió per absorció de la Societat Aresa, Seguros Generales, S.A., es va posar de manifest un fons de comerç addicional de 113.168 milers d'euros. D'aquest últim, es van assignar a cartera d'assegurats el 2015 un total de 5.028 milers d'euros corresponents a la valoració de la cartera d'Aresa a Astúries realitzada amb motiu de l'adquisició d'IMQ Asturias.

• Fons de Comerç - UGE Resta

Durant l'exercici 2014, amb motiu de l'adquisició i posterior fusió per absorció de les companyies procedents de Banca Cívica (vegeu Nota 3.1), es va identificar i registrar un fons de comerç per un import de 2.718 milers d'euros.

Com que es tracta dels primers comptes anuals consolidats que formula el Grup havent-se transitat a les NIIF (vegeu Nota 2.1), el Grup s'ha acollit a l'exempció de la NIIF 1 de refer les combinacions de negoci prèvies a la data de transició i, en conseqüència, partir del fons de

comerç amortitzat d'acord amb la legislació comptable aplicada anterior a la transició. Aquests fons de comerç es van veure modificats a data de transició, i el seu import a 1 de gener de 2016 és el següent:

Concepte	A 1 de gener de 2016
Fons de comerç de fusió de SegurCaixa amb Adeslas	112.773
Operació Banca Cívica	2.311
Adeslas Dental	3.092
Adeslas Salut	157
AgenCaixa	1.542
Total fons de comerç	119.875

Al tancament de cada exercici, per al cas del fons de comerç, tant d'empreses del grup com les associades, o actius intangibles de vida útil indefinida, o sempre que hi hagi indicis de pèrdua de valor (per a la resta dels actius), el Grup procedeix a estimar mitjançant l'anomenat 'Test de deteriorament' la possible existència de pèrdues de valor que redueixin el valor recuperable d'aquests actius a un import inferior al del seu valor en llibres. El fons de comerç figura en l'actiu quan el seu valor es posa

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

de manifest en virtut d'una adquisició onerosa, en el context d'una combinació de negocis.

A l'efecte de detectar una possible pèrdua de valor, la Direcció del Grup analitza i avalua les estimacions i projeccions de les diferents societats dependents i de la capdavantera del grup, i determina si les previsions d'ingressos i fluxos d'efectiu atribuïbles al grup d'aquestes societats suporten el valor net dels actius intangibles registrats. Aquestes estimacions i projeccions es basen en la metodologia, paràmetres i hipòtesis següents:

- El fons de comerç s'assigna al nivell més baix d'actius que es poden agrupar per als quals hi ha fluxos d'entrada d'efectiu identificables per separat que siguin en gran manera independents dels fluxos d'entrada d'efectiu d'altres actius o grups d'actius (unitats generadores d'efectiu). En aquest sentit, i considerant els menors elements identificables, s'han establert dues unitats generadores d'efectiu, tot distingint entre el ram de Salut i la resta de Rams.
- Les projeccions de fluxos de caixa es basen en les millors estimacions disponibles d'ingressos i despeses d'unitat generadora d'efectiu, i s'utilitzen projeccions basades en els pressupostos i plans estratègics del grup, previsions sectorials, resultats

passats i evolució del negoci i de desenvolupament del mercat.

En aplicació de la normativa relativa als actius intangibles i per recollir el creixement potencial del negoci, el període utilitzat per a la realització de les projeccions utilitzades és de 5 anys.

- En tots els casos, a partir de l'últim any projectat s'ha considerat que la rendibilitat del negoci es manté estable. A partir d'aquest últim any projectat s'ha considerat un valor residual calculat de manera que serà equivalent al valor residual calculat com una renda perpètua creixent a una taxa anual de creixement (g) de l'1,9% (1,5% el 2016), en línia amb la inflació esperada, d'acord amb el consens d'analistes, mantenint-se constant respecte a la utilitzada en l'exercici anterior.
- La taxa de descompte es basa en la taxa lliure de risc, que, amb caràcter general, es correspon amb la rendibilitat efectiva normalitzada dels bons d'estat a 10 anys en moneda local del país en el qual opera la unitat generadora d'efectiu, en la prima de risc del país, en la prima de risc del sector, calculat a partir del coeficient beta d'entitats comparables i de la prima de risc de mercat. Les taxes aplicables als fluxos d'efectiu descomptats són les següents:

Unitat generadora d'efectiu	Taxa de descompte	
	2017	2016
Salut	8,70%	9,00%
Resta	8,70%	9,00%

Per establir una taxa de descompte apropiada de cara a estimar el valor actual dels fluxos generats, l'anàlisi es basa en el mètode del Cost de Capital (CdC) de la societat, utilitzant el model del *Capital Asset Pricing Model* ("CAPM"). D'aquesta manera, la taxa es calcula com la suma de la taxa lliure de risc i la prima de mercat ponderada pel risc sistemàtic del sector, mesurat a través d'un factor (beta) que mesura el diferencial de risc inherent del sector respecte al risc mitjà del mercat.

De manera complementària a l'escenari central, el Grup realitza diferents anàlisis de sensibilitat amb la finalitat d'analitzar l'impacte en el valor recuperable davant variacions en les principals hipòtesis del model de valoració:

- Sensibilitat a la taxa de descompte: increments de 100 punts bàsics i decrements de 100 punts bàsics.
- Sensibilitat a la taxa de creixement a perpetuitat: increments i decrements de 50 punts bàsics.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Els percentatges que es mostren a continuació representen les variacions (increments/disminució) en el valor recuperable de cada UGE:

Impacte en valor recuperable	Unitat Generadora d'Efectiu			
	UGE Salut		UGE Resta	
	2017	2016	2017	2016
Increment 100pb taxa descompte	-12,3%	-11,0%	-12,3%	-11,5%
Disminució 100pb taxa descompte	16,4%	14,4%	16,6%	15,0%
Increment 50pb taxa creixement (g)	5,3%	4,6%	5,7%	5,4%
Disminució 50pb taxa creixement (g)	-4,6%	-4,1%	-4,9%	-4,7%

Considerant les sensibilitats indicades en els escenaris anteriors i el seu impacte en el valor recuperable, no es posarien de manifest riscos significatius que l'import recuperable dels actius sigui inferior al valor en llibres al tancament dels exercicis 2017 i 2016. Per aquest motiu, durant els exercicis 2017 i 2016, no s'ha registrat cap import en concepte de deteriorament en els actius esmentats.

Quan una pèrdua per deteriorament de valor reverteix posteriorment (circumstància no permesa en el cas específic del fons de comerç), l'import en llibres de l'actiu o de la unitat generadora d'efectiu s'incrementa en l'estimació revisada del seu import recuperable fins al límit del valor en llibres registrat si no s'ha reconegut cap pèrdua per deteriorament en exercicis anteriors. Aquesta reversió de deteriorament es reconeix com a ingrés de l'exercici.

5.2. IMMOBILITZAT MATERIAL I INVERSIONS IMMOBILIÀRIES

5.2.1. IMMOBILITZAT MATERIAL

Tot seguit es mostra el detall i els moviments de les partides incloses a Immobilitzat material en els exercicis finalitzats a 31 de desembre de 2017 i 2016:

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Exercici 2017

Milers d'euros	Terrenys	Construccions	Instal·lacions tècniques	Mobiliari i altres instal·lacions	Equips per a processos d'informació	Immobilitzat en curs i avançaments	Total
Cost							
Saldos a 31 de desembre de 2016	12.906	53.947	23.176	88.569	31.340	862	210.800
Addicions	-	1.611	371	8.937	1.537	10.297	22.753
Retirs	-	(357)	(208)	(839)	(14)	-	(1.418)
Traspassos	-	3.623	975	1.691	(2)	(6.287)	-
Canvis en perímetre	-	-	-	-	-	-	-
Saldos a 31 de desembre de 2017	12.906	58.824	24.314	98.358	32.861	4.872	232.135
Amortització acumulada							
Saldos a 31 de desembre de 2016	-	(19.220)	(9.526)	(53.809)	(27.663)	-	(110.218)
Addicions	-	(3.309)	(742)	(7.666)	(1.604)	-	(13.321)
Retirs	-	166	184	743	14	-	1.107
Traspassos	-	-	-	-	-	-	-
Canvis en perímetre	-	-	-	-	-	-	-
Saldos a 31 de desembre de 2017	-	(22.363)	(10.084)	(60.732)	(29.253)	-	(122.432)
Deteriorament							
Saldos a 31 de desembre de 2016	-	(2.815)	(52)	(277)	(1)	-	(3.145)
Addicions	-	(368)	(143)	(747)	(11)	-	(1.269)
Retirs	-	129	-	30	-	-	159
Traspassos	-	-	-	-	-	-	-
Canvis en perímetre	-	-	-	-	-	-	-
Saldos a 31 de desembre de 2017	-	(3.054)	(195)	(994)	(12)	-	(4.255)
Valors Nets							
Saldos a 31 de desembre de 2016	12.906	31.912	13.598	34.483	3.676	862	97.437
Saldos a 31 de desembre de 2017	12.906	33.407	14.035	36.632	3.596	4.872	105.448

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Exercici 2016

Milers d'euros	Terrenys	Construccions	Instal·lacions tècniques	Mobiliari i altres instal·lacions	Equips per a processos d'informació	Immobilitzat en curs i avançaments	Total
Cost							
Saldos a 1 de gener de 2016	12.906	50.935	22.411	78.853	29.927	4.281	199.313
Addicions	-	136	4	7.870	1.317	3.077	12.404
Retirs	-	(161)	(13)	(181)	(11)	-	(366)
Traspassos	-	3.037	776	2.573	109	(6.496)	(1)
Canvis en perímetre	-	-	(2)	(546)	(2)	-	(550)
Saldos a 31 de desembre de 2017	12.906	53.947	23.176	88.569	31.340	862	210.800
Amortització acumulada							
Saldos a 1 de gener de 2016	-	(16.474)	(8.823)	(48.006)	(25.996)	-	(99.299)
Addicions	-	(2.806)	(712)	(6.304)	(1.528)	-	(11.350)
Retirs	-	60	7	126	(141)	-	52
Traspassos	-	-	-	-	-	-	-
Canvis en perímetre	-	-	2	375	2	-	379
Saldos a 31 de desembre de 2017	-	(19.220)	(9.526)	(53.809)	(27.663)	-	(110.218)
Deteriorament							
Saldos a 1 de gener de 2016	-	(2.812)	(26)	(206)	(1)	-	(3.045)
Addicions	-	(47)	(26)	(98)	-	-	(171)
Retirs	-	44	-	27	-	-	71
Traspassos	-	-	-	-	-	-	-
Canvis en perímetre	-	-	-	-	-	-	-
Saldos a 31 de desembre de 2017	-	(2.815)	(52)	(277)	(1)	-	(3.145)
Valors Nets							
Saldos a 1 de gener de 2016	12.906	31.649	13.562	30.641	3.930	4.281	96.969
Saldos a 31 de desembre de 2017	12.906	31.912	13.598	34.483	3.676	862	97.437

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

A 31 de desembre de 2017, el valor de taxació dels immobles classificats com a immobilitzat material puja a 31.643 milers d'euros, la qual cosa suposa unes plusvàlues latents per un import de 4.347 milers d'euros. Això implica un augment respecte al 31 de desembre de 2016 en les plusvàlues latents per un import de 1.310 milers d'euros. Aquestes plusvàlues latents no figuren registrades en els comptes anuals. Aquests valors s'han obtingut segons els criteris indicats en la Nota 5.2.4. Seguint la normativa, la Societat dominant duu a terme taxacions amb una periodicitat inferior als 2 anys.

En l'Annex I es detallen els immobles propietat de la Societat dominant a 31 de desembre de 2017, i per a cada element es facilita la informació següent: qualificació com a immobilitzat material (ús propi) o inversió mobiliària (llogats o per vendre), ubicació, dos últims valors de taxació, data de taxació i taxador.

Les pèrdues per deteriorament de valor de l'immobilitzat material durant els exercicis 2017 i 2016 es corresponen amb la comparació del valor net comptable de cada immoble amb el valor de mercat

establert en els informes de taxacions que s'efectuen cada dos anys.

5.2.2. INVERSIONS IMMOBILIÀRIES

Tot seguit es mostra el detall i moviment de les partides incloses a Inversions immobiliàries en els exercicis 2017 i 2016:

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Exercici 2017

Milers d'euros	Terrenys	Construccions	Total
Cost			
Saldos a 31 de desembre de 2016	22.301	13.524	35.825
Addicions	-	-	-
Retirs	-	-	-
Traspassos	-	-	-
Canvis en perímetre	-	-	-
Saldos a 31 de desembre de 2017	22.301	13.524	35.825
Amortització acumulada			
Saldos a 31 de desembre de 2016	-	(5.967)	(5.967)
Addicions	-	(242)	(242)
Retirs	-	-	-
Traspassos	-	-	-
Canvis en perímetre	-	-	-
Saldos a 31 de desembre de 2017	-	(6.209)	(6.209)
Deteriorament			
Saldos a 31 de desembre de 2016	-	(3.498)	(3.498)
Addicions	-	884	884
Retirs	-	-	-
Traspassos	-	-	-
Canvis en perímetre	-	-	-
Saldos a 31 de desembre de 2017	-	(2.614)	(2.614)
Valors Nets			
Saldos a 31 de desembre de 2016	22.301	4.059	26.360
Saldos a 31 de desembre de 2017	22.301	4.701	27.002

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Exercici 2016

Milers d'euros	Terrenys	Construccions	Total
Cost			
Saldos a 1 de gener de 2016	23.039	19.300	42.339
Addicions	-	-	-
Retirs	-	-	-
Traspassos	-	-	-
Canvis en perímetre	(738)	(5.776)	(6.514)
Pèrdues per deteriorament	-	-	-
Saldos a 31 de desembre de 2016	22.301	13.524	35.825
Amortització acumulada			
Saldos a 1 de gener de 2016	-	(6.471)	(6.471)
Addicions	-	(385)	(385)
Retirs	-	-	-
Traspassos	-	-	-
Canvis en perímetre	-	889	889
Pèrdues per deteriorament	-	-	-
Saldos a 31 de desembre de 2016	-	(5.967)	(5.967)
Deteriorament			
Saldos a 1 de gener de 2016	-	(6.198)	(6.198)
Addicions	-	-	-
Retirs	-	-	-
Traspassos	-	2.700	2.700
Canvis en perímetre	-	-	-
Pèrdues per deteriorament	-	-	-

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Milers d'euros	Terrenys	Construccions	Total
Saldos a 31 de desembre de 2016	-	(3.498)	(3.498)
Valors Nets			
Saldos a 1 de gener de 2016	23.039	6.631	29.670
Saldos a 31 de desembre de 2016	22.301	4.059	26.360

Les inversions immobiliàries comprenen principalment edificis d'oficines en propietat que es mantenen per a l'obtenció de rendes i no estan ocupades pel Grup.

A 31 de desembre de 2017, el valor de taxació dels immobles classificats com a inversions immobiliàries puja a 31.095 milers d'euros, la qual cosa suposa unes plusvàlues latents per un import de 4.093 milers d'euros. Això implica un augment respecte al 31 de desembre de 2016 en les plusvàlues latents de 150 milers d'euros. D'acord amb la política comptable del Grup (vegeu Nota 3.3), aquestes plusvàlues latents no figuren registrades en els comptes anuals. Aquests valors s'han obtingut segons els criteris indicats en la Nota 5.2.4. Seguint la normativa, la Societat dominant duu a terme taxacions amb una periodicitat inferior als 2 anys.

En l'Annex I es detallen els immobles propietat del Grup a 31 de desembre de 2017, i per a cada element es facilita

la informació següent: qualificació com a immobilitzat material (ús propi) o inversió mobiliària (llogats o per vendre), ubicació, dos últims valors de taxació, data de taxació i taxador.

5.2.3. ACORDS D'ARRENDAMENT

Algunes inversions immobiliàries estan llogades a inquilins sota arrendaments operatius a llarg termini amb lloguers que cal pagar mensualment. La informació sobre els pagaments mínims per arrendament a cobrar sobre arrendaments d'inversions immobiliàries està inclosa en la Nota 5.3 d'Arrendaments.

5.2.4. VALORACIONS DEL VALOR RAONABLE

El valor raonable representa el preu que es rebria en vendre un actiu en una transacció en condicions

de mercat i es basa en projeccions de flux d'efectiu descomptat extret dels informes de taxació corresponents. Aquests informes són realitzats per taxadors independents amb competència per a la realització d'aquesta, d'acord amb el RD 685/1982, de 17 de març, i emetent l'informe de taxació corresponent segons l'Ordre ECO/805/2003, de 27 de març, sobre normes de valoració de béns immobles i de determinats drets per a certes finalitats financeres, modificada per l'Ordre EHA/3011/2007, de 4 d'octubre, i l'Ordre EHA/564/2008, de 28 de febrer. Aquests valors raonables serien considerats un nivell II de jerarquia de valor raonable segons NIIF 13.

El valor raonable dels immobles es troba detallat en l'Annex I.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Valor raonable d'immobles	Milers d'euros	
	2017	2016
Ús propi	31.643	30.237
Immobles d'inversió	31.095	30.603
Total	62.738	60.840

En els informes de taxació s'han utilitzat els mètodes de Cost i Comparació per obtenir el valor més adequat de l'immoble segons el parer del taxador independent. Quan la utilització de l'immoble així ho recomanava, s'ha fet servir també el mètode d'Actualització d'Immobles Arrendats de manera individual o en combinació amb els anteriors.

5.2.5. IMPORTS RECONEGUTS EN EL RESULTAT DE L'EXERCICI PER A INVERSIONS IMMOBILIÀRIES

	Milers d'euros	
	2017	2016
Ingressos		
a) Per lloguers i altres conceptes	1.525	1.628
b) Reversió deteriorament	935	-
c) Guanys per alienacions	-	-
Total ingressos	2.460	1.628
Despeses		
a) Despeses operatives i altres conceptes	(276)	(256)
b) Dotació deteriorament	(50)	-
c) Pèrdues per alienacions	-	-
Total despeses	(326)	(256)
Resultat de les inversions immobiliàries	2.134	1.372

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

En l'exercici 2017, els ingressos derivats de rendes provinents de les inversions immobiliàries propietat del Grup es registren en l'epígraf "Ingressos de les inversions" del compte de resultats consolidat de l'activitat asseguradora.

Les despeses de reparacions i manteniment dels immobles d'inversió revelats en el quadre de dalt es registren en la línia "Altres despeses de gestió" per naturalesa i, posteriorment, es reclassifica en el compte de resultats consolidat segons destinació (vegeu Nota 5.11).

5.3. ARRENDAMENTS I ALTRES OPERACIONS DE NATURALES SEMBLANT

5.3.1. ARRENDAMENTS OPERATIUS QUAN EL GRUP ÉS ARRENDATARI

A 31 de desembre de 2017 i 2016, el Grup té contractades amb els arrendadors les següents quotes d'arrendament mínimes, d'acord amb els actuals contractes en vigor:

Arrendaments operatius	Milers d'euros	
	2017	2016
Quotes mínimes		
Indefinit	115	113
Menys d'1 any	20.802	22.211
Entre 1 i 5 anys	82.594	65.529
Més de 5 anys	47.669	36.261
Total	151.180	124.114

L'import de les quotes d'arrendament i sotsarrendament operatius reconeguts respectivament com a despesa i ingrés durant els exercicis 2017 i 2016 és el següent:

	Milers d'euros	
	2017	2016
Pagaments per arrendament	19.952	19.411
(Quotes de sotsarrendament)	(101)	(100)
Total	19.851	19.311

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

En la seva posició d'arrendatari, els contractes d'arrendament operatiu més significatius que té SegurCaixa Adeslas, a 31 de desembre de 2017, són els següents:

- Contracte de sotsarrendament d'un local d'oficines de 5.462 metres quadrats, situat al Paseo de la Castellana, 259 C de Madrid (Edifici Torre de Cristal), amb Inmomutua Madrileña, S.L.U. Aquest contracte té una durada de 10 anys, amb venciment al gener del 2023. L'import registrat com a despesa en el Compte de Pèrdues i Guanys de SegurCaixa Adeslas en l'exercici 2017 puja a 1.513 milers d'euros (1.460 milers d'euros per al 2016).
- Contracte de sotsarrendament de locals d'oficines de 3.849 metres quadrats, situats a la Ronda Universitat, 22 de Barcelona, amb Inmomutua Madrileña, S.L.U. Aquest contracte té una durada de 10 anys, amb venciment el 2023. L'import registrat com a despesa en l'exercici 2017 puja a 1.072 milers d'euros (1.034 milers d'euros en l'exercici 2016).

A 31 de desembre de 2017 i 2016, no s'han registrat ingressos per quotes contingents.

5.3.2. ARRENDAMENTS OPERATIUS QUAN EL GRUP ÉS ARRENDADOR

A 31 de desembre de 2017 i 2016, el Grup té contractades amb els arrendataris les següents quotes d'arrendament mínimes, d'acord amb els actuals contractes en vigor:

Arrendaments operatius	Milers d'euros	
	2017	2016
Quotes mínimes		
Menys d'1 any	2.098	2.225
Entre 1 i 5 anys	3.664	5.090
Més de 5 anys	521	749
Total	6.283	8.064

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

La Societat dominant té 11 contractes d'arrendament i 3 contractes de sotsarrendament vigents a 31 de desembre de 2017 sobre les seves inversions immobiliàries. Les condicions d'aquests contractes difereixen en nombre d'anys i característiques del lloguer. L'import dels ingressos reconeguts en el compte de resultats consolidat per arrendaments operatius puja a 1.866 milers d'euros el 2017 i 2.039 milers d'euros el 2016.

En la seva posició d'arrendador, els contractes d'arrendament operatiu més significatius que té la societat del Grup, SegurCaixa Adeslas a 31 de desembre de 2017, són els següents:

- Contracte d'arrendament operatiu d'un local de 4.472,04 metres quadrats, situat al carrer López Peláez, 13-15-17 de Tarragona. Aquest contracte

té una durada inicial de 6 anys i posteriors renovacions anuals. L'import ingressat per aquest contracte durant l'exercici 2017 puja a 406 milers d'euros (396 milers d'euros en l'exercici 2016).

- Contracte d'arrendament operatiu d'un local de 4.179,81 metres quadrats, situat a la plaça d'Urquinaona, 6 de Barcelona. El contracte d'arrendament es va iniciar el 6 d'octubre de 2008, amb una durada inicial de 5 anys i posteriors renovacions anuals obligatòries per a l'arrendador i potestatives per a l'arrendatari fins a un màxim de 5 anys. L'import ingressat per aquest contracte durant l'exercici 2017 puja a 730 milers d'euros (723 milers d'euros en l'exercici 2016).
- Contracte d'arrendament d'un local de 3.322,14 metres quadrats, situat al carrer Josep Pla, 101-105

de Barcelona. Aquest contracte té una durada de 10 anys, amb venciment el 2020. L'import ingressat per aquest contracte durant l'exercici 2017 puja a 368 milers d'euros (360 milers d'euros en l'exercici 2016).

A 31 de desembre de 2017 i 2016, no s'han registrat ingressos per quotes contingents.

5.4. ACTIUS FINANCERS

5.4.1. CATEGORIES D'ACTIUS FINANCERS

El valor en llibres de cadascuna de les categories d'instruments financers a 31 de desembre de 2017 i 2016 és el que es descriu en els quadres següents (en milers d'euros):

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Exercici 2017

ACTIUS FINANCERS	(milers d'euros)				
	Efectiu i altres mitjans equivalents	Actius financers disponibles per a la venda	Préstecs i partides a cobrar	Derivats de Cobertura	Total
Instrumentos de patrimoni	-	230.877	-	-	230.877
Valors representatius de deute	-	375.234	199.964	-	575.198
Derivats	-	-	-	476	476
Préstecs a entitats associades (vegeu Nota 5.14)	-	-	-	-	-
Dipòsits constituïts per reassegurança acceptada	-	-	1	-	1
Crèdits per operacions d'assegurança directa	-	-	378.096	-	378.096
Crèdits per operacions de reassegurança	-	-	10.791	-	10.791
Crèdits per operacions de coassegurança	-	-	2.023	-	2.023
Altres crèdits	-	-	20.117	-	20.117
Tresoreria	1.478.537	-	-	-	1.478.537
Total	1.478.537	606.111	610.992	476	2.696.116

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Exercici 2016

ACTIUS FINANCERS	(milers d'euros)				
	Efectiu i altres mitjans equivalents	Actius financers disponibles per a la venda	Préstecs i partides a cobrar	Derivats de Cobertura	Total
Instrumentos de patrimoni	-	407.414	-	-	407.414
Valors representatius de deute	-	455.269	199.565	-	654.834
Derivats	-	-	-	-	-
Préstecs a entitats associades (vegeu Nota 5.14)	-	-	433	-	433
Dipòsits constituïts per reassegurança acceptada	-	-	1	-	1
Crèdits per operacions d'assegurança directa	-	-	300.924	-	300.924
Crèdits per operacions de reassegurança	-	-	7.003	-	7.003
Crèdits per operacions de coassegurança	-	-	2.717	-	2.717
Altres crèdits	-	-	19.623	-	19.623
Tresoreria	1.087.493	-	-	-	1.087.493
Total	1.087.493	862.683	530.266	-	2.480.442

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Efectiu i altres actius líquids equivalents

L'efectiu i altres actius líquids equivalents inclouen l'efectiu en caixa i els dipòsits bancaris a la vista en entitats de crèdit. També s'inclouen sota aquest concepte altres inversions a curt termini de gran liquiditat sempre que siguin fàcilment convertibles en imports determinats d'efectiu i que estiguin subjectes a un risc insignificant de canvis de valor. A aquests efectes, s'hi inclouen els dipòsits en entitats de crèdit amb venciments de menys de 3 mesos, o bé de disponibilitat immediata.

La composició d'aquest epígraf a 31 de desembre de 2017 i 2016 és la següent (en milers d'euros):

	Milers d'euros	
	2017	2016
Caixa	240	266
Bancs	1.097.007	385.853
Altres actius equivalents	381.290	701.374
Total	1.478.537	1.087.493

Els saldos dels comptes corrents, que són de lliure disposició, meriten interès de mercat. Els interessos cobrats per comptes corrents en l'exercici 2017 pugen a 4 milers d'euros (906 milers d'euros el 2016), mentre que no hi ha interessos meritats i no cobrats (4 milers d'euros el 2016).

Actius financers disponibles per a la venda

El detall dels actius financers classificats sota aquesta categoria a 31 de desembre de 2017 i 2016 és el següent (en milers d'euros):

	Milers d'euros	
	2017	2016
Instrumentos de patrimoni:		
- Inversions financeres en capital	16.909	27.958
- Participacions en fons d'inversió	213.968	379.456
Valors representatius de deute:		
- Valors de renda fixa	375.234	455.269
Total	606.111	862.683

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

L'import dels interessos meritats i no vençuts dels actius de renda fixa classificats sota aquest epígraf puja a 6.450 milers d'euros, i es troben registrats com a valor més gran de l'actiu que els ha generat, mentre que el 2016 l'import d'aquest concepte va ser de 7.494 milers d'euros.

Els valors de renda fixa comprenen títols emesos en un 82% pel Govern i Agències, en un 11% pel sector financer, i altres emissors en un 7%.

El valor raonable dels instruments financers s'ha determinat de la manera següent:

- El valor raonable de les inversions financeres en capital s'ha obtingut a través de les cotitzacions observades en el mercat. Pel que fa a les accions de societats no cotitzades, el seu valor raonable s'ha determinat utilitzant tècniques de valoració

generalment acceptades en el sector financer.

Respecte a les participacions en fons d'inversió, el seu valor raonable es determina en funció del valor liquidatiu d'aquests fons.

- Per als valors de renda fixa, la seva valoració s'obté a través de les cotitzacions observades en el mercat o fent servir tècniques de valoració generalment acceptades en el sector financer.

a) Deteriorament del valor per als actius financers disponibles per a la venda:

Es considera que un títol s'ha deteriorat si hi ha hagut un descens significatiu o prolongat en el valor raonable per sota del seu cost. Cap dels actius financers disponibles per a la venda està en mora ni el seu valor s'ha deteriorat durant els exercicis 2017 i 2016.

b) Valor raonable

En la Nota 3.7.3 es proporciona informació sobre els mètodes i hipòtesis utilitzats per determinar el valor raonable.

c) Exposició al risc

Per a una anàlisi de sensibilitat dels actius financers disponibles per a la venda al risc del tipus d'interès i de preu cal remetre's a la Nota 6.3.

Préstecs i partides a cobrar

El detall dels actius financers classificats sota aquesta categoria a 31 de desembre de 2017 i 2016 és el següent:

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

	Milers d'euros			
	2017		2016	
	Corrent	No Corrent	Corrent	No Corrent
Valors representatius de deute	-	199.964	-	199.565
Préstecs a entitats associades (vegeu Nota 5.14)	-	-	433	-
Dipòsits constituïts per reassegurança acceptada	1	-	1	-
Crèdits per operacions d'assegurança directa	378.096	-	300.924	-
Crèdits per operacions de reassegurança	10.791	-	7.003	-
Crèdits per operacions de coassegurança	2.023	-	2.717	-
Desemborsos exigits	-	-	-	-
Altres crèdits	20.117	-	19.623	-
Total	411.028	199.964	330.701	199.565

Els pagarés i préstecs es classifiquen en la cartera de préstecs i comptes per cobrar, per la qual cosa no és procedent la seva valoració a mercat, sinó que es registren pel seu cost amortitzat.

El saldo de l'epígraf 'Préstecs i partides a cobrar – Préstecs a entitats del grup i associades' estava format

a 31 de desembre de 2016 pel principal i els interessos pendents de pagament d'un préstec participatiu concedit a una entitat associada, el venciment del qual ha tingut lloc el 2017. A 31 de desembre de 2017 no hi ha préstecs concedits a entitats associades (vegeu Nota 5.14).

Crèdits per operacions d'assegurança, reassegurança, coassegurança i altres crèdits

El detall dels crèdits i altres comptes a cobrar derivats de contractes d'assegurança, reassegurança i coassegurança, juntament amb altres crèdits, a 31 de desembre de 2017 i 2016 és el següent:

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

	Milers d'euros	
	2017	2016
Préstecs	-	433
Dipòsits constituïts per reassegurança acceptada	1	1
Crèdits per operacions d'assegurança directa:	378.096	300.924
Prenedors d'assegurança - rebuts pendents:	378.096	300.924
Negoci directe i coassegurança	161.878	153.767
Primes meritades i no emeses	275.030	204.852
(Provisió per a primes pendents de cobrament)	(58.812)	(57.695)
Mediadors:	-	-
Saldos pendents amb mediadors	-	-
(Provisió per deteriorament de saldo amb mediadors)	-	-
Crèdits per operacions de reassegurança:	10.791	7.003
Saldo pendent amb reasseguradors	13.592	8.976
(Provisió per deteriorament de saldo amb reassegurança)	(2.801)	(1.973)
Crèdits per operacions de coassegurança:	2.023	2.717
Saldo pendent amb coasseguradors (Grup)	12	-
Saldo pendent amb coasseguradors (Altres)	2.011	2.717
(Provisió per deteriorament de saldo amb coassegurança)	-	-
Desemborsos exigits	-	-
Resta crèdits i crèdits amb les AP	20.117	19.623
Total	411.028	330.701

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

El moviment i detall de les pèrdues de valor registrades en els exercicis 2017 i 2016 es detalla en el quadre següent, i les diferents variacions s'han registrat en els epígrafs "Primes imputades a l'exercici netes" i "Altres despeses tècniques" del compte de resultats consolidat de l'activitat asseguradora:

Milers d'euros	Provisió per a primes pendants	Provisió per deteriorament de saldo amb mediadors	Provisió per deteriorament de saldo amb reassegurança	Provisió per deteriorament de saldo amb coassegurança	Provisió per deteriorament Altres crèdits
Saldos a 1 de gener de 2016	(52.764)	(10)	(1.047)	(503)	(269)
Dotacions amb càrrec al compte de resultats consolidat	(37.630)	-	(941)	-	-
Aplicacions amb abonament al compte de resultats consolidat	32.699	-	-	-	-
Traspàs / Altres	-	10	15	503	261
Saldos a 31 de desembre de 2016	(57.695)	-	(1.973)	-	(8)
Dotacions amb càrrec al compte de resultats consolidat	(38.575)	-	(828)	-	-
Aplicacions amb abonament al compte de resultats consolidat	37.458	-	-	-	-
Traspàs / Altres	-	-	-	-	-
Saldos a 31 de desembre de 2017	(58.812)	-	(2.801)	-	(8)

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

El detall de les partides que integren l'epígraf "Resta de crèdits" a 31 de desembre de 2017 i 2016 és el següent:

	Milers d'euros	
	2017	2016
Crèdits al personal	4.291	3.885
Fiances i dipòsits	1.647	1.527
Crèdits amb Administracions Públiques	27	22
Crèdits per convenis de liquidació de sinistres	1.935	2.080
Crèdits diversos	11.463	11.461
Sinistres pendents de recobriment	762	656
Provisió per deteriorament de saldos deutors	(8)	(8)
Total altres crèdits	20.117	19.623

A causa de la naturalesa de curt termini dels préstecs i partides a cobrar corrents, s'assumeix que el seu import en llibres és el mateix que el seu valor raonable. Per a la majoria dels comptes a cobrar no corrents, els valors raonables tampoc no són significativament diferents dels seus imports en llibres.

5.4.2. IMPORTS RECONEGUTS EN EL RESULTAT DE L'EXERCICI PER A INVERSIONS FINANCERES

Les pèrdues o guanys nets procedents de les diferents categories d'instruments financers meritats en els exercicis 2017 i 2016 són els següents:

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Exercici 2017

Milers d'euros	31 de desembre de 2017						Total
	Efectiu i altres mitjans equivalents	Disponible per a la venda	Préstecs i Partides a cobrar	Participacions en associades	Despeses de gestió	Derivats de Cobertura	
Ingressos de les inversions financeres	17	47.937	709	9.652	-	5.403	63.718
a) Ingressos procedents d'inversions financeres	17	22.679	709	-	-	-	23.405
b) Aplicacions de correccions de valor per deteriorament	-	-	-	-	-	-	-
c) Beneficis en realització de les inversions financeres	-	25.258	-	38	-	5.403	30.699
d) Participació en beneficis d'entitats posades en equivalència	-	-	-	9.614	-	-	9.614
Despeses de les inversions financeres	-	(30.072)	(17)	-	(2.555)	(5.577)	(38.221)
a) Despeses procedents de les inversions financeres	-	(10.068)	(17)	-	(2.555)	-	(12.640)
b) Deteriorament d'inversions financeres	-	-	-	-	-	-	-
c) Pèrdues en realització de les inversions financeres	-	(20.004)	-	-	-	(5.577)	(25.581)
Resultat de les inversions financeres	17	17.865	692	9.652	(2.555)	(174)	25.497

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Exercici 2016

Milers d'euros	31 de desembre de 2016						Total
	Efectiu i altres mitjans equivalents	Disponible per a la venda	Préstecs i Partides a cobrar	Participacions en associades	Despeses de gestió	Derivats de Cobertura	
Ingressos de les inversions financeres	814	26.733	2.810	9.427	-	-	39.784
a) Ingressos procedents d'inversions financeres	814	22.179	2.810	-	-	-	25.803
b) Aplicacions de correccions de valor per deteriorament	-	-	-	-	-	-	-
c) Beneficis en realització de les inversions financeres	-	4.554	-	96	-	-	4.650
d) Participació en beneficis d'entitats posades en equivalència	-	-	-	9.331	-	-	9.331
Despeses de les inversions financeres	(24)	(20.326)	(13)	(26)	(2.337)	-	(22.726)
a) Despeses procedents de les inversions financeres	(24)	(6.306)	(13)	(26)	(2.337)	-	(8.706)
b) Deteriorament d'inversions financeres	-	-	-	-	-	-	-
c) Pèrdues en realització de les inversions financeres	-	(14.020)	-	-	-	-	(14.020)
Resultat de les inversions financeres	790	6.407	2.797	9.401	(2.337)	-	17.058

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

5.4.3. VALORACIONS DEL VALOR RAONABLE RECONEGUDES

a) Jerarquia de valor raonable

A 31 de desembre de 2017 i 2016, els actius financers de el Grup pertanyen en la seva pràctica totalitat al Nivell I.

Exercici 2017

Valoracions al valor raonable recurrents (milers d'euros)	31 de desembre de 2017				
	Notes	Nivell I	Nivell II	Nivell III	Total
Actius financers					
Actius financers disponibles per a la venda	5.4.1				
Renda Variable		15.094	-	1.815	16.909
Fons d'Inversió		210.879	3.089	-	213.968
Valors representatius de deute		375.234	-	-	375.234
Derivats utilitzats per a cobertura	5.4.4	476	-	-	476
Total actius financers		601.693	3.089	1.815	606.587

Exercici 2016

Valoracions al valor raonable recurrents (milers d'euros)	31 de desembre de 2016				
	Notes	Nivell I	Nivell II	Nivell III	Total
Actius financers					
Actius financers disponibles per a la venda	5.4.1				
Renda Variable		26.143	-	1.815	27.958
Fons d'Inversió		379.456	-	-	379.456
Valors representatius de deute		455.269	-	-	455.269
Derivats utilitzats per a cobertura	5.4.4	-	-	-	-
Total actius financers		860.858	-	1.815	862.683

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

b) Valoracions de valor raonable reconegudes

Els instruments financers es classifiquen en una de les categories següents en funció de la metodologia utilitzada en l'obtenció del seu valor raonable:

- Nivell I: a partir de preus cotitzats en mercats actius.
- Nivell II: mitjançant tècniques de valoració en les quals les hipòtesis considerades corresponen a dades de mercat observables directament o indirectament o a preus cotitzats en mercats actius per a instruments semblants.
- Nivell III: a través de tècniques de valoració en les quals algunes de les principals hipòtesis no es basen en dades observables en els mercats.

La majoria dels instruments financers registrats com a actius financers disponibles per a la venda tenen com a referència objectiva per a la determinació del seu valor

raonable les negociacions de mercats actius (nivell I), i per tant, per determinar el seu valor raonable s'utilitza el preu que se'n pagaria en un mercat organitzat, transparent i profund.

Pel que fa als instruments classificats en el nivell II, per als quals no hi ha preu de mercat, el seu valor raonable s'estima recurrent al preu de transaccions recents d'instruments anàlegs i, en el cas que no n'hi hagi, a models de valoració suficientment contrastats i reconeguts per la comunitat financera internacional, tenint en compte les peculiaritats específiques de l'instrument que s'ha de valorar i, molt especialment, els diferents tipus de riscos associats a aquest.

Amb data 22 de novembre de 2017, el Consell d'Administració de la Societat va aprovar l'adquisició de participacions del Fons Altamar Infrastructure Income FCR per un total de 10.000 milers d'euros. Al tancament de l'exercici 2017, la Societat havia desemborsat un 30%

d'aquest import, que puja a 3.089 milers d'euros, i hi ha un compromís d'inversió per la resta.

Respecte als instruments de capital no cotitzats, classificats en el nivell III, es considera que el seu cost d'adquisició minorat per qualsevol pèrdua per deteriorament obtinguda sobre la base de la informació pública disponible és la millor estimació del seu valor raonable.

Els actius financers de nivell III es refereixen a accions d'entitats que no cotitzen en mercats oficials i les participacions de les quals són minoritàries. Per a la seva valoració es fa servir el cost d'adquisició històric i, en aquells títols on hi ha informació, s'actualitza la seva valoració amb el valor teòric comptable de l'últim balanç de situació consolidat disponible.

La taula següent presenta els canvis en les partides del nivell III per als exercicis finalitzats a 31 de desembre de 2017 i 2016:

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

	Títols de patrimoni net no cotitzats
Saldo inicial a 1 de gener de 2016	924
Adquisicions	-
Alienacions	-
Guanys/(Pèrdues) reconeguts en altres ingressos i despeses reconeguts consolidats	891
Guanys/(Pèrdues) reconeguts en altres Ingressos	-
Saldo final a 31 de desembre de 2016	1.815
Adquisicions	-
Alienacions	-
Guanys/(Pèrdues) reconeguts en altres ingressos i despeses reconeguts consolidats	-
Guanys reconeguts en activitats interrompudes	-
Guanys/(Pèrdues) reconeguts en altres Ingressos	-
Saldo final a 31 de desembre de 2017	1.815

Durant els exercicis 2017 i 2016 no s'han produït transferències entre els nivells II i III.

5.4.4. DERIVATS DE COBERTURA D'ACTIU

La Societat dominant utilitza instruments financers derivats per cobrir els riscos als quals es troben exposades les seves inversions. En el marc d'aquestes

operacions, la Societat dominant manté determinats instruments financers de cobertura al tancament de l'exercici 2017.

Els derivats de cobertura que té contractats la Societat dominant al tancament de l'exercici 2017 corresponen a cobertures de valor raonable. Amb aquestes operacions, la Societat dominant cobreix l'exposició als canvis en el valor raonable d'actius financers.

Tot seguit es fa un desglossament del valor raonable segons la tipologia del risc cobert:

Valor raonable		Tipologia del risc cobert	
Actiu	Passiu		
476	-	Tipus de canvi	(a)

(a) Futurs cotitzats sobre divisa subscrits en els imports i terminis òptims per cobrir els actius de divisa.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Durant l'exercici 2017, la Societat dominant va contractar la cobertura de la posició mantinguda en deute públic americà en cartera, començant el dia 3 de novembre i finalitzant el 21 de desembre.

L'import registrat durant aquest període dels instruments de cobertura i de la partida coberta atribuïble al risc cobert puja a un ingrés net de 732 milers d'euros i a una despesa neta de 867 milers d'euros, respectivament, que es troben registrats en els epígrafs d'ingressos de les inversions i despeses de les inversions del compte de resultats consolidat, respectivament.

Al tancament de l'exercici 2017, la Societat manté únicament una cobertura de tipus de canvi sobre la posició de fons d'inversió denominats en divisa dòlar. Aquesta posició coberta ha registrat durant l'exercici 2017 en els instruments de cobertura i en la partida coberta atribuïble al risc cobert un ingrés net de 280 milers d'euros i una despesa neta de 319 milers d'euros, respectivament, que es troben registrats en els epígrafs d'ingressos de les inversions i despeses de les inversions del compte de resultats consolidat, respectivament.

La Societat ha complert els requisits exigits per la normativa aplicable per poder classificar els instruments financers que han estat més amunt detallats com a cobertura. Concretament, han estat designats formalment com a tals, i s'ha verificat que la cobertura és eficaç.

5.5. PASSIUS FINANCERS

El valor en llibres de cadascuna de les categories dels passius financers a 31 de desembre de 2017 i 2016 és el que es descriu en els quadres següents:

A 31 de desembre de 2017

PASSIUS FINANCERS	Milers d'euros	
	Dèbits i partides a pagar	Total
Derivats	-	-
Dipòsits rebuts per reassegurança cedida	5.019	5.019
Deutes per operacions d'assegurança	50.261	50.261
Deutes per operacions de reassegurança	33.678	33.678
Deutes per operacions de coassegurança	2.734	2.734
Deutes amb entitats de crèdit	-	-
Altres deutes	391.556	391.556
Altres passius financers	-	-
Total	483.248	483.248

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

A 31 de desembre de 2016

PASSIUS FINANCERS	Milers d'euros	
	Dèbits i partides a pagar	Total
Derivats	-	-
Dipòsits rebuts per reassegurança cedida	7.826	7.826
Deutes per operacions d'assegurança	46.766	46.766
Deutes per operacions de reassegurança	26.459	26.459
Deutes per operacions de coassegurança	5.233	5.233
Deutes amb entitats de crèdit	198	198
Altres deutes	369.310	369.310
Altres passius financers	-	-
Total	455.792	455.792

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

5.5.1. COMPTES COMERCIALS I ALTRES COMPTES A PAGAR

• Deutes per operacions d'assegurança, reassegurança i coassegurança

El detall de "Deutes i altres comptes a pagar derivats de contractes d'assegurança, reassegurança i coassegurança", a 31 de desembre de 2017 i 2016, és el següent:

Deutes per operacions d'assegurança, reassegurança i coassegurança	Milers d'euros	
	2017	2016
Dipòsits rebuts per reassegurança cedida	5.019	7.826
Deutes per operacions d'assegurança:	50.261	46.766
Deutes amb assegurats	198	61
Deutes amb mediadors	1.527	718
Deutes condicionats	48.536	45.987
Deutes per operacions de reassegurança	33.678	26.459
Amb empreses vinculades	3.405	3.239
Resta operacions reassegurança	30.273	23.220
Deutes per operacions de coassegurança	2.734	5.233
Amb empreses vinculades	686	820
Resta operacions coassegurança	2.048	4.413
Total	91.692	86.284

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

• **Altres Deutes**

Dins del subepígraf "Altres Deutes", hi queden incloses les següents partides a 31 de desembre de 2017 i 2016:

Concepte	Milers d'euros	
	2017	2016
Deutes amb les Administracions Públiques:	20.527	20.513
Hisenda Pública creditora per IVA	256	160
Hisenda Pública creditora (altres conceptes)	5.068	4.933
Altres Entitats Públiques (Consorci, Impost sobre Primes i altres conceptes)	11.262	11.273
Organismes de la Seguretat Social	3.941	4.147
Altres deutes amb entitats vinculades (vegeu Nota 5.14)	214.805	218.890
Dividend pendent de pagament	159.876	170.189
Altres deutes	54.929	48.701
Resta d'altres deutes:	156.224	129.907
Fiances rebudes	143	120
Altres Creditors	123.282	102.218
Remuneracions pendents de pagament	32.799	27.189
Altres	-	380
Total	391.556	369.310

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Les "Remuneracions pendents de pagament" inclouen "Altres retribucions a llarg termini als empleats", que corresponen a incentius que el Grup paga a determinats empleats cada tres anys.

El moviment d'aquests compromisos, així com els imports reconeguts en el compte de resultats consolidat, es mostren en el quadre següent:

Concepte	Milers d'euros	
	2017	2016
A 1 de gener	5.657	2.891
Dotacions	2.666	2.766
Aplicacions	-	-
Pagaments als empleats	-	-
A 31 de desembre	8.323	5.657

Els compromisos que el Grup té amb l'Alta Direcció es desglossen en la Nota 5.14.1.

5.5.2. DERIVATS DE COBERTURA DE PASSIU

A 31 de desembre de 2017, el Grup no ha classificat cap passiu dins d'aquesta categoria.

5.5.3. CONCILIACIÓ DE DEUTE FINANCER

Per la naturalesa de l'activitat principal del Grup, aquest no té necessitat de contractar deute financer amb entitats de crèdit.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

5.6. ALTRES ACTIUS I RESTA DE PASSIUS

5.6.1. ALTRES ACTIUS

Tot seguit s'adjunta el detall de les partides incloses en l'epígraf "Altres Actius" en els exercicis 2017 i 2016:

Descripció	Milers d'euros	
	2017	2016
Periodificacions: Comissions anticipades i altres costos d'adquisició	83.106	61.412
Resta d'actius	6.408	4.298
Total	89.514	65.710

L'epígraf "Comissions Anticipades i altres costos d'adquisició" inclou les comissions meritades per la comercialització de les pòlisses d'assegurances durant l'exercici i que correspon imputar a exercicis posteriors en funció del període de meritació de la pòlissa.

5.6.2. RESTA DE PASSIUS

Tot seguit s'adjunta el detall de les partides incloses en l'epígraf "Resta de passius" en els exercicis 2017 i 2016:

Descripció	Milers d'euros	
	2017	2016
Periodificacions: Comissions no meritades de la reassegurança cedida	20.747	21.842
Altres passius	18.072	13.032
Total	38.819	34.875

L'epígraf "Comissions no meritades de la reassegurança cedida" correspon a les comissions cobrades a la reassegurança per les pòlisses cedides a aquesta i les quals s'han d'imputar a ingressos en exercicis posteriors d'acord amb el període de cobertura de les pòlisses cedides.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

5.7. PATRIMONI NET ATRIBUÏT ALS ACCIONISTES DE LA SOCIETAT DOMINANT

A) CAPITAL SOCIAL I PRIMA D'EMISSIÓ

A 31 de desembre de 2017 i 2016, el capital social puja a un total de 469.670 milers d'euros, representat per 516.120.901 accions nominatives de 0,91 euros de valor nominal cadascuna, totes de la mateixa classe, totalment subscrietes i desemborsades. Les accions de la Societat no cotitzen a Borsa.

A 31 de desembre de 2017 i 2016, els accionistes de la Societat són els següents:

	2017	2016
Mutua Madrileña Automovilista, Sociedad de Seguros a Prima Fija	50,00%	50,00%
VidaCaixa, S.A.	49,92%	49,92%
Altres accionistes	0,08%	0,08%
Total	100%	100%

La Llei de Societats de Capital permet expressament utilitzar el saldo de la prima d'emissió per ampliar Capital i no estableix cap restricció a la utilització d'aquest saldo.

La Junta General Extraordinària de la Societat dominant, celebrada el 27 de juliol de 2017, va aprovar un dividend

extraordinari per un import de 185.804 milers d'euros, amb càrrec a fons propis de lliure disposició, dels quals 180.015 milers d'euros van ser deduïts del saldo de la prima d'emissió. La resta es va deduir del saldo existent en aquell moment en l'epígraf de reserves voluntàries de la Societat dominant.

El saldo de l'epígraf de prima d'emissió a 31 de desembre de 2017 puja a 181.045 milers d'euros (361.060 milers d'euros a 31 de desembre de 2016).

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

B) RESERVES

El detall de cada classe de reserves a 31 de desembre de 2017 i 2016 és el següent:

	Milers d'euros	
	2017	2016
Reserva legal i estatutària	93.934	93.934
Reserves de societats consolidades	269.689	194.376
Reserves de societats associades	945	153
Altres reserves	85.870	85.513
Total	450.438	373.976

Reserva legal

D'acord amb la Llei de Societats de Capital, cal destinar una xifra igual al 10% del benefici de l'exercici a la reserva legal fins que aquesta arribi, almenys, al 20% del capital social. La reserva legal es pot fer servir per augmentar el capital en la part del seu saldo que excedeixi el 10% del capital ja augmentat. Excepte per a la finalitat esmentada anteriorment, i mentre no superi el 20% del capital social,

aquesta reserva només es pot destinar a la compensació de pèrdues i sempre que no hi hagi altres reserves disponibles suficients a aquest efecte. A 31 de desembre de 2017, aquesta reserva es troba completament constituïda.

Altres reserves

Dins d'aquest epígraf s'inclouen, entre d'altres, les reserves de lliure disposició de la Societat dominant,

a excepció d'un import de 357 milers d'euros a 31 de desembre de 2017 (701 milers d'euros a 31 de desembre de 2016) que es destinen a reserves d'estabilització, que té la consideració de reserva obligatòria establerta per la Llei de Societats de Capital. El seu import únicament podrà ser disposat per compensar les desviacions de la sinistralitat de l'exercici de pròpia retenció.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

C) ALTRES APORTACIONS DE SOCIS I MUTUALISTES

De conformitat amb el que preveu l'Acord de Tancament subscrit el 16 de juny de 2011 per a l'entrada de Mutua Madrileña Automovilista en el capital de SegurCaixa Adeslas, sobre la compensació entre adquirida i adquirent per l'aplicació de deduccions per reinversió la base de les quals s'havia generat abans de transmetre's les accions, Mutua Madrileña Automovilista va abonar el 30 de desembre de 2013 a la Societat la quantitat de 3.680 milers d'euros en concepte d'"Aportació no reintegrable de Socis o Mutualistes". Pel mateix concepte va fer una aportació addicional de 431 milers d'euros el 29 de desembre de 2014, que correspon a la liquidació d'aquest any, i una altra de 172 milers d'euros el 29 de desembre de 2015 per la liquidació d'aquest últim. El 27 d'abril de 2016 es va efectuar un abonament de 500 milers d'euros pel mateix concepte i que va posar fi a aquestes aportacions.

A 31 de desembre de 2017 i 2016, el saldo d'aquestes aportacions puja a 4.783 milers d'euros.

D) AJUSTAMENTS PER CANVI DE VALOR

Aquest epígraf recull les reserves per ajustaments en la valoració pels actius que es mantenen classificats en la cartera d'actius disponibles per a la venda, corresponents a l'import de les plusvàlues netes de l'efecte impositiu. Així mateix, recull l'import de les diferències de canvi dels instruments classificats com a disponibles per a la venda durant l'exercici 2017 i les aportacions de les entitats associades.

La composició dels ajustaments per canvi de valor per als exercicis 2017 i 2016 és la següent:

Ajustaments per canvi de valor	Milers d'euros	
	2017	2016
Actius financers disponibles per a la venda	29.216	27.265
Diferències de canvi i conversió	(863)	1.264
Associades per mètode de participació	(1.748)	(2.580)
Total	26.605	25.949

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

E) DISTRIBUCIÓ DEL RESULTAT DE LA SOCIETAT DOMINANT

El resultat generat per la Societat dominant del Grup durant l'exercici 2017 puja a 235.974 milers d'euros (177.043 milers d'euros en l'exercici 2016).

La proposta de distribució del resultat de l'exercici formulada pels Administradors de la Societat dominant, que serà sotmesa a l'aprovació de la Junta General, és la següent:

Bases de repartiment	Milers d'euros
Pèrdues i Guanys	235.974
Total	235.974

Distribució	Milers d'euros
A reserva d'estabilització a compte	475
A romanent	25.489
A dividends	210.010
Total	235.974

La distribució del benefici net de l'exercici 2016, que va ser aprovada per la Junta General Ordinària d'Accionistes de la Societat dominant el 20 d'abril de 2017, va ser la següent:

Bases de repartiment	Milers d'euros
Pèrdues i Guanys	177.043
Total	177.043

Distribució	Milers d'euros
A reserva d'estabilització a compte	934
A romanent	5.789
A dividends	170.320
Total	177.043

La xifra destinada a dividends a compte distribuïda en l'exercici 2016, per un import de 170.320 milers d'euros, figurava comptabilitzada en l'epígraf 'Dividend a compte' del Patrimoni Net del balanç de situació consolidat a 31 de desembre de 2016. Aquests dividends van ser acordats

pel Consell d'Administració en la seva sessió del 13 de desembre de 2016, calculats segons el balanç de situació consolidat de la Societat dominant a 31 d'octubre de 2016.

Tot seguit es detallen els diferents imports acordats en concepte de dividends durant l'exercici 2017:

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Òrgan de Govern	Data de l'acord	Tipus dividend	Milers d'euros
Junta General Ordinària	20 d'abril de 2017	Ratificació de l'acord pres pel Consell d'Administració sobre repartiment de dividend a compte exercici 2016	170.320
Junta General Extraordinària	27 de juliol de 2017	Dividend extraordinari amb càrrec a fons propis de lliure disposició	185.804
Consell d'Administració	22 de novembre de 2017	A compte del resultat de l'exercici 2017	210.010

La xifra destinada a dividends a compte acordada en l'exercici 2017, amb càrrec als resultats de l'exercici, compleix els requisits i limitacions establerts en la normativa legal i en els Estatuts Socials vigents, i s'ha calculat amb l'estat de liquiditat formulat a partir del balanç de la Societat dominant a 31 d'octubre de 2017 (milers d'euros):

Actiu	31.10.2017	Passiu	31.10.2017
Efectiu i altres actius líquids equivalents	815.953	Dèbits i partides a pagar	299.409
Actius financers disponibles per a la venda	801.620	Provisions tècniques	2.302.776
Préstecs i partides a cobrar	1.318.984	Provisions no tècniques	34.438
Participació de la reassegurança en les provisions tècniques	159.116	Passius fiscals	99.236
Immobilitzat material i inversions immobiliàries	68.650	Resta de passius	19.545
Immobilitzat intangible	353.930	Fons Propis (sense resultat de l'exercici)	834.946
Participacions en entitats del grup i associades	84.051	Resultat de l'exercici	211.638
Actius fiscals	131.876	Ajustaments per canvis de valor	31.510
Altres actius	99.318		
Total Actiu	3.833.498	Total Passiu	3.833.498

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

De l'anàlisi del balanç, en resulta un import a "Efectiu i Altres actius líquids equivalents" de 815.953 milers d'euros i uns Dipòsits per un import de 380.000 milers d'euros, la qual cosa suposa una liquiditat disponible d'1.195.953 milers d'euros, superior a l'import agregat dels passius exigibles a la data considerant el dividend a compte proposat.

De la xifra destinada a dividends a compte en l'exercici 2017, es troba pendent de pagament a 31 de desembre de 2017 un import de 159.997 milers d'euros.

5.8. PROVISIONS TÈCNIQUES I ALTRA INFORMACIÓ TÈCNICA

5.8.1. COMPOSICIÓ DEL SALDO DE PROVISIONS TÈCNIQUES

La composició de les provisions tècniques que figuren en el balanç de situació consolidat a 2017 i 2016 són les següents:

Concepte	Assegurança Directa i Acceptada		Reassegurança Cedida	
	2017	2016	2017	2016
Provisió per a primes no consumides	673.613	513.475	74.800	65.745
Provisió per a riscos en curs	2.553	2.553	-	-
Provisió per a prestacions	1.002.242	916.703	90.637	75.421
Altres provisions tècniques:				
- Provisions de Decessos	431.009	364.649	-	-
Total provisions tècniques	2.109.417	1.797.380	165.437	141.166

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

5.8.2. MOVIMENT DE PROVISIONS TÈCNIQUES

El moviment que s'ha produït en els exercicis 2017 i 2016 en els diferents comptes d'aquest capítol del balanç de situació consolidat ha estat el següent:

Exercici 2017

Provisions tècniques	Saldo a 31.12.2016	Dotacions	Canvis en hipòtesis	Aplicacions	Saldo a 31.12.2017
Negoci directe i Reassegurança Acceptada:					
Provisió per a primes no consumides	513.475	673.613	-	(513.475)	673.613
Provisió per a riscos en curs	2.553	2.553	-	(2.553)	2.553
Provisió per a prestacions	916.703	1.002.242	-	(916.703)	1.002.242
Altres provisions tècniques					
- Provisió de Decessos	364.649	431.009	-	(364.649)	431.009
Total	1.797.380	2.109.417	-	(1.797.380)	2.109.417
Participació de la reassegurança en les provisions tècniques:					
Provisions per a primes no consumides	65.745	74.800	-	(65.745)	74.800
Provisió per a prestacions	75.421	90.637	-	(75.421)	90.637
Total	141.166	165.437	-	(141.166)	165.437

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Exercici 2016

Provisions tècniques	Saldo a 01.01.2016	Dotacions	Canvis en hipòtesis	Aplicacions	Saldo a 31.12.2016
Negoci directe i Reassegurança Acceptada:					
Provisió per a primes no consumides	387.226	513.475	-	(387.226)	513.475
Provisió per a riscos en curs	2.495	2.553	-	(2.495)	2.553
Provisió per a prestacions	780.577	916.703	-	(780.577)	916.703
Altres provisions tècniques					
- Provisió de Decessos	296.582	348.033	16.616	(296.582)	364.649
Total	1.466.880	1.780.764	16.616	(1.466.880)	1.797.380
Participació de la reassegurança en les provisions tècniques:					
Provisions per a primes no consumides	53.410	65.745	-	(53.410)	65.745
Provisió per a prestacions	43.073	75.421	-	(43.073)	75.421
Total	96.483	141.166	-	(96.483)	141.166

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

L'evolució durant l'exercici següent de les provisions tècniques per a prestacions constituïdes a 31 de desembre de 2016, corresponents al ram d'assistència sanitària, es mostra a continuació:

	Milers d'euros
Provisió al tancament de l'exercici anterior	457.533
Pagaments efectuats en l'exercici i provisió per a prestacions en l'exercici de sinistres ocorreguts en exercicis anteriors	454.488
Desviació	3.045

5.9. PROVISIONS NO TÈCNiques I CONTINGÈNCIES

5.9.1. PROVISIONS

Aquest epígraf inclou les provisions corresponents als convenis de liquidació de sinistres d'autos i altres provisions de caràcter no tècnic (vegeu Nota 3.18).

En referència a les altres provisions de caràcter no tècnic, corresponen majoritàriament a litigis oberts que manté la Societat. Aquests litigis consisteixen bàsicament en casos sobre la suposada mala pràctica mèdica, relacionada amb els rams de malaltia i assistència sanitària.

Els moviments produïts en les provisions reconegudes en el balanç de situació consolidat en els exercicis 2017 i 2016 han estat els següents:

Exercici 2017

Milers d'euros	A 31 de desembre de 2017			
	Provisió per a pensions i obligacions similars	Provisió per a pagaments per convenis de liquidació	Altres Provisions	Total
Saldos a 31 de desembre de 2016	7	11.207	21.188	32.402
Addicions	-	2.697	6.788	9.485
Retirs	-	(1.253)	(4.005)	(5.258)
Canvis en el perímetre	-	-	-	-
Saldos a 31 de desembre de 2017	7	12.651	23.971	36.629

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Exercici 2016

Milers d'euros	A 31 de desembre de 2016			
	Provisió per a pensions i obligacions similars	Provisió per a pagaments per convenis de liquidació	Altres Provisions	Total
Saldos a 1 de gener de 2016	9	9.494	21.918	31.421
Addicions	-	3.340	8.619	11.959
Retirs	(2)	(1.627)	(9.349)	(10.978)
Canvis en el perímetre	-	-	-	-
Saldos a 31 de desembre de 2016	7	11.207	21.188	32.402

5.9.2. CONTINGÈNCIES - PASSIUS CONTINGENTS

El Grup té passius contingents per litigis sorgits en el curs normal del negoci dels quals no es preveu que sorgeixin passius significatius diferents d'aquells que ja estan recollits en les respectives provisions.

L'import global de les garanties compromeses davant tercers puja a 9.510 milers d'euros a 31 de desembre de 2017 (8.987 milers d'euros el 2016).

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

5.10. INGRESSOS DE L'ACTIVITAT ASSEGUADORA

Els ingressos per primes imputades per cadascun dels rams en què opera el Grup són els següents:

Exercici 2017

Milers d'euros	2017				Total
	Assegurança directa	Reassegurança Acceptada	Reassegurança Cedida	Ajustaments de consolidació	
No Vida					
Autos	220.069	-	(1.644)	-	218.425
Multiriscos	469.383	-	(56.014)	-	413.369
Salut	2.271.852	13.724	(81.631)	(211)	2.203.734
Decessos	125.648	-	(1.250)	-	124.398
Accidents	129.751	13.761	(3.023)	-	140.489
Altres	155.958	10	(86.075)	-	69.893
Total	3.372.661	27.495	(229.637)	(211)	3.170.308

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Exercici 2016

Milers d'euros	2016				Total
	Assegurança directa	Reassegurança Acceptada	Reassegurança Cedida	Ajustaments de consolidació	
No Vida					
Autos	207.766	-	(1.301)	-	206.465
Multiriscos	443.323	-	(55.030)	-	388.293
Salut	2.146.183	13.029	(79.490)	(214)	2.079.508
Decessos	113.264	-	(1.095)	-	112.169
Accidents	113.908	6.712	(2.331)	-	118.289
Altres	121.412	9	(67.206)	-	54.215
Total	3.145.856	19.750	(206.453)	(214)	2.958.939

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

5.11. DESPESES D'EXPLOTACIÓ PER NATURALESA I DESTINACIÓ

Les despeses d'explotació per naturalesa i per destinació en els dos últims exercicis són les següents:

Despeses d'explotació per destinació	Milers d'euros	
	2017	2016
Imputables a les prestacions	162.009	152.986
D'adquisició	412.672	369.757
D'administració	61.906	56.825
Imputables a les inversions	971	952
Altres despeses tècniques	26.570	49.847
Altres despeses no tècniques	56.243	56.344
Altres despeses no tècniques – activitat asseguradora	127.094	117.633
Total	847.465	804.344

Despeses d'explotació per naturalesa	Milers d'euros	
	2017	2016
Comissions	277.017	247.556
Despeses de personal	130.547	126.821
Serveis exteriors	-	-
Tributs	835	922
Dotació a les amortitzacions	106.533	127.432
Altres despeses de gestió	205.439	183.980
Altres despeses no tècniques – activitat asseguradora	127.094	117.633
Total	847.465	804.344

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Les despeses d'adquisició i despeses d'administració s'inclouen en l'epígraf "Despeses d'Explotació Netes" del compte de resultats de l'activitat asseguradora consolidat.

Dins l'epígraf "Altres Despeses no Tècniques" de l'activitat asseguradora, s'hi inclouen principalment les despeses de personal, els aprovisionaments i altres despeses d'explotació associades a les entitats dependents l'objecte social de les quals es considera prolongació de l'activitat asseguradora (vegeu Nota 3.13).

5.12. SITUACIÓ FISCAL

A) RÈGIM DE CONSOLIDACIÓ FISCAL

La Societat dominant tributa sota el règim especial de consolidació fiscal, juntament amb les societats següents: Adeslas Dental, S.A.U., Adeslas Salut, S.A.U. i AgenCaixa, S.A.U.

Amb independència d'això, l'impost sobre societats es calcula a partir del resultat econòmic o comptable de cada societat, obtingut per l'aplicació de principis de comptabilitat generalment acceptats, el qual no ha de coincidir necessàriament amb el resultat fiscal corresponent, entès aquest com la base imposable de l'impost.

B) DESPESA PER IMPOST DELS GUANYES

	Milers d'euros	
	2017	2016
Impost corrent:		
Impost corrent sobre el benefici de l'exercici	100.818	79.135
Ajustaments a l'impost corrent d'exercicis anteriors	(425)	(471)
Total despesa per impost corrent	100.393	78.664

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

	Milers d'euros	
	2017	2016
Impost sobre els guanys diferit		
Disminució (increment) en actius i passius per impostos diferits	-	-
Total despesa/(benefici) per impostos diferits	-	-
Total despesa per impost	100.393	78.664
La despesa per impost sobre els guanys és atribuïble a:		
Benefici de les activitats que continuen	100.393	78.664
Benefici de les activitats interrompudes	-	-

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

C) CONCILIACIÓ NUMÈRICA DE LA DESPESA PER IMPOST SOBRE BENEFICIS AMB L'IMPOST QUE CAL PAGAR

L'impost sobre el benefici abans d'impostos del Grup difereix de l'impost teòric que s'hauria obtingut utilitzant el tipus impositiu mitjà ponderat aplicable als beneficis de les societats consolidades com segueix:

	Milers d'euros	
	2017	2016
Benefici abans de despesa per impost	414.367	333.314
Impost al tipus impositiu a SegurCaixa Adeslas del 25% (2016 – 25%)	103.592	83.329
Efecte impositiu d'importos que no són deduïbles (imposables) en el càlcul del benefici fiscal:		
Despeses no deduïbles	197	137
Amortització d'intangibles	(921)	(912)
Periodificació aportació conveni de col·laboració	-	-
Moviments assegurança col·lectiva	-	-
Exempció dividends	(1.795)	(1.560)
Reserva de capitalització	-	-
Ajustaments de consolidació	2.220	842
Diverses partides	51	(502)
Subtotal	103.344	81.345
Diferència en tipus impositius forals (*)	242	322
Ajustaments a l'impost corrent d'exercicis anteriors	(425)	(472)
Crèdit fiscal recerca i desenvolupament	-	-
Pèrdues fiscals no reconegudes prèviament utilitzades per reduir despesa per impost diferit	-	-
Deduccions registrades en el compte de resultats	(2.768)	(2.531)
Despesa per impost sobre els guanys	100.393	78.664

(*) Les societats Grupo Iquimesa, S.L.U. i General de Inversiones Alavesas, S.L.U. tributen sota les normatives tributàries forals de Bizkaia i Araba, respectivament.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

El desglossament de les deduccions registrades en el compte de resultats consolidat per als exercicis 2017 i 2016 és el següent:

Deduccions registrades	Milers d'euros	
	2017	2016
R+D+I	500	999
Donatius	28	27
Actius Canàries	-	4
Dividends	2.240	1.501
Total deduccions	2.768	2.531

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

La conciliació entre l'import net d'ingressos i despeses de l'exercici i la base imposable de l'impost sobre beneficis en l'exercici 2017 i 2016 és la següent:

Exercici 2017

Milers d'euros	2017						Total
	Compte de resultats consolidat		Ingressos i despeses patrimoni net		Reserves		
	Augment	Disminució	Augment	Disminució	Augment	Disminució	
Saldo d'ingressos i despeses de l'exercici	313.974	-	-	-	-	-	313.974
Impost sobre beneficis	100.393	-	-	-	-	-	100.393
Diferències permanents	6.191	(7.181)	-	-	-	-	(990)
Diferències temporàries							
- Amb origen en l'exercici	68.959	(90.241)	-	-	-	-	(21.282)
- Amb origen en exercicis anteriors	-	(25.662)	-	-	-	-	(25.662)
Compensació de bases imposables negatives d'exercicis anteriors	-	-	-	-	-	-	-
Base imposable (resultat fiscal)	489.517	(123.084)	-	-	-	-	366.433

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Exercici 2016

Milers d'euros	2016						Total
	Compte de resultats consolidat		Ingressos i despeses patrimoni net		Reserves		
	Augment	Disminució	Augment	Disminució	Augment	Disminució	
Saldo d'ingressos i despeses de l'exercici	254.650	-	-	-	-	-	254.650
Impost sobre beneficis	78.664	-	-	-	-	-	78.664
Diferències permanents	3.843	(10.112)	-	-	-	-	(6.269)
Diferències temporànies							
- Amb origen en l'exercici	69.641	(111.812)	-	-	-	-	(42.171)
- Amb origen en exercicis anteriors	-	(24.340)	-	-	-	-	(24.340)
Compensació de bases imposables negatives d'exercicis anteriors	-	-	-	-	-	-	-
Base imposable (resultat fiscal)	406.798	(146.264)	-	-	-	-	260.534

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

La liquidació de l'impost sobre societats dels exercicis 2017 i 2016 respon al següent:

	Milers d'euros	
	2017	2016
Benefici després d'impostos	313.974	254.650
Ajustaments fiscals al resultat comptable		
Diferències Permanents (inclou IB)	99.403	72.396
Diferències Temporànies	(46.943)	(66.511)
Compensació bases imposables negatives	-	-
Base Imposable	336.433	260.534
Tipus de Gravamen	25%	25%
Quota íntegra	91.608	65.133
Deduccions	(2.938)	(3.168)
Deduccions pendents d'aplicació	-	-
Quota líquida	88.670	61.965
Pagaments a compte	79.485	54.964
Retencions	1.801	1.715
Quota diferencial	7.384	5.286

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

El desglossament de les diferències permanents per als dos últims exercicis és el següent:

Naturalesa	Milers d'euros	
	2017	2016
Despeses no deduïbles	565	322
Reversió de provisions	185	(212)
Dividends	(7.182)	(6.198)
Altres	-	-
Amortització de fons de comerç no deduïble	(3.647)	(3.613)
Pagament AEAT subrogació Dental Line	-	(3.515)
Ajustaments de consolidació	9.087	6.947
Total diferència permanent	(990)	(6.269)

El desglossament de la despesa per Impost sobre Beneficis registrat en els dos últims exercicis respon, per tant, al detall següent:

Concepte	Milers d'euros	
	2017	2016
Despesa per impost corrent	100.818	79.135
Despesa per impost diferit	-	-
Ajustaments negatius de l'IS	(425)	(496)
Ajustaments positius de l'IS	-	25
Total	100.393	78.664

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

D) ACTIUS I PASSIUS PER IMPOSTOS DIFERITS

El resum del moviment d'impostos diferits produït en els exercicis 2017 i 2016 és el següent:

Concepte	Milers d'euros	
	2017	2016
Actius per impostos diferits:		
Diferències temporànies	81.315	80.003
Crèdits bases imposables negatives	3	3
Altres crèdits fiscals	1.320	1.605
Passius per impostos diferits:		
Diferències temporànies	64.128	51.071
Ajustaments de consolidació	-	-
Impostos diferits nets	18.510	30.540

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Un detall del moviment durant els exercicis 2017 i 2016 dels actius i passius per impostos diferits, sense tenir en compte la compensació de saldos, seria com segueix (en milers d'euros):

Exercici 2017

ACTIU	2017				
	Saldo inicial	Càrec/ (abonament) a compte del compte de resultats consolidat	Càrec/ (abonament) a patrimoni net	Sortida del perímetre	Total
Compromisos diversos amb el personal	227	70	-	-	297
Actius per operacions corporatives (Fons de comerç, Marques, acords...)	57.747	4.297	-	-	62.044
Diferències en amortitzacions	8.900	(982)	-	-	7.918
Altres despeses no deduïbles	8	-	-	-	8
Provisió per a riscos i despeses	444	26	-	-	470
Provisió per a primes pendents	6.072	90	-	-	6.162
Deteriorament d'immobilitzat	769	56	-	-	825
Bases imposables negatives	3	-	-	-	3
Deduccions pendents d'aplicació	1.605	(285)	-	-	1.320
Cartera disponible per a la venda	3.850	-	(2.573)	-	1.277
Altres	1.939	352	-	-	2.291
Provisions deterioraments de crèdits comercials	47	(24)	-	-	23
Total	81.611	3.600	(2.573)	-	82.638

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

PASSIU	2017				
	Saldo inicial	Càrrec/ (abonament) a compte del compte de resultats consolidat	Càrrec/ (abonament) a patrimoni net	Sortida del perímetre	Total
Reserva d'estabilització	767	(115)	-	-	652
Cartera disponible per a la venda	13.362	-	(2.632)	-	10.730
Amortització fiscal del Fons de Comerç	32.949	15.885	-	-	48.834
Altres	3.993	(81)	-	-	3.912
Total	51.071	15.689	(2.632)	-	64.128

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Exercici 2016

ACTIU	2016				
	Saldo inicial	Càrrec/ (abonament) a compte del compte de resultats consolidat	Càrrec/ (abonament) a patrimoni net	Sortida del perímetre	Total
Compromisos diversos amb el personal	228	-	-	-	228
Actius per operacions corporatives (Fons de comerç, Marques, acords...)	53.741	4.248	(234)	(7)	57.748
Diferències en amortitzacions	9.890	(990)	-	-	8.900
Altres despeses no deduïbles	229	(221)	-	-	8
Provisió per a riscos i despeses	74	370	-	-	444
Provisió per a primes pendents	6.200	(129)	-	-	6.071
Deteriorament d'immobilitzat	648	121	-	-	769
Bases imposables negatives	309	(306)	-	-	3
Deduccions pendents d'aplicació	1.791	(185)	-	-	1.606
Cartera disponible per a la venda	1.089	-	2.760	-	3.849
Altres	6.846	(4.908)	-	-	1.938
Provisions deterioraments de crèdits comercials	26	21	-	-	47
Total	81.071	(1.979)	2.526	(7)	81.611

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

PASSIU	2016				
	Saldo inicial	Càrrec/ (abonament) a compte del compte de resultats consolidat	Càrrec/ (abonament) a patrimoni net	Sortida del perímetre	Total
Reserva d'estabilització	636	131	-	-	767
Cartera disponible per a la venda	8.078	-	5.284	-	13.362
Amortització fiscal del Fons de Comerç	18.532	14.417	-	-	32.949
Altres	2.925	(198)	1.266	-	3.993
Total	30.171	14.350	6.550	-	51.071

E) EXERCICIS PENDENTS DE COMPROVACIÓ I ACTUACIONS INSPECTORES

Tal com estableix la legislació vigent, els impostos no es poden considerar definitivament liquidats fins que les declaracions presentades hagin estat inspeccionades per les autoritats fiscals o hagi transcorregut el termini

de prescripció de quatre anys. Per tant, el Grup té oberts a inspecció els últims quatre exercicis per a tots els impostos que li són aplicables.

Els Administradors del Grup consideren que s'han practicat adequadament les liquidacions dels esmentats impostos, per la qual cosa, fins i tot en el cas que

sorgissin discrepàncies en la interpretació normativa vigent pel tractament fiscal atorgat a les operacions, els eventuais passius resultants, en cas de materialitzar-se, no afectarien de manera significativa els comptes anuals consolidats adjunts.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

5.13. RETRIBUCIONS ALS EMPLEATS I PASSIUS ASSOCIATS**5.13.1. DESPESES DE PERSONAL**

El detall de les despeses de personal que s'inclouen en el compte de resultats consolidat al tancament de l'exercici és el següent:

Concepte	Milers d'euros	
	2017	2016
Sous, salaris i assimilats	163.935	151.993
Càrregues socials		
Assegurances socials	40.550	39.075
Retribucions a llarg termini	983	943
Altres càrregues socials	4.259	4.052
Total	209.727	196.063

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

5.14. TRANSACCIONS AMB PARTS VINCULADES

El detall de les transaccions efectuades pel Grup amb parts vinculades en els exercicis 2017 i 2016 es mostra a continuació, entenent "Grup Mutua Madrileña" i "Grup CaixaBank" com els dos accionistes principals i els grups mercantils en els quals s'inclouen, i com a "Associades" les entitats associades indicades a l'Annex II.

Exercici 2017

Milers d'euros	2017			
	Grup Mutua Madrileña	Grup CaixaBank	Associades	Total
Ingressos				
Ingressos per Fees				
Altres Ingressos Explotació	128	47	-	175
Dividends	-	-	129	129
Serveis de comercialització		21.609		21.609
Ingressos Inversions	-	-	-	-
Interessos de Crèdits	-	-	-	-
Ingressos per Primes	2.860	37.204	1.557	41.621
Reassegurança Cedida	-	-	(56.986)	(56.986)
	2.988	58.860	(55.300)	6.548
Despeses				
Comissions per comercialització de primes	-	197.070	-	197.070
Lloguer	3.721	-	-	3.721
Prestacions i compres	22.775	6.514	2.651	31.940
Interessos de crèdits	-	3	-	3
Despeses Inversions	-	2.236	-	2.236
Serveis Exteriors	1.592	19.778	-	21.370
	28.088	225.601	2.651	256.340

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Exercici 2016

Milers d'euros	2016			
	Grup Mutua Madrileña	Grup CaixaBank	Associades	Total
Ingressos				
Ingressos per Fees	-	-	-	-
Altres Ingressos Explotació	-	49	-	49
Dividends	-	-	170	170
Serveis de comercialització	-	18.747	-	18.747
Ingressos Inversions	-	140	-	140
Interessos de Crèdits	-	1	-	1
Ingressos per Primes	2.726	28.547	372	31.645
Reassegurança Cedida	-	-	(55.198)	(55.198)
	2.726	47.484	(54.656)	(4.446)
Despeses				
Comissions per comercialització de primes	-	172.507	-	172.507
Lloguer	3.481	-	-	3.481
Prestacions i compres	22.238	2.527	2.388	27.153
Interessos de crèdits	-	26	-	26
Despeses Inversions	-	2.761	-	2.761
Serveis Exteriors	1.638	11.998	-	13.636
	27.357	189.819	2.388	219.564

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Els saldos amb empreses vinculades reflectits en el balanç de situació consolidat a 31 de desembre de 2017 i 2016 són els següents:

Exercici 2017

	2017			
	Grup Mutua Madrileña	Grup CaixaBank	Associades	Total
Comptes a cobrar				
Crèdits operacions de coassegurança	-	-	12	12
Crèdits operacions de reassegurança	-	-	130	130
Préstecs (vegeu Nota 10.2.1.)	-	-	-	-
Deutors diversos	313	2.587	13	2.913
Interessos a cobrar compte corrent	-	-	-	-
	313	2.587	155	3.055
Comptes a pagar				
Deutes operacions de coassegurança	-	-	686	686
Deutes operacions de reassegurança	-	-	3.400	3.400
Comissions per comercialització de primes (deutes amb mediadors)	-	41.860	-	41.860
Dividends	79.999	79.877	-	159.876
Altres	2.234	10.701	-	12.935
	82.233	132.438	4.086	218.757

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Exercici 2016

	2016			
	Grup Mutua Madrileña	Grup CaixaBank	Associades	Total
Comptes a cobrar				
Crèdits operacions de coassegurança	-	-	-	-
Crèdits operacions de reassegurança	-	2	-	2
Préstecs	-	-	433	433
Deutors diversos	418	2.115	-	2.533
Interessos a cobrar compte corrent	-	-	-	-
	418	2.117	433	2.968
Comptes a pagar				
Deutes operacions de coassegurança	-	-	828	828
Deutes operacions de reassegurança	-	-	3.238	3.238
Comissions per comercialització de primes (deutes amb mediadors)	-	34.949	-	34.949
Dividends	85.160	85.029	-	170.189
Altres	2.498	11.326	-	13.824
	87.658	131.304	4.066	223.028

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

El detall dels préstecs amb parts vinculades, així com les seves condicions més importants, són:

	Import en milers d'euros		Venciment	Tipus d'interès segons contracte	Interessos pendents		Tipus d'interès	
	31/12/2017	31/12/2016			31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Igurco Gestión SL (*)	-	396	22/05/2017	Euribor 360 +2,50	-	37	-	2,560%

(*) Es tractava d'un préstec participatiu, el qual, segons la Llei 16/2007, de 4 de juliol, tenia la consideració de patrimoni net en la societat prestatària als efectes de les reduccions de capital i liquidacions de societats previstes en la legislació mercantil.

5.14.1. RETRIBUCIÓ AL CONSELL D'ADMINISTRACIÓ I A L'ALTA DIRECCIÓ

El Grup segueix les polítiques definides en aquesta matèria pel Consell d'Administració de la Societat dominant.

La retribució total abonada als membres del Consell d'Administració i a l'Alta Direcció del Grup durant l'exercici 2017 va pujar a 1.565 i 2.980 milers d'euros, respectivament (1.435 i 3.269 milers d'euros en l'exercici 2016). L'Alta Direcció està formada per 12 persones (13 persones el 2016).

Els plans de previsió existents en tots dos col·lectius es troben externalitzats mitjançant assegurances amb entitats de primer nivell i alienes al grup de consolidació del Grup. Les dotacions respectives han suposat 457 i 94 milers d'euros el 2017. A 31 de desembre de 2017, la provisió matemàtica per als compromisos assimilables a prestació definida era de 6.865 milers d'euros.

La responsabilitat civil d'Administradors i Directius del Grup es troba així mateix assegurada amb entitats d'assegurances de primer nivell i alienes al grup. Les primes satisfetes el 2017 van pujar a 46 milers d'euros.

A 31 de desembre de 2017 i de 2016 no hi havia avançaments o crèdits concedits pel Grup als seus Administradors, ni s'havien assumit amb aquests compromisos per garanties o avals.

5.14.2. DESCRIPCIÓ D'OPERACIONS VINCULADES AMB ADMINISTRADORS

Durant l'exercici 2017 i el 2016 no s'han realitzat operacions entre SegurCaixa Adeslas i altres parts vinculades diferents de les empreses del Grup, com són els administradors i directius de SegurCaixa Adeslas i familiars pròxims a aquests.

5.14.3. DESCRIPCIÓ D'OPERACIONS VINCULADES AMB ADMINISTRADORS

En el deure d'evitar situacions de conflicte amb l'interès de la Societat, durant l'exercici els administradors que han ocupat càrrecs al Consell d'Administració han complert les obligacions previstes en l'article 228 del text refós de la Llei de Societats de Capital. Així mateix, no hi ha hagut situacions de conflicte d'interessos, directes o indirectes, amb l'interès de la Societat, inclosos els supòsits previstos en l'article 229 de l'esmentada llei, excepte en els casos en què hagi estat obtinguda l'autorització corresponent.

5.15. FETS POSTERIORS

En el període transcorregut amb posterioritat al 31 de desembre de 2017 fins a la data de formulació d'aquests comptes anuals consolidats, no s'ha produït

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

cap esdeveniment significatiu addicional als esmentats anteriorment que requereixi un esment específic ni que tingui un efecte significatiu en els comptes anuals consolidats.

6. GESTIÓ DEL RISC

6.1. MARC DE GOVERNANÇA

Els principis i elements que conformen el sistema de govern corporatiu del Grup es recullen en els Estatuts Socials i en el Reglament del Consell d'Administració de la Societat dominant. En aquest últim cas, regula el règim intern i el funcionament del Consell i de les seves Comissions, així com els drets i deures dels consellers que conformen el seu òrgan d'administració.

El Sistema de govern corporatiu descansa, fonamentalment, en la composició dels seus òrgans socials i en un adequat procés de presa de decisions. A SegurCaixa Adeslas, el control i la gestió de la companyia es distribueixen entre la Junta General i el Consell d'Administració, amb el suport, si escau, de les diferents Comissions del Consell.

Els elements més significatius desenvolupats per al seu sistema de governança són els següents:

- Definició jeràrquica i funcional per a tots els nivells de govern i decisió.

- Sistema de gestió de riscos encarregat de controlar i gestionar els riscos als quals està o es podria veure exposada la Companyia.
- Procés periòdic d'autoavaluació de riscos i de solvència a mitjà i llarg termini.
- Sistema de Control Intern amb processos i procediments orientats a la consecució dels objectius i capaços de proporcionar una seguretat raonable, no absoluta, a l'òrgan d'administració i a la direcció de la companyia.
- Les funcions fonamentals requerides per la normativa de Solvència II (Funció de gestió de riscos, Funció actuarial, Funció de compliment normatiu i Funció d'auditoria interna).

6.2. OBJECTIUS DEL SISTEMA DE GESTIÓ DE RISCOS

Com a principi general, el Grup ha desenvolupat el Sistema de Gestió de Riscos tenint en compte la proporcionalitat a la naturalesa, volum i complexitat de les seves operacions, la diversitat de canals de distribució que utilitza, la diversitat de riscos que cobreix, incloent-hi tant riscos massa com grans riscos, així com la varietat de rams d'assegurança en què opera SegurCaixa Adeslas.

SegurCaixa Adeslas disposa d'un sistema de gestió de riscos que té com a principal objectiu el tractament uniforme dels diferents tipus de riscos als quals està

exposada. Els principals pilars sobre els quals se sustenta el sistema de gestió de riscos són els següents:

- Disposar d'un sistema eficaç de Gestió de Riscos que comprendrà les estratègies, els processos i els procediments necessaris per identificar, mesurar, vigilar, gestionar i comunicar de manera periòdica els riscos als quals, a nivell individual i agregat, estigui o pugui estar exposada, i les seves interdependències.
- Assegurar una gestió eficaç i una adequada integració en l'estructura organitzativa i en el procés de presa de decisions de l'empresa.

El Sistema de Gestió de Riscos de SegurCaixa Adeslas s'estructura sobre la base del model de les tres línies de defensa:

1. La Primera línia de defensa correspon a les Unitats de negoci de cadascun dels Departaments. Són els responsables de la identificació, mesurament, gestió, monitoratge i informació dels riscos a diferents nivells.
2. La Segona línia de defensa (Control i seguiment) està composta per la Funció actuarial, la Funció de gestió de riscos i la Funció de compliment normatiu. Són els responsables d'establir mecanismes de vigilància i monitoratge per a la mitigació de l'exposició al risc, de coordinar les polítiques i procediments interns per complir la normativa externa, i de l'optimització dels controls a la recerca d'una relació acceptable de control/eficiència operativa.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

- La Tercera línia de defensa (Auditoria Interna) s'encarrega de la comprovació de l'adequació i eficàcia del sistema de control intern i d'altres elements del sistema de govern.

L'estratègia de riscos del Grup engloba les estratègies de cadascun dels seus negocis que són revisades i aprovades anualment pels Òrgans d'Administració.

L'Àrea de control de riscos és la responsable de coordinar la segona línia de defensa i assegurar l'eficàcia pel que fa al control i la gestió dels riscos, i, per tant, és la responsable de:

- Definir, mantenir i desenvolupar el procés de mesurament i control dels riscos per SegurCaixa Adeslas.
- Efectuar un seguiment continu dels nivells de risc assumits per SegurCaixa Adeslas respecte a la propensió i els límits definits per a cada tipologia de riscos. Amb aquesta finalitat es realitzen, d'una banda, anàlisis de riscos assumits i proves d'estrès per evidenciar la possibilitat de dur a terme les estratègies davant situacions extremes.

Els diferents riscos s'han agrupat en les categories següents:

- Risc Financer, que recull els riscos de tipus d'interès i *spread*, mercat (variació en el preu de les accions i els fons d'inversió), divisa, crèdit, concentració, immobiliari, liquiditat i contrapart (comptes corrents i risc de crèdit amb reasseguradors i prenedors).

- Risc de negoci, que recull els riscos d'insuficiència de primes, insuficiència de reserves, caiguda i concentració per als negocis de no vida i salut, i els riscos de mortalitat, caiguda, despeses i catastròfic per al negoci de decessos.

- Riscos operacionals.

- Riscos d'entorn, que recullen els riscos estratègics i reputacionals.

6.3. RISC FINANCER

El sistema de gestió del risc financer se centra a controlar la incertesa dels mercats financers i a minimitzar els efectes potencials adversos sobre la seva rendibilitat financera.

Sobre la base de la política d'inversions del Grup, la gestió discrecional de les inversions correspon a CaixaBank Asset Management SGIC, S.A.U., mentre que l'administració de les inversions correspon a la mateixa SegurCaixa Adeslas.

La gestió del risc financer es realitza amb caràcter general a través de dues metodologies:

- Per a la cartera d'inversions (que inclou totes les inversions menys la cartera de decessos, immobiliària i inversió en societats participades) es duu a terme mitjançant la metodologia VaR paramètric - normal, amb un grau de confiança estadística del 95%. La base històrica per al càlcul de

volatilitats dels actius són els retorns setmanals dels últims tres anys.

- Per a la cartera de decessos es gestiona a través del model d'afectació de fluxos dels actius i els passius amb l'objectiu que les seves durades mitjanes siguin semblants, de manera que es mitigui el risc d'un possible *mismatch* entre els possibles sinistres i els fluxos d'actius en cartera i, per tant, estar protegit davant moviments de tipus d'interès.

Tot seguit s'indiquen els principals riscos financers que impacten el Grup:

6.3.1. RISC DE TIPUS D'INTERÈS I *SPREAD*

El risc de tipus d'interès és aquell que mesura la sensibilitat davant les variacions en l'estructura temporal dels tipus d'interès o la volatilitat dels tipus d'interès, mentre que el risc de *spread* mesura la sensibilitat davant les variacions en el nivell o la volatilitat dels diferencials de crèdit en relació amb l'estructura temporal de tipus d'interès sense risc.

Tant la tresoreria com el deute financer del Grup estan exposats al risc de tipus d'interès, el qual podria tenir un efecte advers en els resultats financers i en els fluxos de caixa. S'efectuen periòdicament diferents anàlisis de sensibilitat de les seves carteres al risc de mercat derivat principalment de l'evolució dels tipus d'interès i dels diferencials de mercat.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

En el quadre següent es mostra el nivell d'exposició al risc de tipus d'interès dels actius financers:

Inversions exposades al risc de tipus d'interès	Milers d'euros	
	2017	2016
Renda Fixa directa	375.234	455.269
Fons d'inversió de Renda Fixa	40.416	219.229
Total	415.650	674.498

6.3.2. RISC DE MERCAT

El risc de mercat és el que mesura la sensibilitat davant les variacions en el valor de mercat de la renda variable i els fons d'inversió.

El Grup té exposició al risc de preu dels títols de capital a causa de les inversions classificades a valor raonable en el balanç de situació consolidat. Per gestionar el risc de preu originat per inversions en títols de capital, el Grup estructura la seva cartera d'acord amb els límits estipulats. Indirectament, i a través dels fons d'inversió en els quals inverteix, té exposició a actius inclosos en diversos índexs nacionals i internacionals, principalment: Ibex-35, DAX, CAC, Dow Jones, S&P i FTSE 100.

Inversions exposades al risc de preu d'accions	Milers d'euros	
	2017	2016
Fons de Renda Variable	9.504	89.127
Fons d'inversió de Renda Fixa	40.416	219.229
Fons d'inversió alternatius i infraestructures	164.048	71.100
Total	213.968	379.456

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

6.3.3. RISC DE DIVISA

El risc de divisa mesura la sensibilitat a les variacions en el nivell o la volatilitat dels tipus de canvi de les divises.

La cartera del Grup no té exposició directa significativa al risc de tipus de canvi. La màxima exposició al risc de tipus de canvi és indirecta, en la mesura en què els fons d'inversió en què es materialitzen les seves inversions poden tenir com a subjacents actius denominats en divisa no euro no coberts.

L'exposició del Grup al risc de tipus de canvi al final de l'exercici sobre el qual s'informa va ser la següent:

Saldos mantinguts en:	Milers d'euros					
	2017			2016		
	Instrumentos financers - Cartera DPV	Derivats de cobertura	Efectiu i equivalents d'efectiu	Instrumentos financers - Cartera DPV	Derivats de cobertura	Efectiu i equivalents d'efectiu
Dòlars USA	27.074	476	2.781	114.629	-	9.904
Iens japonesos	-	-	2	-	-	146
Corones Sueques	748	-	2	1.076	-	22
Franco Suïssos	-	-	8	2.052	-	85
Lliures Esterlines	2.657	-	286	3.331	-	1
Corones Daneses	1.411	-	10	-	-	817
Corones Noruegues	646	-	6	-	-	-
Total	32.536	476	3.095	121.088	-	10.975

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

6.3.4. RISC DE CRÈDIT

El risc de tipus de crèdit mesura la probabilitat d'impagament per part de l'emissor o contrapart.

En relació amb el risc de crèdit associat als instruments financers, la política establerta pel Grup s'ha basat en dos principis bàsics:

- Prudència: el risc de crèdit es determina pel menor de les tres principals agències de ràting (S&P, Moody's i Fitch). Les posicions en *high yield* han de

ser sempre identificades en els informes que es presenten a la Comissió d'Inversions.

- Diversificació: diversificació en sectors i emissors, sempre que compleixin els límits legals i els establerts en la Política d'Inversions.

Actualment, el Grup manté el 73% de la seva cartera d'inversions en valors investment grade, tant en renda fixa, principalment deute públic, com en comptes i dipòsits en entitats financeres de primer nivell, bàsicament BBVA, Santander, Bankinter, Bankia i CaixaBank.

Pel que fa als saldos que es mantenen a cobrar dels prenedors d'assegurança, no hi ha una concentració significativa del risc de crèdit amb tercers.

Qualitat creditícia dels actius financers

La qualitat creditícia en base al ràting dels valors representatius de deute a 31 de desembre de 2017 i 2016 és la següent (en milers d'euros):

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Concepte	Milers d'euros	
	2017	2016
Actius financers disponibles per a la venda - instruments de deute		
AAA	-	34.376
AA	724	4.944
A	15.874	22.947
BBB	358.636	393.002
BB	-	-
B	-	-
C	-	-
Sense classificar	-	-
Subtotal	375.234	455.269
Préstecs i partides a cobrar		
A	199.964	199.565
Sense qualificar	411.028	330.701
Subtotal	610.992	530.266
Efectiu i altres mitjans equivalents		
A	521.500	522.592
BBB	956.592	564.449
BB	202	1
B	10	180
Sense qualificar	233	271
Subtotal	1.478.537	1.087.493
Total	2.464.763	2.073.028

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

6.3.5. RISC DE CONCENTRACIÓ

Increment dels impactes d'un risc com a conseqüència d'una concentració més gran en un emissor i/o instrument financer.

Respecte als riscos de concentració i liquiditat, SegurCaixa Adeslas disposa d'una política de concentració i liquiditat, que suposa el marc de referència per a l'actuació en aquest àmbit.

L'objectiu bàsic en relació amb el risc de concentració és disposar d'una cartera suficientment diversificada. En aquest sentit, actualment els únics riscos de concentració de la cartera d'inversions es troben en la inversió en dipòsits i pagarés en entitats financeres. Sense considerar deute públic, el desglossament dels actius per emissors en els quals la inversió actual és superior al 5% sobre el total de la cartera és la següent:

Emissor	Milers d'euros	
	2017	2016
Banco Santander	530.001	649.682
BBVA	-	150.000
Total	530.001	799.682

Adicionalment, el detall dels actius financers classificats a 31 de desembre de 2017 i 2016, desglossat per categoria comptable i zona d'emissió/liquidació dels actius, és el següent:

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Exercici 2017

País	A 31 de desembre de 2017				
	Renda Fixa	Instrumentos de patrimoni	Pagarés	Préstecs concedits a entitats associades	Derivats de cobertura (actiu)
Àustria	775	-	-	-	-
Bèlgica	2.288	421	-	-	-
Canadà	-	-	-	-	-
Dinamarca	757	1.411	-	-	-
França	16.075	6.685	-	-	-
Alemanya	6.442	28.235	-	-	-
Irlanda	1.201	65.325	-	-	-
Itàlia	51.027	865	-	-	-
Luxemburg	1.642	98.220	-	-	-
Països Baixos	11.090	631	-	-	-
Noruega	-	646	-	-	-
Portugal	1.143	-	-	-	-
Espanya	266.753	5.628	199.964	-	-
Suècia	557	748	-	-	-
Suïssa	703	-	-	-	-
Regne Unit	2.548	3.437	-	-	-
Estats Units	12.233	18.625	-	-	476
Total	375.234	230.877	199.964	-	476

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Exercici 2016

País	A 31 de desembre de 2016				
	Renda Fixa	Instrumentos de patrimoni	Pagarés	Préstecs concedits a entitats associades	Derivats de cobertura (actiu)
Àustria	380	-	-	-	-
Bèlgica	2.591	1.019	-	-	-
Canadà	738	-	-	-	-
Dinamarca	430	-	-	-	-
França	16.826	8.328	-	-	-
Alemanya	4.534	3.380	-	-	-
Irlanda	-	300.425	-	-	-
Itàlia	53.526	1.367	-	-	-
Luxemburg	809	44.028	-	-	-
Països Baixos	9.234	2.339	-	-	-
Noruega	-	-	-	-	-
Portugal	-	-	-	-	-
Espanya	316.101	3.638	199.565	433	-
Suècia	1.131	1.076	-	-	-
Suïssa	1.018	2.052	-	-	-
Regne Unit	2.261	4.760	-	-	-
Estats Units	45.690	35.002	-	-	-
Total	455.269	407.414	199.565	433	-

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

6.3.6. RISC IMMOBILIARI

El risc de preus immobiliaris mesura la sensibilitat davant les variacions en el nivell o la volatilitat dels preus de mercat de la propietat immobiliària.

El Grup té exposició al risc de preus del mercat immobiliari en immobles de la seva propietat i que estan destinats o bé al lloguer o per a ús propi donant suport a la seva activitat. El detall de les exposicions es mostra a continuació:

Inversions exposades al risc immobiliari	Milers d'euros	
	2017	2016
Inversions Immobiliàries	27.002	26.360
Immobles ús propi	27.301	27.208
Total	54.303	53.568

6.3.7. RISC DE LIQUIDITAT

El risc de liquiditat al Grup és el risc que no es puguin liquidar les seves inversions i resta d'actius abans del seu venciment o que la liquidació suposi costos addicionals, per tal de fer front a les seves obligacions financeres.

Una gestió prudent del risc de liquiditat implica el manteniment d'efectiu, valors negociables i la disponibilitat de finançament mitjançant un import suficient de facilitats de crèdit compromeses i tenir capacitat per liquidar posicions de mercat. El departament

de tresoreria té com a objectiu mantenir liquiditat suficient per fer front als seus compromisos.

Els principals elements que utilitza el Grup per a la gestió del risc de liquiditat són els següents:

- Manté saldos en tresoreria per imports suficients per cobrir folgadamente els compromisos derivats del seu negoci.
- Totes les inversions efectuades en dipòsits bancaris tenen liquiditat immediata sense penalització.

- Les inversions financeres estan realitzades, gairebé en la seva totalitat, en títols cotitzats en mercats organitzats que permetrien la seva realització en el cas que es pogués produir alguna situació de tensió de liquiditat.

Fluxos derivats de contractes d'assegurances

Tot seguit es detalla el calendari estimat dels desemborsos corresponents als contractes d'assegurança en vigor a 31 de desembre de 2017 i 2016.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Exercici 2017

Milers d'euros	Sortides d'efectiu estimades als anys						Total
	2018	2019	2020	2021	2022	Posteriors	
Provisió d'assegurances de Decessos	11.260	9.474	9.463	9.435	9.389	381.989	431.009
Provisió per a prestacions	790.466	129.995	33.494	18.910	8.880	20.497	1.002.242
Deutes per operacions d'assegurança directa i coassegurança	52.996	-	-	-	-	-	52.996
Deutes per operacions de reassegurança	33.678	-	-	-	-	-	33.678
Total	888.399	139.468	42.957	28.345	18.269	402.486	1.519.925

Exercici 2016

Milers d'euros	Sortides d'efectiu estimades als anys						Total
	2017	2018	2019	2020	2021	Posteriors	
Provisió d'assegurances de Decessos	8.817	7.519	7.534	7.535	7.520	333.250	364.649
Provisió per a prestacions	723.187	113.252	29.191	16.797	10.551	23.725	916.703
Deutes per operacions d'assegurança directa i coassegurança	73.224	-	-	-	-	-	73.224
Deutes per operacions de reassegurança	5.234	-	-	-	-	-	5.234
Total	810.462	120.771	29.199	24.332	18.071	356.975	1.359.810

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Risc de liquiditat derivat d'actius i passius financers

Els imports dels actius financers existents a 31 de desembre de 2017 amb un venciment determinat o determinable, classificats per any de venciment, són els següents:

Exercici 2017

ACTIUS FINANCERS	Milers d'euros							
	2018	2019	2020	2021	2022	Anys posteriors	Sense venciment	Total
Instrumentos de patrimoni	-	-	-	-	-	-	230.877	230.877
Valors representatius de deute	15.561	4.543	11.663	11.434	18.973	313.060	-	375.234
Derivats de cobertura (actiu)	476	-	-	-	-	-	-	476
Instrumentos híbrids	-	-	-	-	-	-	-	-
Préstecs a altres parts vinculades	-	-	-	-	-	-	-	-
Pagarés	199.964	-	-	-	-	-	-	199.964
Dipòsits amb entitats de crèdit	380.040	-	-	-	-	-	-	380.040
Dipòsits constituïts per reassegurança	1	-	-	-	-	-	-	1
Crèdits per operacions d'assegurança directa	378.096	-	-	-	-	-	-	378.096
Crèdits per operacions de reassegurança	10.791	-	-	-	-	-	-	10.791
Crèdits per operacions de coassegurança	2.023	-	-	-	-	-	-	2.023
Resta de crèdits i AP	20.117	-	-	-	-	-	-	20.117
Total	1.007.069	4.543	11.663	11.434	18.973	313.060	230.877	1.597.619

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Els imports dels actius financers existents a 31 de desembre de 2016 amb un venciment determinat o determinable, classificats per any de venciment, són els següents:

Exercici 2016

ACTIUS FINANCERS	Milers d'euros							
	2017	2018	2019	2020	2021	Anys posteriors	Sense venciment	Total
Instrumentos de patrimoni	-	-	-	-	-	-	407.414	407.414
Valors representatius de deute	11.803	10.177	4.991	12.268	15.885	400.145	-	455.269
Derivats de cobertura (actiu)	-	-	-	-	-	-	-	-
Instrumentos híbrids	-	-	-	-	-	-	-	-
Préstecs a altres parts vinculades	433	-	-	-	-	-	-	433
Pagarés	-	199.565	-	-	-	-	-	199.565
Dipòsits amb entitats de crèdit	430.083	270.036	-	-	-	-	-	700.119
Dipòsits constituïts per reassegurança	1	-	-	-	-	-	-	1
Crèdits per operacions d'assegurança directa	300.924	-	-	-	-	-	-	300.924
Crèdits per operacions de reassegurança	17.003	-	-	-	-	-	-	7.003
Crèdits per operacions de coassegurança	2.717	-	-	-	-	-	-	2.717
Resta de crèdits i AP	19.623	-	-	-	-	-	-	19.623
Total	772.587	479.778	4.991	12.268	15.885	400.145	407.414	2.093.068

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

En el negoci de Decessos es fa una gestió activa dels seus actius i passius a través de tècniques d'immunització financera per tal de garantir millor la cobertura de fluxos i estar protegits davant els moviments de tipus d'interès de mercat.

La durada modificada reflecteix la sensibilitat del valor dels actius davant moviments en els tipus d'interès i representa una aproximació de la variació percentual que experimentaria el valor dels actius i passius per cada punt percentual de variació dels tipus d'interès. Aquestes durades modificades del negoci de Decessos es mostren en el quadre següent:

Durada modificada	2017	2016
Actius	9,4	10,2
Passius	9,9	10,2

6.3.8. RISC DE CONTRAPART

El risc de contrapart recull el risc de crèdit que es genera com a conseqüència de l'exposició en instruments derivats i crèdits per operacions de l'assegurança directa i la reassegurança.

El detall dels actius afectats pel risc de contrapart a 31 de desembre de 2017 i 2016, desglossat per categoria comptable, és el següent:

Concepte	Milers d'euros	
	2017	2016
Dipòsits constituïts per reassegurança acceptada	1	1
Crèdits per operacions d'assegurança directa	378.096	300.924
Crèdits per operacions de reassegurança	10.791	7.003
Crèdits per operacions de coassegurança	2.023	2.717
Altres crèdits	20.117	19.623
Total Crèdits operacions d'assegurança	411.028	330.268

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

La posició neta dels saldos de reassegurança cedida i retrocedida són els següents:

Reassegurança cedida i retrocedida	2017	2016
Provisió per a prestacions	90.637	74.800
Crèdits per operacions de reassegurança	10.791	7.003
Crèdits per operacions de reassegurança cedida i retrocedida	-	-
Deutes per operacions de reassegurança cedida i retrocedida	(33.678)	(26.459)
Total posició neta	67.750	48.341

Pel que fa als saldos que es mantenen a cobrar dels prenedors d'assegurança, no hi ha una concentració significativa del risc de crèdit amb tercers i tots els crèdits davant reasseguradors es mantenen amb entitats el ràting de les quals és de grau d'inversió.

6.4. RISC DE NEGOCI

Els contractes d'assegurances generen riscos amb motiu de la seva subscripció i que provenen fonamentalment de la suficiència de la tarifa i del nivell de les provisions constituïdes que han de ser suficients per fer front a les indemnitzacions derivades de sinistres o obligacions assumides en els mateixos contractes.

6.4.1. RISC DE SUBSCRIPCIÓ

Els principals riscos als quals estan exposats els contractes d'assegurances de SegurCaixa Adeslas són els següents:

Assegurances No Vida i salut:

- Risc de Primes: es deu a les fluctuacions en el moment, freqüència i gravetat dels successos assegurats. Considera el risc que la provisió per a primes sigui insuficient per atendre els sinistres o que hagi de ser incrementada.
- Risc de Reserves (suficiència de provisions tècniques): deriva de les fluctuacions en el moment

i quantia de la liquidació dels sinistres. En la Nota 5.8 s'aporta informació sobre l'evolució de les provisions tècniques.

- Risc de catàstrofe: risc de pèrdua o de modificació adversa del valor de les responsabilitats derivades de les assegurances, a causa d'una notable incertesa en les hipòtesis de tarifació i constitució de provisions corresponents a successos extrems o excepcionals.
- Risc de caiguda: com que els beneficis esperats inclosos en les primes futures dels contractes d'assegurança existents es reconeixen en els fons propis admissibles de les empreses d'assegurances i reassegurances, cal que el mòdul de risc de subscripció

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

de l'assegurança diferent de la de vida tingui en compte el risc de caiguda connex als contractes d'assegurança i reassegurança.

- Risc de concentració del risc d'assegurances:
SegurCaixa Adeslas ha dut a terme una política de diversificació dels riscos assegurats en els diferents rams d'assegurança (vegeu import de primes per ram recollit en la Nota 5.10). La Societat dominant disposa de mecanismes de control intern i procediments que li permeten detectar tot tipus de concentracions del risc assegurador.

Dins dels elements mitigadors del risc d'assegurança derivat de concentracions o acumulació de cobertures es fa servir la transferència de risc instrumentalitzada a través de contractes de reassegurança.

Assegurances Decessos:

Els principals riscos als quals estan exposats els contractes d'assegurances de decessos són els següents:

- Risc de Mortalitat: risc de pèrdua o de modificació adversa del valor dels compromisos contrets en virtut de les assegurances de Decessos, a causa de variacions en el nivell, la tendència o la volatilitat de les taxes de mortalitat, per a aquells casos en què un augment de la taxa de mortalitat generi un augment en el valor dels compromisos contrets en virtut de les assegurances de vida.
- Risc de Caigudes: risc de pèrdua o de modificació adversa del valor dels compromisos contrets en virtut de les assegurances de Decessos, a causa de

variacions en el nivell o la volatilitat de les taxes de discontinuïtat, cancel·lació, renovació i rescat de les pòlisses.

- Risc de Despeses: risc de pèrdua o de modificació adversa del valor dels compromisos contrets en virtut de les assegurances de Decessos, a causa de variacions en el nivell, la tendència o la volatilitat de les despeses d'execució dels contractes.
- Risc Catastròfic: risc de pèrdua o de modificació adversa del valor dels compromisos contrets en virtut de les assegurances de Decessos, a causa d'una notable incertesa en les hipòtesis de tarifació i constitució de provisions corresponents a successos extrems o extraordinaris.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

L'exposició de risc assegurador en funció del volum de primes i provisions tècniques en els diferents rams es mostra en el quadre següent:

Rams	2017		2016	
	Primes	Provisions Tècniques	Primes	Provisions Tècniques
Autos	218.425	329.658	206.465	300.832
Multiriscolos	413.369	449.011	388.293	429.840
Salut	2.203.734	603.914	2.079.508	500.640
Decessos	124.398	459.502	112.169	387.341
Accidents	140.489	114.962	118.289	56.806
Altres	69.893	152.370	54.215	121.921
Total	3.170.308	2.109.417	2.958.939	1.797.380

6.4.2. POLÍTICA DE REASSEGURANÇA

La mitigació del risc assegurador es duu a terme a través dels contractes de reassegurança. L'objectiu de la reassegurança és reforçar el nivell de transferència de risc. A través de la cessió a la reassegurança, es pretén donar suport a tots els rams en el seu desenvolupament, reduir els riscos i contribuir amb la funció financera de la reassegurança (dipòsits).

Dins de l'estratègia global d'optimització de la cessió a la reassegurança, els tractats que s'utilitzen són:

- **Proporcionals**

SegurCaixa Adeslas, com a mecanisme de transferència de risc, disposa de contractes amb diferents modalitats:

- Quota part: La cessió al reassegurador és una proporció o percentatge de tots els riscos.

- Excedent: La cessió al reassegurador és també una proporció o percentatge, però no de tots els riscos, com passa en el quota-part, sinó només d'aquells que excedeixin un import predeterminat.

- **No proporcionals**

Es donen en el negoci de No Vida i es caracteritzen perquè el repartiment de responsabilitats entre la cedent

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

i el reassegurador s'efectua en base al sinistre i no a la suma assegurada, com passa en la reassegurança proporcional. El reassegurador rep un percentatge de les primes o de la prima original i no la proporció corresponent a la suma assegurada, com en la reassegurança proporcional.

- Excés de Pèrdua (XL). És la modalitat mitjançant la qual el reassegurador accepta pagar a la cedent tots els sinistres que superin un límit prèviament fixat (retenció) a canvi d'un percentatge del total de primes retingudes per la companyia cedent.
- Stop Loss (SL). Aquesta modalitat de reassegurança és especialment indicada per protegir els resultats finals de la cedent en un ram determinat, ja sigui per un augment de la freqüència o de la intensitat dels sinistres.

La política de reassegurança de SegurCaixa Adeslas es projecta, dins de la filosofia del control del risc, cap a l'adequada protecció davant desviacions inesperades de sinistralitat amb reasseguradors del primer nivell en qualitat creditícia i de servei, amb les millors condicions econòmiques que permeti el mercat.

La selecció de reasseguradors se circumscriu, de moment, preferiblement als que operen en el mercat continental europeu, i s'avalua el seu nivell de qualitat per la solvència creditícia i prestigi en el mercat significat per la seva permanència i bon servei. Si es garanteixen les condicions òptimes del mercat es valora l'estabilitat en els quadres de les empreses líders en la indústria reasseguradora.

El procés de selecció, obert a tot el mercat en igualtat de condicions, permet la intermediació, sempre que aportin valor, en el disseny de les estructures de reassegurança i determinació de les retencions òptimes, o per l'anàlisi i valoració de l'eficiència de la reassegurança, atès el seu profund i continu coneixement del mercat i les seves alternatives.

Per a la prossecució d'aquestes finalitats es realitzen estudis periòdics d'optimització de la cobertura contractada per analitzar les diferents estructures de reassegurança i la seva adequació a la cartera real i el seu comportament, tot detenint-se en l'estudi de la relació freqüència/intensitat per tal de determinar el percentatge de cessió del risc.

La reassegurança ha contribuït al desenvolupament equilibrat de nous negocis i productes, alhora que ha permès assumir noves iniciatives amb un control del risc mesurat i limitat.

Un altre dels punts en què es treballa és la promoció de la transferència de coneixement i informació rellevant per al negoci, promovent la innovació amb propostes concretes.

6.4.3. RISC OPERACIONAL

El risc operacional es deriva de la possibilitat de patir pèrdues derivades d'errors en els processos, personal o sistemes. En aquest sentit, SegurCaixa Adeslas ha dut a terme una definició dels riscos operacionals més rellevants de manera alineada amb Solvència II:

- Clients, productes i pràctiques empresarials.
- Danys a actius materials.
- Incidències en el negoci i errors en sistemes.
- Fraud intern.
- Fraud extern.
- Execució, lliurament i gestió de processos.
- Relacions laborals i seguretat al lloc de treball.
- Normativa interna i externa.

SegurCaixa Adeslas, ajustant-se al que disposen els requeriments establerts en la normativa de Solvència II i a les millors pràctiques en matèria de Control Intern definides en el marc integrat de Control Intern COSO, ha establert i documentat un Sistema de Control Intern apropiat a la seva organització. Aquest sistema de procediments administratius i comptables consta d'una estructura adequada i de mecanismes apropiats d'informació a tots els nivells de l'entitat.

El model de gestió del risc operacional es basa fonamentalment en una valoració dels diferents riscos i controls mitigadors d'aquests riscos.

Avaluació de riscos

La valoració del risc inherent de cada activitat és responsabilitat fonamental dels responsables de diferents processos de SegurCaixa Adeslas.

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

El risc inherent és el risc intrínsec a qualsevol activitat efectuada a la companyia i es valora en funció de l'impacte d'aquest risc i la freqüència amb què es pot materialitzar.

Avaluació de controls i del risc residual

Els controls s'executen en tots els nivells de SegurCaixa Adeslas i en cadascuna de les etapes de la gestió del negoci. El coneixement dels riscos possibilita evitar-los o minimitzar-los.

L'autoavaluació de controls preveu, d'una banda, l'avaluació del Grau de Mitigació del control i, de l'altra, l'avaluació del risc residual.

El grau de mitigació dels controls és la capacitat que té un control de disminuir el risc associat a una determinada activitat. El model definit d'avaluació del grau de mitigació dels controls va encaminat a valorar el disseny de cadascun dels controls identificats i la seva execució, així com les evidències generades en el seu funcionament.

El risc residual és el risc inherent no cobert pels controls implementats per mitigar-lo. La seva valoració s'obté a partir de la consideració del grau de mitigació dels controls sobre el risc inherent.

6.4.4. RISC D'ENTORN

SegurCaixa Adeslas té establerts controls per tal d'assegurar els riscos derivats de l'entorn a què s'enfronta la Companyia a mitjà termini. S'ha dut a terme una definició dels riscos d'entorn diferenciant-los en dos grans grups:

1. Riscos estratègics: que recull tant riscos derivats d'incompliment dels objectius estratègics com altres aspectes derivats de l'entorn (canvis legislatius, canvis en la competència, evolució macroeconòmica, etc.).
2. Riscos reputacionals: que recull les conseqüències negatives de l'acció, esdeveniment o situació que podria impactar negativament en la reputació d'una organització.

El model de gestió dels riscos estratègics es realitza fonamentalment a partir del monitoratge del grau de compliment de les diferents iniciatives estratègiques i els seus principals riscos associats.

La gestió del risc reputacional es basa en un model de dos pilars:

- a) Pilar Preventiu, l'objectiu fonamental del qual és identificar i avaluar els riscos reputacionals, obtenint

informació que permeti preveure l'existència de possibles problemes en la gestió amb els diferents grups d'interès (clients, proveïdors, organismes públics, etc.).

- b) Pilar Proactiu, l'objectiu fonamental del qual és establir les respostes necessàries per gestionar el risc reputacional, actuant de manera eficaç davant l'existència d'un fet que pugui provocar un possible risc sobre la reputació de l'Entitat. Aquest pilar disposa de dues eines fonamentals:
  - Plans de contingència que permetin conèixer la situació i prendre les mesures oportunes en el mínim temps possible.
  - Plans de comunicació, que permetin mitigar els impactes que determinades situacions puguin tenir sobre la reputació de l'Organització.

6.4.5. SENSIBILITATS AL RISC

Sent tots els riscos importants per a la Societat dominant, des d'un punt de vista de gestió de riscos, tot seguit es mostren els riscos de negoci més sensibles en termes d'impacte sobre els Fons propis:

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Risc	Paràmetre	2017	2016
Risc de Negoci	Primes (-10%)	(41.938)	(22.278)
	Sinistralitat (+5%)	(87.592)	(82.839)

7. ALTRA INFORMACIÓ

7.1. INFORMACIÓ SOBRE LA PLANTILLA

El nombre mitjà de persones ocupades pel Grup en l'exercici 2017 i 2016, distribuït per categories professionals, d'acord amb el conveni d'Assegurances, ha estat el següent:

Nivell	2017			2016		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
Direcció	13	-	13	13	-	13
Directors d'Àrees	26	6	32	26	5	31
Caps de Departament	119	43	162	109	30	139
Titulats i tècnics	377	414	791	361	381	742
Comercials	94	215	309	97	216	313
Personal Administratiu	112	470	582	117	462	579
Personal de Clínica	626	3.127	3.753	542	2.737	3.279
Total	1.367	4.275	5.642	1.265	3.831	5.096

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

El nombre d'empleats a 31 de desembre de 2017 i 2016 no difereix significativament respecte al nombre mitjà de persones ocupades durant aquests exercicis.

El nombre mitjà de persones ocupades durant l'exercici 2017 i 2016 amb discapacitat més gran o igual al 33%, desglossat per categories, és el següent:

Nivell	2017	2016
Direcció	-	-
Directors d'Àrees	-	-
Caps de Departament	2	1
Titulats i tècnics	12	13
Comercials	6	1
Personal Administratiu	1	2
Personal de Clínica	26	21
Total	47	38

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

7.2. INFORMACIÓ SOBRE HONORARIS D'AUDITORIA

Durant l'exercici 2017 i 2016, els honoraris carregats relatius als serveis d'auditoria de comptes i a altres serveis prestats per l'auditor del Grup, Deloitte, S.L., o per una empresa vinculada a l'auditor per control, propietat comuna o gestió han estat els següents (en milers d'euros i nets d'IVA):

Descripció	Serveis prestats per l'auditor de comptes i per empreses vinculades	
	Exercici 2017	Exercici 2016
Serveis d'Auditoria	567	514
Altres serveis de Verificació	138	250
Total serveis d'Auditoria i Relacionats	705	764
Serveis d'Assessorament Fiscal	15	69
Altres Serveis	130	187
Total Altres Serveis Professionals	145	256

7.3. INFORMACIÓ SOBRE EL PERÍODE MITJÀ DE PAGAMENT

Tot seguit es detalla la informació requerida per la Disposició addicional tercera de la Llei 15/2010, de 5 de juliol (modificada a través de la Disposició final segona de la Llei 31/2014, de 3 de desembre), preparada d'acord amb la Resolució de l'ICAC de 29 de gener de 2016, sobre la informació que cal incorporar en la memòria dels comptes anuals en relació amb el període mitjà de pagament a proveïdors en operacions comercials:

MEMÒRIA CONSOLIDADA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

	Exercici 2017	Exercici 2016
	Dies	Dies
Període mitjà de pagament a proveïdors	44,24	49,02
Ràtio d'operacions pagades	45,14	50,16
Ràtio d'operacions pendents de pagament	27,53	21,04
	Milers d'Euros	Milers d'Euros
Total de pagaments realitzats	250.943	226.693
Total pagaments pendents	13.485	9.041

D'acord amb la Resolució de l'ICAC, per al càlcul del període mitjà de pagament a proveïdors s'han tingut en compte les operacions comercials corresponents al lliurament de béns o prestacions de serveis meritades des de la data d'entrada en vigor de la Llei 31/2014, de 3 de desembre.

Es consideren proveïdors, als exclusius efectes de donar la informació prevista en aquesta Resolució, els creditors comercials per deutes amb subministradors de béns o serveis, inclosos en la partida "Resta d'altres deutes" del passiu corrent del balanç de situació consolidat.

S'entén per "Període mitjà de pagament a proveïdors" el termini que transcorre des del lliurament dels béns o la prestació dels serveis a càrrec del proveïdor i el pagament material de l'operació.

El termini màxim legal de pagament aplicable al Grup en l'exercici 2017 segons la Llei 3/2004, de 29 de desembre, per la qual s'estableixen mesures de lluita contra la morositat en les operacions comercials, és de 30 dies, llevat d'existència de pacte de les parts, sense que en cap cas es pugui acordar un termini superior a 60 dies naturals.

7.4. INFORMACIÓ SOBRE MEDI AMBIENT

Es considera activitat mediambiental qualsevol operació el propòsit principal de la qual sigui la minimització de l'impacte mediambiental i la protecció i millora del medi ambient.

Les operacions globals del Grup es regeixen per lleis relatives a la protecció del medi ambient ("lleis

mediambientals") i la seguretat i salut del treballador ("lleis sobre seguretat laboral").

El Grup considera que compleix substancialment aquestes lleis i que manté procediments dissenyats per fomentar-ne i garantir-ne el compliment. Per la seva activitat, el Grup no ha necessitat dur a terme inversions de caràcter mediambiental, ni ha incorregut en despeses d'aquesta naturalesa, per la qual cosa no s'ha aplicat cap deducció per inversió en el càlcul de l'Impost de Societats corresponent a l'exercici. Així mateix, no s'ha considerat necessari registrar provisió per a riscos i despeses de caràcter mediambiental, ja que s'ha considerat que no hi ha contingències relacionades amb la protecció i millora del medi ambient.

ANNEX I

DETALL DELS IMMOBLES PROPIETAT DEL GRUP

Immoble	Milers d'Euros						
	Localitat	Ús	Valor de Taxació (2015)	Valor de Taxació (2017)	Variació	Data última taxació	Societat de Taxació
Plaça Urquinanoa, 6, 2n A	Barcelona	Llogat	715	715	-	13-jun.-17	Gesvalt
Plaça Urquinanoa, 6, 2n B	Barcelona	Llogat	447	447	-	13-jun.-17	Gesvalt
Plaça Urquinanoa, 6, 2n C	Barcelona	Llogat	1.208	1.210	2	13-jun.-17	Gesvalt
Plaça Urquinanoa, 6, 3r A	Barcelona	Llogat	730	730	-	13-jun.-17	Gesvalt
Plaça Urquinanoa, 6, 3r C	Barcelona	Llogat	1.205	1.205	-	13-jun.-17	Gesvalt
Plaça Urquinanoa, 6, 4t A	Barcelona	Llogat	968	969	1	13-jun.-17	Gesvalt
Plaça Urquinanoa, 6, 4t B	Barcelona	Llogat	462	462	-	13-jun.-17	Gesvalt
Plaça Urquinanoa, 6, 4t C	Barcelona	Llogat	902	902	-	13-jun.-17	Gesvalt
Plaça Urquinanoa, 6, 5è A	Barcelona	Llogat	742	742	-	13-jun.-17	Gesvalt
Plaça Urquinanoa, 6, 5è B	Barcelona	Llogat	460	460	-	13-jun.-17	Gesvalt
Plaça Urquinanoa, 6, 5è C	Barcelona	Llogat	1.133	1.133	-	13-jun.-17	Gesvalt
Josep Pla, 101	Barcelona	Llogat	5.821	6.184	363	13-jun.-17	Gesvalt
Torre Nord 1 - B	Barcelona	Llogat	879	961	82	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Vía Norte, 52, 2 E	Pontevedra	Llogat	93	95	2	25-ago.-17	Grupo Tasvalor
Romera, 45	Dos Hermanas	Lloguer/Venda	226	217	(9)	28-ago.-17	Grupo Tasvalor

ANNEX I

Immoble	Milers d'Euros						
	Localitat	Ús	Valor de Taxació (2015)	Valor de Taxació (2017)	Variació	Data última taxació	Societat de Taxació
López Peláez, 13-15-17	Tarragona	Llogat	7.664	7.651	(13)	2-ago.-17	Gesvalt
Cronista Sessé, 7 garatges	Tarragona	Llogat	298	308	10	28-ago.-17	Grupo Tasvalor
López Peláez, 19 B	Tarragona	Llogat	379	342	(37)	28-ago.-17	Grupo Tasvalor
Gaietà Soler, 6	Badalona	Lloguer/Venda	140	161	21	22-ago.-17	Grupo Tasvalor
Linares Rivas, 4	la Corunya	Lloguer/Venda	719	736	17	24-ago.-17	Grupo Tasvalor
Clara Campoamor, 4	Alcázar S. Juan	Lloguer/Venda	421	399	(22)	23-ago.-17	Grupo Tasvalor
Poetisa Isabel Prieto, 2	Alcázar S. Juan	Lloguer/Venda	144	137	(7)	24-ago.-17	Grupo Tasvalor
Gran Via, 480 baixa	Barcelona	Lloguer/Venda	208	196	(12)	22-ago.-17	Grupo Tasvalor
Gran Via, 480 soterrani	Barcelona	Lloguer/Venda	86	83	(3)	22-ago.-17	Grupo Tasvalor
Ronda Sant Pau, 34-36	Barcelona	Lloguer/Venda	328	332	4	22-ago.-17	Grupo Tasvalor
Gran Via, 618	Barcelona	Lloguer/Venda	599	664	65	22-ago.-17	Grupo Tasvalor
Avda. Reyes Católicos, 10 E	Burgos	Lloguer/Venda	104	101	(3)	23-ago.-17	Grupo Tasvalor
Avda. Reyes Católicos, 10 H	Burgos	Lloguer/Venda	102	99	(3)	23-ago.-17	Grupo Tasvalor
Avda. Libertad, 7, 2n G	Guipúscoa	Lloguer/Venda	294	324	30	25-ago.-17	Grupo Tasvalor
Avda. Libertad, 7 traster	Guipúscoa	Lloguer/Venda	11	11	-	25-ago.-17	Grupo Tasvalor
Voluntarios de Santiago, 5	Osca	Lloguer/Venda	94	94	-	24-jun.-17	Grupo Tasvalor

ANNEX I

Immoble	Milers d'Euros						
	Localitat	Ús	Valor de Taxació (2015)	Valor de Taxació (2017)	Variació	Data última taxació	Societat de Taxació
León y Castillo, 30	Las Palmas	Lloguer/Venda	142	152	10	25-ago.-17	Grupo Tasvalor
Vía Norte, 54, 1 A	Pontevedra	Lloguer/Venda	92	94	2	25-ago.-17	Grupo Tasvalor
Vía Norte, 54, 1 B	Pontevedra	Lloguer/Venda	96	98	2	25-ago.-17	Grupo Tasvalor
Vía Norte, 52, 3 H	Pontevedra	Lloguer/Venda	97	99	2	25-ago.-17	Grupo Tasvalor
Vía Norte, 54, 6 D	Pontevedra	Lloguer/Venda	94	96	2	25-ago.-17	Grupo Tasvalor
Avda. Primero de Mayo	Puertollano	Lloguer/Venda	314	313	(1)	24-ago.-17	Grupo Tasvalor
Madrona, 1, 1r B	Segòvia	Lloguer/Venda	122	117	(5)	28-ago.-17	Grupo Tasvalor
Rep. Argentina, 27, 2n J	Sevilla	Lloguer/Venda	358	364	6	28-ago.-17	Grupo Tasvalor
Silos, 85	Alcalá de Guadaíra	Llogat	143	146	3	28-ago.-17	Grupo Tasvalor
López Peláez, 19 P	Tarragona	Lloguer/Venda	145	157	12	28-ago.-17	Grupo Tasvalor
López Peláez, 19 S	Tarragona	Lloguer/Venda	145	157	12	28-ago.-17	Grupo Tasvalor
López Peláez, 19 T	Tarragona	Lloguer/Venda	145	157	12	28-ago.-17	Grupo Tasvalor
Espronceda, 25	Reus	Lloguer/Venda	103	102	(1)	28-ago.-17	Grupo Tasvalor
José Grueso, 16	Tomelloso	Lloguer/Venda	323	324	1	24-ago.-17	Grupo Tasvalor
Esperanza, 3	Valdepeñas	Llogat	702	649	(53)	24-ago.-17	Grupo Tasvalor
A) Total Inversions immobiliàries			30.603	31.095	492		

ANNEX I

Immoble	Milers d'Euros						
	Localitat	Ús	Valor de Taxació (2015)	Valor de Taxació (2017)	Variació	Data última taxació	Societat de Taxació
Linares Rivas, 9	la Corunya	Propi	2.099	2.011	(88)	24-ago.-17	Grupo Tasvalor
Padre Victoriano, 4	Àvila	Propi	147	160	13	22-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord soterrani -2	Barcelona	Propi	559	551	(8)	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord soterrani -1	Barcelona	Propi	542	546	4	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord pl. baixa L1	Barcelona	Propi	1.191	1.279	88	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord pl. baixa L2	Barcelona	Propi	790	848	58	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 1 - A	Barcelona	Propi	1.193	1.282	89	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 2 - A	Barcelona	Propi	302	324	22	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 2 - B	Barcelona	Propi	347	372	25	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 2 - C	Barcelona	Propi	637	685	48	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 3 - A	Barcelona	Propi	302	324	22	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 3 - B	Barcelona	Propi	347	372	25	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 3 - C	Barcelona	Propi	638	685	47	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 4 - A	Barcelona	Propi	302	324	22	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 4 - B	Barcelona	Propi	347	372	25	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 4 - C	Barcelona	Propi	637	685	48	18-ago.-17	Grupo Tasvalor

ANNEX I

Immoble	Milers d'Euros						
	Localitat	Ús	Valor de Taxació (2015)	Valor de Taxació (2017)	Variació	Data última taxació	Societat de Taxació
Torre Nord 5 - A	Barcelona	Propi	302	324	22	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 5 - B	Barcelona	Propi	347	372	25	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 5 - C	Barcelona	Propi	638	685	47	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 6 - A	Barcelona	Propi	302	324	22	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 6 - B	Barcelona	Propi	347	372	25	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 6 - C	Barcelona	Propi	637	685	48	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 7 - A	Barcelona	Propi	302	324	22	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 7 - B	Barcelona	Propi	347	372	25	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 7 - C	Barcelona	Propi	638	685	47	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 8 - A	Barcelona	Propi	302	324	22	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 8 - B	Barcelona	Propi	347	372	25	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 8 - C	Barcelona	Propi	637	685	48	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 9 - A	Barcelona	Propi	302	324	22	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 9 - B	Barcelona	Propi	347	372	25	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 9 - C	Barcelona	Propi	638	685	47	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 10 - A	Barcelona	Propi	302	324	22	18-ago.-17	Grupo Tasvalor

ANNEX I

Immoble	Milers d'Euros						
	Localitat	Ús	Valor de Taxació (2015)	Valor de Taxació (2017)	Variació	Data última taxació	Societat de Taxació
Torre Nord 10 - B	Barcelona	Propi	347	372	25	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Torre Nord 10 - C	Barcelona	Propi	637	685	48	18-ago.-17	Grupo Tasvalor
Avda. Rochester, 1	Cadis	Propi	944	850	(94)	23-ago.-17	Grupo Tasvalor
Alfonso XI, 15	Cadis	Propi	209	223	14	29-ago.-17	Grupo Tasvalor
Poeta Guimerà, 7	Castelló	Propi	1.491	1.486	(5)	23-ago.-17	Grupo Tasvalor
Coronel Muñoz, 21	Granada	Propi	191	190	(1)	24-ago.-17	Grupo Tasvalor
Perojo, 8	Las Palmas	Propi	714	737	23	25-ago.-17	Grupo Tasvalor
Gran Vía de San Marcos, 19	Lleó	Propi	449	384	(65)	25-ago.-17	Grupo Tasvalor
Vallcalent, 1, 2n	Lleida	Propi	463	457	(6)	25-ago.-17	Grupo Tasvalor
Pº Colón, 1	Pontevedra	Propi	410	415	5	25-ago.-17	Grupo Tasvalor
Castelao, 6	Pontevedra	Propi	120	121	1	25-ago.-17	Grupo Tasvalor
General Pardiñas, 10	Santiago	Propi	242	229	(13)	24-ago.-17	Grupo Tasvalor
Cronista Sessé, 7 baixos	Tarragona	Propi	291	275	(16)	28-ago.-17	Grupo Tasvalor
Salvador Sastre, 10	València	Propi	870	964	94	28-ago.-17	Grupo Tasvalor
Avda. García Barbón, 20	Vigo	Propi	581	645	64	25-ago.-17	Grupo Tasvalor
Pº Teruel, 38	Saragossa	Propi	667	662	(5)	28-ago.-17	Grupo Tasvalor

ANNEX I

Immoble	Milers d'Euros						
	Localitat	Ús	Valor de Taxació (2015)	Valor de Taxació (2017)	Variació	Data última taxació	Societat de Taxació
Pablo Iglesias, 27	Alacant	Propi	1.564	1.686	122	22-ago.-17	Grupo Tasvalor
Príncep d'Astúries, 63	Barcelona	Propi	1.063	1.192	129	22-ago.-17	Grupo Tasvalor
Príncep, 21	Madrid	Propi	1.869	2.021	152	28-ago.-17	Grupo Tasvalor
B) Total Immobilitzat material (terrenys i construccions)			30.237	31.643	1.406		

ANNEX II

PERÍMETRE DE CONSOLIDACIÓ

EMPRESSES DEL GRUP – INTEGRACIÓ GLOBAL

Denominació social	Domicili	Activitat	Titular	Milers d'Euros									
				Percentatge de participació		Actius		Patrimoni net		Ingressos		Resultat	
				2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Segurcaixa Adeslas	Paseo de la Castellana 259-C Madrid	Asseguradora	Mutua Madrileña	-	-	3.544.791	3.365.524	889.143	1.049.278	3.170.518	2.959.153	235.974	177.043
Adeslas Salud	Paseo de la Castellana 259-C Madrid	Consultori	SegurCaixa Adeslas	100%	100%	15.090	15.712	1.311	1.149	33.282	32.917	125	151
Adeslas Dental	Joaquín Costa, 35 28002 Madrid	Dental	SegurCaixa Adeslas	100%	100%	97.359	78.156	48.752	35.237	162.362	145.725	13.514	11.394
Grupo Iquimesa	Plaza América, 4-01005 Vitoria	Gestora	SegurCaixa Adeslas	100%	100%	88.109	87.129	86.552	85.573	8.147	7.207	8.004	7.024
General de Inversiones Alavesas	Plaza América, 4-01005 Vitoria	Immobil·liària	SegurCaixa Adeslas	100%	100%	1.280	1.287	1.280	1.287	1	1	(8)	(5)
Agenciaixa	Paseo de la Castellana 259-C Madrid	Intermediació d'assegurances	SegurCaixa Adeslas	100%	100%	10.822	8.740	7.011	4.926	21.828	19.300	2.085	1.737

ANNEX II

EMPRESSES ASSOCIADES – POSADA EN EQUIVALÈNCIA

Denominació social	Domicili	Activitat	Titular	Milers d'Euros									
				Percentatge de participació		Actius		Patrimoni net		Ingressos		Resultat	
				2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Sociedad inmobiliaria del IMQ	Cl. Máximo Aguirre, 18 BIS - 48011 BILBAO	Immobilària	Grupo Iquimesa	19,98%	19,98%	83.191	83.306	20.557	20.231	3.798	4.447	(371)	(341)
Grupo IMQ	Cl. Máximo Aguirre, 18 BIS - 48011 BILBAO	Asseguradora	Grupo Iquimesa	45,00%	45,00%	207.907	165.342	104.901	105.769	215.669	235.001	19.663	17.669
Grupo Igurco	Cl. Máximo Aguirre, 18 BIS 4º - 48011 BILBAO	Serveis Geriàtrics	Grupo Iquimesa	31,64%	31,64%	57.777	58.570	20.304	18.453	18.580	18.887	1.973	1.538
Sanatorio Medico Quirurgico Cristo Rey, S.A.	Paseo de la Estación, 40 - 23008 Jaén	Sanatori	SegurCaixa Adeslas	41,19%	41,19%	6.289	6.184	4.130	4.104	6.418	6.873	26	85
Grupo IMQ Asturias	Cl. Cabrales, 72 - Gijón (33201)	Asseguradora	SegurCaixa Adeslas	44,91%	35,03%	32.093	32.513	26.508	25.052	36.012	33.979	1.474	2.047
Grupo Clínica Vicente San Sebastián	c/ Ballets Olaeta, 4 - Bilbao	Activitats Hospitalàries	Grupo Iquimesa	19,72%	19,72%	40.330	40.308	30.989	29.741	64.318	77.736	881	1.423

INFORME DE GESTIÓ CONSOLIDAT CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

OPERACIONS SOCIETÀRIES I ESTRUCTURA ACCIONARIAL

Amb data 5 de març de 2015, la Sociedad de Profesionales Médicos del Igualatorio Médico Quirúrgico de Asturias, S.L., com a accionista únic del referit Igualatorio, i SegurCaixa Adeslas van subscriure un acord marc per a l'explotació conjunta de negoci i presa de participació en l'Igualatorio Médico Quirúrgico de Especialidades de Asturias, S.A. de Seguros.

En aquest acord, les parts van pactar, entre altres qüestions, una primera presa de participació accionarial per part de SegurCaixa Adeslas en l'esmentat Igualatorio fins a arribar al 25,15% del seu capital social mitjançant una inversió de 7.001 milers d'euros. Aquesta inversió es va materialitzar a través d'una cessió per part de la Societat dominant d'una cartera d'assegurances d'assistència sanitària a Astúries procedent de la societat fusionada Aresa, valorada als efectes de l'operació en 5.028 milers d'euros, i una aportació en metàl·lic per un import de 1.973 milers d'euros.

Amb data 22 de desembre de 2015 es van elevar a públics l'acord de cessió de cartera, l'augment de capital per aportació no dinerària i l'augment de capital per aportació dinerària, pels quals SegurCaixa Adeslas va adquirir el 25,15% del capital d'IMQ Asturias.

En el marc d'aquest acord, amb data 21 de desembre de 2016, les parts van acordar un increment en la participació accionarial per part de SegurCaixa Adeslas

a IMQ Asturias fins a arribar al 35,03% del seu capital social, mitjançant una inversió addicional de 2.801 milers d'euros.

Addicionalment, complint el que recull l'esmentat acord, amb data 20 de desembre de 2017 es va incrementar la participació de SegurCaixa Adeslas a IMQ Asturias fins a arribar al 44,91% del seu capital social, mitjançant una inversió addicional de 2.801 milers d'euros.

A 31 de desembre de 2017, SegurCaixa Adeslas és capdavantera d'un grup d'entitats dependents i, d'acord amb el RD 1159/2010, de 17 de setembre, pel qual s'aproven les normes per a la formulació d'estats financers consolidats (d'ara endavant, "NOFCAC"), i en virtut de l'article 43 bis del Codi de Comerç, s'havia acollit fins al present exercici a la dispensa de formular comptes anuals consolidats amb motiu d'integrar-se en un grup de consolidació superior. La Societat dominant ha decidit, de manera voluntària, formular per primera vegada comptes anuals consolidats, així com començar a aplicar, també de manera voluntària, la legislació de la Unió Europea sobre les normes internacionals d'informació financera adoptades (NIIF-UE), alhora que s'ha establert com a data de transició l'1 de gener de 2016.

SegurCaixa Adeslas està integrada al Grup Mutua Madrileña Automovilista, la societat dominant del qual és Mutua Madrileña Automovilista, Sociedad de Seguros a Prima Fija, amb domicili social a Paseo de la Castellana, núm. 33 de Madrid.

EVOLUCIÓ DE L'EXERCICI

Les primes de SegurCaixa Adeslas meritades en l'exercici han mantingut una evolució molt positiva al llarg del 2017, amb un creixement del 8,0% respecte al 2016, que la porta a assolir els 3.561 milions d'euros. Tot això en un entorn de mercat de creixement del volum de negoci de rams no vida del 3,9%.

Respecte al Ram de Salut, el 2017 s'ha arribat a la xifra de 2.340 milions d'euros, la qual cosa suposa un creixement interanual del 6,4%. Aquest creixement ha consolidat la posició de lideratge en el sector, ja que s'ha aconseguit una quota de mercat del 29,1%. Pel que fa a la cartera, al tancament de l'exercici estava formada per 5.096.415 assegurats, la qual cosa suposa un creixement de 347.387 respecte a l'any anterior. En aquesta xifra no es computen els assegurats amb residència en províncies on SegurCaixa Adeslas opera mitjançant acords de reassegurança de prestació de serveis amb altres entitats. Aquests clients suposen, per si sols, una altra cartera de 137.072 assegurats.

En el negoci de Multiriscos, el volum total de primes meritades va arribar als 494 milions d'euros i es va aconseguir una quota de mercat del 7,2%. El ram de Multiriscos de la Llar experimenta un creixement d'un +2,5% en el seu volum de primes respecte al 2016, fins a assolir els 386 milions d'euros.

(1) Primes meritades d'assegurança directa i reassegurança acceptada, brut de la variació de la provisió per a primes pendents de cobrament.

INFORME DE GESTIÓ CONSOLIDAT CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Pel que respecta al negoci d'Autos, l'estratègia de redefinició de l'oferta comercial iniciada en exercicis anteriors ha permès continuar amb increments del volum de negoci del +2,1% respecte a l'exercici 2016, alhora que s'ha arribat a les 500.737 pòlisses en vigor al tancament de l'exercici. El 2017 han continuat les accions encaminades a millorar la rendibilitat de la cartera, i s'ha assolit una ràtio combinada del 93,4%, la qual cosa ha suposat una millora de 2,7 punts percentuals respecte al 2016.

Dins l'apartat d'Altres Rams ha continuat la consolidació de l'oferta als segments d'autònoms i Pimes amb la potenciació dels productes d'Accidents i Responsabilitat Civil. En el primer cas, s'ha aconseguit un volum de primes de 201 milions d'euros, amb un creixement notable en l'exercici del +63,8%, que consolida la posició de lideratge en el ram.

Tot seguit es presenten, resumides, les dades referents a Primes meritades (assegurança directa més reassegurança acceptada) i la seva comparació amb l'exercici anterior (en milers d'euros):

Rams	2017	2016	% Variació
Primes Assistència Sanitària	2.340.200	2.199.938	6,4%
Primes Multiriscos de la Llar	385.878	376.601	2,5%
Primes Autos	229.100	224.385	2,1%
Primes Decessos	128.514	117.089	9,8%
Primes Accidents	200.625	122.514	63,8%
Primes Altres Rams	277.091	256.317	8,1%
Total Primes Meritades	3.561.409	3.296.844	8,0%

INFORME DE GESTIÓ CONSOLIDAT CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

Pel que fa a les societats dependents, en l'exercici 2017 la xifra d'ingressos d'Adeslas Dental, S.A.U. va arribar a l'import de 162,18 milions d'euros, amb un increment respecte al 2016 de 20,83 milions d'euros, la qual cosa suposa un creixement del 14,73%. L'increment s'ha produït tant en la facturació als assegurats de SegurCaixa Adeslas en concepte de franquícia de tractaments odontològics per assistència prestada (representa el 76,21% del total) amb una pujada del 16,23%, així com en el que s'ha facturat directament a l'esmentada companyia, que ha experimentat un creixement d'un 10,19% respecte a l'exercici anterior.

Una altra de les societats del grup, Adeslas Salud, S.A.U., ha experimentat un increment en la facturació del 0,68%, el qual correspon, pràcticament en la seva totalitat, al que s'ha facturat a SegurCaixa Adeslas per l'assistència prestada als seus assegurats. Aquest increment es justifica tant per un augment global d'activitat a la Societat dominant del 2,9% (vinculada a l'increment de pòlisses d'assistència sanitària de SegurCaixa Adeslas) com per una consolidació del model de negoci de la Societat dominant, iniciat el 2011.

Durant l'exercici 2017 Grupo Iquimesa, S.L. Sociedad Unipersonal ha continuat amb la gestió de les seves inversions en les societats en cartera, les quals pugen a 75 milions d'euros al tancament de l'any 2017. La seva característica de societat hòlding la fa perceptora dels dividends repartits per Igualatorio Médico Quirúrgico, S.A., els quals han pujat a 8.100 milers d'euros en l'exercici 2017.

AgenCaixa, S.A. Societat Unipersonal centra la seva activitat en la comercialització dels productes de SegurCaixa Adeslas, S.A. d'Assegurances i Reassegurances i de VidaCaixa, S.A. d'Assegurances i Reassegurances. L'exercici 2017 ha representat la integració definitiva d'aquesta societat al Grup. S'ha continuat reforçant el portfoli de productes orientats als clients de valor; també s'ha produït un increment substancial de la plantilla fins a elevar la xifra de Gestors d'Assegurances a 224, la qual cosa ha generat un increment de l'activitat comercial d'un 15,2% sobre les vendes de l'exercici 2017, i on el volum de primes de nova producció anualitzades ha arribat als 58 milions d'euros, englobant tant els productes d'Assegurances Generals com els productes de Vida, la qual cosa representa un creixement del 9,4% respecte al passat exercici.

D'altra banda, el benefici net després d'impostos de Grup SegurCaixa Adeslas ha arribat als 313.974 milers d'euros, la qual cosa suposa un increment del 23,3% respecte al de l'exercici anterior i una rendibilitat sobre Primes Imputades del 9,9% (enfront del 8,6% del 2016).

Durant l'exercici 2017, d'altra banda, el Grup SegurCaixa Adeslas ha disposat d'una mitjana de 5.643 empleats.

Les operacions globals del Grup SegurCaixa Adeslas es regeixen per lleis relatives a la protecció del medi ambient ("lleis mediambientals") i la seguretat i salut del treballador ("lleis sobre seguretat laboral"). El Grup considera que compleix substancialment aquestes lleis

i que manté procediments dissenyats per fomentar-ne i garantir-ne el compliment.

SOLVÈNCIA II

Des de la publicació de la Directiva 2009/138/CE del Parlament i del Consell, de 25 de novembre de 2009, sobre l'assegurança de vida, l'accés a l'activitat d'assegurança i de reassegurança i el seu exercici (d'ara endavant, Directiva de Solvència II), s'han publicat mesures temporals per facilitar la progressiva adaptació de les entitats asseguradores i reasseguradores al nou règim establert en la directiva, la plena entrada en vigor de la qual s'ha produït l'1 de gener de 2016. En aquest sentit, el Reglament Delegat (UE) 2015/35 de la Comissió, de 10 d'octubre de 2014, pel qual es completa l'esmentada Directiva, la Llei d'ordenació, supervisió i solvència de les entitats asseguradores i reasseguradores (Llei 20/2015, de 14 de juliol de 2015), juntament amb el Reglament d'ordenació, supervisió i solvència de les entitats asseguradores i reasseguradores (RD 1060/2015, de 20 de novembre de 2015), constitueixen els textos legals bàsics que regulen els requeriments del nou règim de Solvència II.

La normativa esmentada anteriorment preveu, entre altres aspectes, l'establiment a 1 de gener de 2016 de xifres de capital de solvència estàndard o requeriment estàndard de capital (SCR) i de capital mínim obligatori (MCR) i fons per a la seva cobertura que són resultat de la consideració, als efectes del denominat en aquesta normativa com

INFORME DE GESTIÓ CONSOLIDAT CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

a balanç econòmic, de criteris en relació amb el reconeixement i valoració d'actius i passius (balanç econòmic) que són substancialment diferents dels utilitzats per reflectir la posició financera i patrimonial del Grup en els seus comptes anuals adjunts, formulats d'acord amb el marc normatiu d'informació financera aplicable al Grup.

L'objectiu principal perseguit per la regulació de Solvència II és protegir l'assegurat mitjançant una millora del control i del mesurament dels riscos de mercat, operacionals, de crèdit i de liquiditat als quals estan exposades les entitats asseguradores.

Segons el que preveu l'article 75 de la Llei 20/2015, de 14 de juliol, d'ordenació, supervisió i solvència de les entitats asseguradores i reasseguradores, l'article 104.7 de la Directiva 2009/138/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 25 de novembre de 2009, sobre l'assegurança de vida, l'accés a l'activitat d'assegurança i reassegurança i el seu exercici (Solvència II), els articles 218, 219 i 220 del Reglament Delegat 35/2015 i el Reglament d'Execució 2015/498, així com les Directrius d'EIOPA sobre Paràmetres Específics 14/178, SegurCaixa Adeslas va presentar amb data 27 de novembre de 2015 davant la Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions la sol·licitud d'aprovació dels Paràmetres Específics de l'Empresa per al Risc de Primes en la línia de negoci de Despeses Mèdiques. Amb data 4 de novembre de 2016, la Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions va autoritzar a SegurCaixa Adeslas l'ús de paràmetre específic de l'empresa, per un

valor del 3,62%, corresponent al risc de primes net de reassegurança en el segment de Despeses Mèdiques. Aquest paràmetre ha estat actualitzat per SegurCaixa Adeslas durant l'exercici 2017, de manera que al tancament de l'exercici s'ha utilitzat el 2,75%.

GESTIÓ DEL RISC

L'1 de gener de 2016 va entrar en vigor la normativa de Solvència II, que suposa un avanç molt important pel que fa a la gestió de riscos i la seva connexió amb la gestió del negoci i del capital. En aquest sentit, el Grup SegurCaixa Adeslas ha desenvolupat un Sistema de Gestió de riscos l'objectiu final del qual és garantir la seva solvència contribuint a la consecució dels objectius estratègics.

El Sistema de Gestió de riscos comprèn les estratègies i els processos i procediments necessaris per identificar, mesurar, vigilar, gestionar i comunicar de manera periòdica els riscos als quals, a nivell individual i agregat, està o podria estar exposada i les seves interdependències.

Els principals elements que conformen aquest Sistema de Gestió de riscos són:

- Estratègia del Negoci: l'Estratègia de Negoci es troba totalment alineada amb l'Estratègia de Riscos, alineada amb els objectius del negoci materialitzada a través dels límits de tolerància i propensió a cadascun dels riscos. Així mateix, vincula l'avaluació

del risc i de la solvència amb l'assignació i gestió del capital.

- Govern del Risc: a través dels diferents òrgans, comissions i comitès de SegurCaixa Adeslas suportat per una gestió del risc basat en el model de les "Tres Línies de Defensa".
- Procés de Gestió de Riscos: a través dels processos d'identificació, mesurament, gestió, monitoratge i informació dels riscos als quals està exposat el Grup.

En el model de gestió del risc del Grup SegurCaixa Adeslas, la Funció de Gestió de riscos a través de les funcions que té encomanades facilita la seva integració en l'estructura organitzativa i en el procés de presa de decisions. L'actuació de la Funció de Gestió de riscos es regeix pels principis següents:

- Cal que creï valor, de manera que contribueixi a la consecució d'objectius.
- Cal que estigui integrada en els processos de l'organització.
- Cal que formi part de la presa de decisions a través de l'avaluació de les diverses alternatives, utilitzant per fer-ho la millor informació disponible.
- Cal que estigui alineada amb el context extern i intern de l'organització i amb el seu perfil de risc.
- Disposa de recursos humans capacitats i informats, a través d'habilitats, perfils i entrenament necessari.

INFORME DE GESTIÓ CONSOLIDAT CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

- Requereix motivació i compromís a identificar febleses i implementar millores en el sistema de gestió de riscos.
- Cal que exigeixi transparència en la informació de riscos identificats, tractats i les decisions institucionals executades.

ALTRES ASPECTES

Complint el que indica la reforma de la Llei 31/2014, de 3 de desembre, de Societats de Capital, s'informa que el termini mitjà de pagament a proveïdors, tenint en compte les condicions de pagament generals del Grup, puja a 44,24 dies per a l'exercici 2017.

D'altra banda, el desembre del 2014 va entrar en vigor la Directiva Europea relativa a la divulgació d'informació

no financera i informació sobre diversitat, que estableix l'obligació de reportar informació no financera per part de grans empreses d'interès públic. Aquesta Directiva va anar seguida de la publicació, per part de la Comissió Europea, d'unes directrius per presentar aquesta informació no financera amb l'objectiu d'orientar les companyies en la seva divulgació d'una manera coherent i útil. Recentment, l'aprovació de la normativa espanyola a través del Reial Decret-Llei 18/2017, de 24 de novembre, ratifica aquesta obligació per a la informació corporativa de l'exercici 2017. En aquest sentit, cal indicar que la informació no financera del Grup SegurCaixa Adeslas corresponent a l'exercici 2017 es troba disponible com a annex en els seus comptes anuals consolidats.

Durant l'exercici 2017, la Societat dominant no ha mantingut accions pròpies ni ha tingut en curs projectes de Recerca i Desenvolupament.

Atesa la naturalesa de l'activitat del Grup SegurCaixa Adeslas, un dels seus principals riscos deriva de la prestació assistencial, que queda cobert per pòlisses de responsabilitat civil.

Les societats dependents compleixen la legislació de caràcter mediambiental sense necessitat d'incórrer en despeses significatives per fer-ho. A 31 de desembre de 2017, algunes d'aquestes societats dependents tenen concedides certificacions en qualitat 9001/2015 i en medi ambient ISO 14001/2015.

Amb posterioritat al tancament de l'exercici 2017, i fins a la data de formulació, no s'han produït fets que requereixin un esment específic o que tinguin un efecte significatiu en els comptes anuals de l'exercici.

ESTAT DE LA INFORMACIÓ NO FINANCERA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

1. MODEL DE NEGOCI

1.1. VISIÓ

L'objectiu de SegurCaixa Adeslas és ser la companyia asseguradora de no-vida amb més creixement rendible del mercat espanyol, basat en el lideratge de salut i la distribució bancasseguradora.

1.2. VALORS

Els valors corporatius constitueixen la identitat de SegurCaixa Adeslas i permeten materialitzar els compromisos de la companyia en la relació amb tots els grups d'interès.

QUALITAT

Assegurem la satisfacció del client actuant amb eficiència i excel·lència en el nostre acompliment professional.

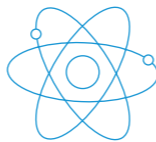
CONFIANÇA

Complim els compromisos adquirits, actuant amb transparència, honestedat i respecte.

PROXIMITAT

Som accessibles i propers a les persones, compartint i col·laborant des de l'escolta activa i l'empatia.

DINAMISME

Busquem el lideratge de manera proactiva, amb iniciativa, des de la innovació i promovent la millora contínua.

1.3. ESTRUCTURA ACCIONARIAL

SegurCaixa Adeslas es troba integrada al Grup Mutua Madrileña i està participada per CaixaBank a través de VidaCaixa. L'estructura accionarial de SegurCaixa Adeslas, a 31 de desembre de 2017, és la següent:

(1) 0,08% en mans d'accionistes minoritaris

ESTAT DE LA INFORMACIÓ NO FINANCERA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

1.4. PERFIL

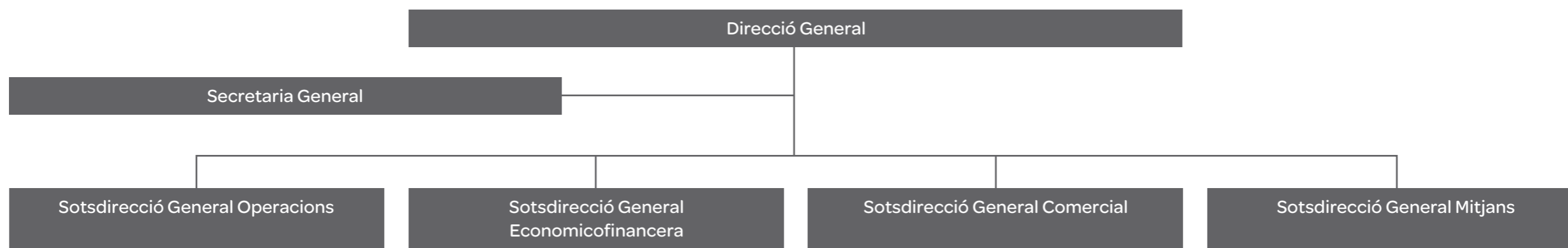
SegurCaixa Adeslas és la companyia asseguradora de No Vida líder a Espanya en assegurances de salut, està present en tots els rams de No Vida i té un volum de primes imputades de 3.170 milions, un creixement del 7,1% en primes imputades.

Salut	<p>La companyia ofereix assegurances d'assistència sanitària i reembors de despeses en les assegurances de salut i assistència dental a particulars, PIMES, autònoms i empreses. SegurCaixa Adeslas disposa de més de 1.200 centres d'atenció sanitària concertats, dels quals 27 són propis, i 169 clíniques dentals pròpies, que garanteixen un servei de qualitat en totes les especialitats mèdiques.</p> <p>Volum de primes 2017: 2.204 M€, un 6% més que el 2016.</p>
Auto	<p>En el ram d'Automòbils, SegurCaixa Adeslas ofereix protecció a turismes i motos per a particulars, i a furgonetes i camions per a PIMES, autònoms i empreses. El 2017 SegurCaixa Adeslas va gestionar més de 228.000 sinistres.</p> <p>Volum primes 2017: 218 M€ el 2017, un 5,8% més que el 2016.</p>
Multiriscos	<p>En assegurances de Multirisc disposa d'assegurances específiques per a Llar, Negoci i Indústria. El 2017 s'han arribat a gestionar més de 460.000 sinistres de la Llar, el producte amb una cartera més gran d'entre els diferents multiriscos.</p> <p>Volum primes 2017: 413 M€, un 6,5% més que el 2016.</p>
Accidents	<p>Les assegurances d'accidents cobreixen els assegurats i els seus familiars davant situacions d'invalidesa i incapacitat o defunció per accident per a tots els segments. La companyia ofereix protecció en cas de repatriació o previsió professional per a autònoms.</p> <p>Volum primes 2017: 140 M€ el 2017, un 18,8% més que el 2016.</p>
RC Decessos i altres	<p>Dins d'aquest apartat s'hi inclouen les assegurances de Responsabilitat Civil destinades a particulars, pimes, autònoms i empreses davant reclamacions de tercers. També es disposa de l'assegurança de Decessos, Protecció Jurídica, assegurances de Ciberriscos, protecció de mòbil i electrodomèstics, etc.</p> <p>Volum primes 2017: 194 M€ el 2017, un 16,8% més que el 2016.</p>

ESTAT DE LA INFORMACIÓ NO FINANCERA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

1.5. ESTRUCTURA ORGANITZACIONAL

SegurCaixa Adeslas disposa d'una estructura organitzacional per al desenvolupament del model de negoci assegurador, tal com es presenta a continuació:

La Direcció General, amb el suport de la Secretaria General i el Comitè de Direcció, és la responsable de guiar i supervisar l'adequat desplegament i consecució de l'estratègia de la companyia. El Comitè de Direcció està compost pel Conseller-Director General, el Secretari General, no membre, i cadascun dels Sotsdirectors Generals.

La Sotsdirecció General d'Ofertes i Operacions comprèn, d'una banda, el disseny tècnic dels productes i, de l'altra, la prestació d'assistència i serveis als diferents rams asseguradors.

La prestació de serveis d'assistència en el ram de Salut, gestionats a través d'acords per part de la Sotsdirecció General d'Ofertes i Operacions, es realitza tant mitjançant l'extensa xarxa d'hospitals, centres

mèdics i professionals de la salut com a través dels 27 centres mèdics propis de la societat Adeslas Salut, S.A.U., donant així una extensa cobertura en atenció i protecció sanitària a tots els assegurats en tot el territori espanyol.

La prestació de serveis odontològics de les assegurances de dental es duu a terme a través de la societat Adeslas Dental, S.A.U., que disposa d'un total de 169 clíniques dentals pròpies.

Pel que fa a la resta de rams, la Sotsdirecció General d'Ofertes i Operacions gestiona acords de col·laboració amb proveïdors de múltiples serveis (empreses de reparacions de la llar, tallers de reparació de vehicles, grues, advocats i pèrits, entre d'altres) en funció de les necessitats de cada ram.

La Sotsdirecció General Comercial és la responsable del desplegament i gestió comercial i de l'atenció al client, així com de l'estratègia i accions de màrqueting.

La força comercial s'estructura principalment en dos canals, el canal assegurador i el canal bancassegurances.

- El Canal Assegurador: inclou des del personal propi situat a les 68 delegacions de la companyia o agents exclusius que disposen d'oficines pròpies d'atenció al client fins a assessors de xarxa pròpia, corredors, agents o "brokers".
- El Canal Bancassegurances: disposa de la xarxa de distribució de CaixaBank S.A., distribuïdor de bancassegurances exclusiu de VidaCaixa S.A., amb autorització per comercialitzar els productes de

ESTAT DE LA INFORMACIÓ NO FINANCERA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

SegurCaixa Adeslas S.A. Té 4.678 oficines, a més dels Centres d'Empreses, Institucionals i Corporatius d'aquesta entitat. Dona suport a aquest canal la societat AgenCaixa S.A.U., que disposa d'una xarxa de 222 gestors d'assegurances especialitzats en negoci pime i que es troben distribuïts per tot el territori.

La relació de SegurCaixa Adeslas amb la força comercial s'estableix a través de diversos canals de comunicació que permeten tant a la companyia com als mediadors

accedir a la informació necessària per al desenvolupament de la seva activitat a nivell de gestió i a nivell comercial. En aquest sentit, es recalca l'existència del portal del mediador i d'altres eines orientades a la formació i a afavorir el desenvolupament professional dels mediadors tenint en compte les seves diferents característiques i necessitats.

Les altres dues Sotsdireccions Generals desenvolupen una tasca transversal en les àrees que són de la seva competència.

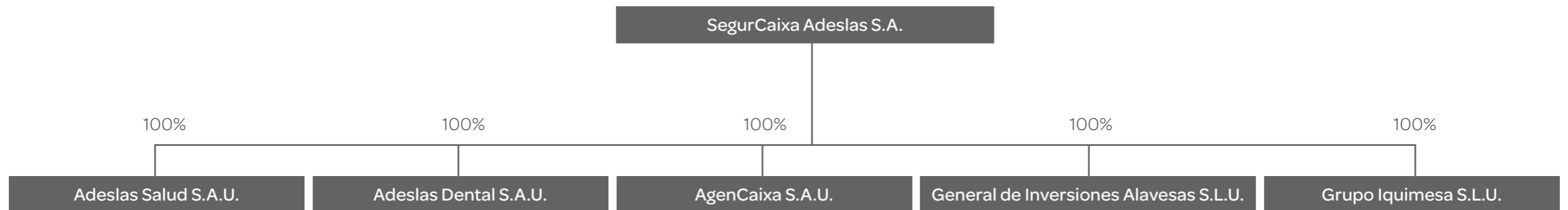
La Sotsdirecció General Economicofinancera i de Control de Gestió és la responsable de la gestió, seguiment, control i report financer i pressupostari.

Finalment, Recursos Humans, Tecnologia de la Informació i Organització i Qualitat s'enquadren en la Sotsdirecció General de Mitjans, que és la responsable de dotar la companyia dels mitjans necessaris per a l'adequat desenvolupament de l'activitat.

ESTAT DE LA INFORMACIÓ NO FINANCERA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

1.6. ESTRUCTURA SOCIETÀRIA

Tot seguit es presenta l'estructura de societats participades al 100% per SegurCaixa Adeslas, S.A.

2. GOVERN CORPORATIU

2.1. MODEL DE GOVERN CORPORATIU:

El model de govern corporatiu de SegurCaixa Adeslas ve definit en els Estatuts de la Societat, que estableixen les funcions i responsabilitats de la Junta General d'Accionistes i del Consell d'Administració.

El sistema de governança s'ha establert tenint en compte la regulació del sector assegurador i la naturalesa, complexitat i volum de les operacions del negoci de SegurCaixa Adeslas. Aquest sistema comprèn, entre altres elements, una separació de funcions, mecanismes eficaços per garantir la transmissió de la informació i

polítiques i pràctiques coherents amb la gestió de riscos, de manera que garanteix una gestió sana i prudent de l'activitat.

La Junta General d'Accionistes i el Consell d'Administració exerceixen les seves funcions de direcció, administració i control de la Societat amb l'ajuda de la Comissió d'Auditoria i la Comissió d'Inversions. Aquests òrgans disposen també per a la realització de les seves funcions del suport del President Executiu, el Conseller-Director General i el Comitè de Direcció.

A més de complir els requisits propis del sistema de govern que la legislació exigeix, l'entitat es troba adherida a la Guia de Bon Govern Corporatiu de les Entitats Asseguradores, editada per UNESPA, que regula els principis i regles de bon

govern a què se sotmeten les entitats asseguradores que hi estan adherides.

JUNTA GENERAL D'ACCIONISTES

D'acord amb els estatuts de la companyia, la Junta General d'Accionistes és el màxim òrgan sobirà de la Societat i responsable del nomenament d'administradors, de l'aprovació dels comptes anuals, de l'aprovació de les modificacions estatutàries o dels acords que impliquin modificacions estructurals. L'Entitat té una pàgina web en la qual fa pública la informació relativa a les convocatòries de la seva junta d'accionistes, incloent-hi la documentació preceptiva per a l'adopció dels acords corresponents.

ESTAT DE LA INFORMACIÓ NO FINANCERA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

CONSELL D'ADMINISTRACIÓ

És el màxim òrgan de gestió i representació de la Societat i ostenta la responsabilitat màxima i última del sistema de govern, tenint en compte criteris d'eficàcia i transparència que possibilitin una gestió sana i prudent de l'activitat asseguradora.

L'organització i funcionament del Consell d'Administració queda regulada en els Estatuts de la societat i en el seu Reglament, on es detallen les competències i funcions que assumeixen les seves dues Comissions, la d'Inversions i la d'Auditoria, aquesta última amb la preponderància en la seva composició dels Consellers independents, ja que el seu president, com a tal, té vot decisor, i atribuïdes a aquesta les competències que indica l'article 529 quaterdecies de la Llei de Societats de Capital.

El Consell d'Administració està encapçalat per un President Executiu, que disposa d'una delegació general de facultats, i que, juntament amb ell, està format per dotze membres, dels quals deu tenen el caràcter de dominicals, d'acord amb l'estructura accionarial, i dos d'independents. El Consell d'Administració té, a més, un Secretari i un Vicesecretari no Consellers.

CONSELL D'ADMINISTRACIÓ

Nom	Càrrec
Sr. Javier Mira Prieto-Moreno	President Executiu
Sr. Tomás Muniesa Arantegui	Vicepresident
Sr. Jesús Javier Murillo Ferrer	Conseller-Director General
Sr. Juan Antonio Alcaraz García	Conseller
Sra. María del Carmen Gimeno Olmos	Consellera
Sr. Ernesto Mestre García	Conseller
Sra. Milagros Villa Oliveros	Consellera
Sr. Juan Manuel Granados Curiel	Conseller
Sr. Rafael Arnedo Rojas	Conseller
Sr. Tristán Pasual del Pobil Alves	Conseller
Sra. Carmina Ganyet Cirera	Consellera Independent
Sr. Javier de Busturia Rodríguez-Escudero	Conseller Independent
Sr. Teótimo Sáez Zazo	Secretari no Conseller
Sr. Antonio López Taracena	Vicesecretari no Conseller

ESTAT DE LA INFORMACIÓ NO FINANCERA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

POLÍTIQUES DE GOVERN CORPORATIU

Les Polítiques de Govern corporatiu adoptades per SegurCaixa Adeslas desenvolupen una estructura organitzativa transparent i apropiada per al volum i l'activitat que duu a terme, amb una clara distribució de funcions i mecanismes eficaços per a la transmissió d'informació, alhora que regulen les diverses línies de reporting entre les àrees operatives i els òrgans encarregats de prendre les decisions oportunes i preveuen la implantació d'un adequat sistema de control intern, que inclou determinades funcions denominades fonamentals (funció d'auditoria interna, de compliment normatiu, gestió de riscos i actuarial), tot això sota la responsabilitat i supervisió del seu Consell d'Administració. En el marc d'aquestes polítiques s'assenyala l'aprovació d'una Política d'Aptitud i Honorabilitat exigible a totes les persones que formin part de la seva direcció efectiva –membres del Consell d'Administració i alta direcció–, així com als titulars de les funcions fonamentals, que regula condicionants especialment reforçats pel que fa als requisits i exigències d'aptitud i honorabilitat que han de complir els titulars dels càrrecs referits.

COMITÈ DE DIRECCIÓ

La companyia també disposa d'un Comitè de Direcció, compost pel Conseller-Director General i els Sotsdirectors Generals (Oferta i Operacions, Economicofinancer i Control de Gestió, Comercial i Mitjans), amb la presència del Secretari General.

COMITÈ DE DIRECCIÓ

Nom	Càrrec
Sr. Javier Murillo	Conseller-Director General
Sr. Albert Sarrá	Sotsdirector General Oferta i Operacions
Sr. Fernando Pindado	Sotsdirector General Economicofinancer i Control de Gestió
Sr. Carlos Hernández	Sotsdirector General Comercial
Sr. Eduardo de Quinto	Sotsdirector General Mitjans
Sr. Teótimo Sáez	Secretari General

ESTAT DE LA INFORMACIÓ NO FINANCERA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

2.2. MARC ÈTIC

El codi ètic de SegurCaixa Adeslas, aprovat pel Consell d'Administració, és el document que vertebrava l'actuació de la companyia en el desenvolupament de la seva activitat sobre la base dels valors propis de l'organització: qualitat, confiança, proximitat i dinamisme. El codi defineix i comunica els valors, principis i pautes de conducta que han de regir el comportament de tots els empleats en el desenvolupament de la seva activitat professional i les seves relacions amb altres empleats, professionals externs, clients, accionistes, proveïdors i competidors.

Conté de manera explícita pautes de comportament dirigides als seus empleats en els àmbits de Gestió, Mercat i Competència, Empleats, i Entorn. El Codi també conté els principis d'actuació per al desenvolupament de les activitats de manera honesta, honorable i íntegra, sobre la base del compliment de la legalitat. En aquest sentit, la prevenció de la corrupció, frau i suborn, el respecte i la lliure competència, l'excel·lència en el servei al client i la qualitat, la transparència en la informació, la no discriminació i igualtat, la prevenció de conflictes d'interès, l'acceptació o oferiment de regals, la reputació corporativa i el compromís ambiental són algunes de les pautes definides per la companyia de cara a garantir una gestió eficaç, orientada a la creació de valor per als accionistes.

La companyia ha difós el Codi entre tots els seus empleats assegurant la seva efectiva recepció, comprensió i compromís de compliment i, a més, disposa d'un curs on-line que permet als empleats formar-se en les disposicions del codi, conèixer exemples d'actuació i informar-se sobre els canals de comunicació i notificació d'eventuals incompliments.

El Codi estableix un sistema de salvaguarda per vetllar pel compliment, a través d'una Bústia codi ètic per la qual es canalitzen les eventuales consultes i denúncies.

La companyia fa extensibles els principis i pautes de conducta a totes les seves activitats a través de Còdis Ètics específics per a AgenCaixa, Adeslas Salut i Adeslas Dental. Les denúncies es recullen a través del mateix mecanisme (una bústia codi ètic per a cada companyia).

La companyia ha definit procediments específics per gestionar totes les comunicacions rebudes en base a la tipologia. La Direcció de RH realitza un informe Preliminar de cada situació, resolent i tancant, en el cas de no identificar-hi incompliment. En el cas que en l'informe preliminar es pugui identificar un possible incompliment, s'obre un expedient de gestió en el qual s'involucren diferents àrees amb competència en funció de la tipologia de la denúncia.

Un cop efectuades les actuacions que en cada cas s'identifiquin, la Direcció de l'Àrea de RH duu a terme un Informe de Resolució.

La Companyia disposa d'un Comitè de Codi Ètic, format per la Direcció General, la Sotsdirecció General de Mitjans i la Direcció d'Àrea de RH. El Comitè es reuneix com a mínim un cop al trimestre per revisar l'informe elaborat per la Direcció d'Àrea de RH sobre les comunicacions i actuacions realitzades durant el trimestre i les resolucions de cadascuna d'elles. El Comitè de Codi Ètic pot determinar mesures preventives, que canalitzarà a les àrees implicades, per tal de minimitzar conductes contràries al que preveu el Codi Ètic.

En l'exercici 2017, s'han rebut 16 denúncies per a la totalitat dels Còdis. Actualment només 1 de les denúncies es troba en tramitació, pendent de resolució.

2.3. COMPLIMENT I PREVENCIÓ

El sistema de compliment de la Companyia constitueix una de les bases del compromís de conduir totes les seves activitats i negocis d'acord amb estrictes cànons de comportament ètic.

La funció de compliment normatiu té com a objectiu assegurar l'adequat compliment de la normativa i de la legalitat, i assessorar a més el Consell d'Administració sobre el compliment dels requisits normatius.

ESTAT DE LA INFORMACIÓ NO FINANCERA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

PREVENCIÓ DE LA CORRUPCIÓ I EL SUBORN

SegurCaixa Adeslas, en consonància amb la reforma del Codi Penal que va introduir la LO 1/2015, de 30 de març, que va modificar el règim de responsabilitat penal de les persones jurídiques per mitjà d'una nova redacció del seu article 31 bis, ha elaborat, aprovat i implementat un Model de Prevenció de Delictes que recull tots aquells riscos penals a què està subjecta, de conformitat amb el que preveu el paràgraf cinquè de l'esmentat article 31 bis del Codi Penal.

Aquest model ha suposat implantar un entorn de control general a la companyia, en base a tres aspectes:

- **Ambient de control.** La definició i establiment del qual correspon al Consell d'Administració i que comprèn una estructura de control en tres nivells: Política d'Alt Nivell (Codi Ètic), Normes internes que regulen l'operativa (Polítiques de bon govern i procediments específics) i Controls i procediments operacionals. La companyia té implantat un marc de control intern que suposa l'avaluació dels riscos inherents a la seva activitat per cadascuna de les àrees de negoci, i l'assignació a aquests riscos dels controls oportuns per mitigar-los, amb l'objectiu, entre d'altres, d'anticipar-se a la comissió de qualsevol actuació delictiva.
- **Sistema de control intern.** El sistema general de control de SegurCaixa Adeslas està organitzat en tres línies de defensa: la primera línia, que correspon a les diferents unitats operatives; la segona, que

inclou funcions de control intern, gestió de riscos i compliment normatiu, i la tercera línia, que està integrada per la funció d'auditoria interna (vegeu-ne més informació en l'apartat de gestió de riscos).

- **Sistema de formació.** SegurCaixa Adeslas, dins del seu pla de formació, hi inclou una formació contínua i adequada a tot el seu personal, tant de nova incorporació com ja en plantilla, que incorpora un mòdul específic relatiu a la responsabilitat penal.

La supervisió del funcionament i del compliment del model de prevenció implantat ha estat confiada a un Comitè de Compliment, com a òrgan amb poders autònoms d'iniciativa i de control, a fi de supervisar l'eficàcia dels controls interns implantats a SegurCaixa Adeslas.

2.4. SISTEMA DE GESTIÓ DE RISCOS (SGR)

GOVERN I RESPONSABILITATS

Les responsabilitats sobre la gestió de riscos recauen (de dalt a baix) en els òrgans següents:

- Consell d'Administració
- Comissió d'Auditoria
- Comitè de Direcció
- Comitè de Riscos

- Funcions Fonamentals
- Unitats de negoci

Dins de les Funcions Fonamentals, les principals responsabilitats que recauen sobre la Funció de Gestió de Riscos són les següents:

- Assessorament al Consell d'Administració pel que fa a la gestió de riscos i la seva eficàcia, inclosos els temes estratègics com l'estratègia corporativa, les fusions i adquisicions i els projectes i inversions importants.
- Seguiment del Marc de Propensió al risc i els seus diferents límits, així com del perfil de risc general SegurCaixa Adeslas en el seu conjunt, i informar, si escau, de canvis significatius en aquests.
- Identificar, avaluar i monitorar específicament els riscos principals als quals està exposada SegurCaixa Adeslas, així com els riscos emergents.
- Coordinar el procés d'actualització anual de les polítiques del Sistema de Gestió de Riscos.
- Dur a terme el procés d'avaluació interna de riscos i de solvència.
- Coordinar i cooperar amb els responsables de la segona línia de defensa en el compliment dels objectius establerts en el sistema de gestió de riscos.

ESTAT DE LA INFORMACIÓ NO FINANCERA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

El Sistema de Gestió de Riscos de SegurCaixa Adeslas s'estructura sobre la base del model de les tres línies de defensa:

1. La Primera línia de defensa es troba en les àrees de negoci i suport. Aquestes àrees són propietàries dels processos les activitats dels quals es veuen exposades als riscos. La primera línia és per això la responsable d'identificar, avaluar i gestionar el risc, tot dissenyant i executant els controls necessaris per mitigar-los i mantenir-los dins dels nivells de propensió al risc i/o límits establerts.
2. La Segona línia de defensa monitora i dona suport a les àrees operatives en la gestió dels riscos aportant experiència, eines i suport per assegurar que els riscos i els controls es gestionen de manera eficient i mantenir-los dins dels nivells de propensió al risc i/o límits establerts. Les funcions fonamentals de Control de Riscos, Verificació de Compliment i Actuarial conformen, entre d'altres, la segona línia de defensa.
3. La Tercera línia de defensa, Auditoria Interna, s'encarrega de la comprovació de l'adequació i eficàcia del sistema de control intern i d'altres elements del sistema de govern.

SegurCaixa Adeslas, d'acord amb la importància i la naturalesa dels riscos més significatius als quals està exposada, desenvolupa un conjunt de polítiques relatives a aquests, on es descriuen els processos i procediments més rellevants de cadascun d'ells.

Aquest Sistema de Gestió de riscos es basa en un sòlid Sistema de Control Intern constituït pels processos

i estructures que guien el personal en tots els nivells de l'organització durant l'exercici de les seves responsabilitats.

Els diferents riscos als quals està exposada SegurCaixa Adeslas s'han agrupat en les categories següents:

- Risc Financer, que recull els riscos de tipus d'interès i *spread*, mercat (variació en el preu de les accions

i els fons d'inversió), divisa, crèdit, concentració, immobiliari, liquiditat i contrapart (comptes corrents i risc de crèdit amb reasseguradors i prenedors).

- Risc de negoci, que recull els riscos d'insuficiència de primes, insuficiència de reserves, caiguda i concentració per als negocis de no vida i salut, i els

ESTAT DE LA INFORMACIÓ NO FINANCERA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

riscos de mortalitat, caiguda, despeses i catastròfic per al negoci de decessos.

- Riscos operacionals.
- Riscos d'entorn, que recullen els riscos estratègics i reputacionals.

En l'àmbit dels riscos extra financers, es troben els riscos d'entorn i els operacionals.

A) RISC D'ENTORN

SegurCaixa Adeslas té establerts controls per tal d'assegurar els riscos derivats de l'entorn a què s'enfronta la Companyia a mitjà termini. SegurCaixa Adeslas ha dut a terme una definició dels riscos d'entorn diferenciant-los en dos grans grups:

1. Riscos estratègics: que recull tant riscos derivats d'incompliment dels objectius estratègics com altres aspectes derivats de l'entorn (canvis legislatius, canvis en la competència, evolució macroeconòmica, etc.).
2. Riscos reputacionals: que recull les conseqüències negatives de l'acció, esdeveniment o situació que podria impactar negativament en la reputació d'una organització.

El model de gestió de risc d'entorn està plasmat en la política de gestió de riscos de SegurCaixa Adeslas.

La gestió del risc reputacional es basa en un model de dos pilars:

- Pilar Preventiu, l'objectiu fonamental del qual és identificar i avaluar els riscos reputacionals, obtenint informació que permeti preveure l'existència de possibles problemes en la gestió amb els diferents grups d'interès (clients, proveïdors, organismes públics, etc.).
- Pilar Proactiu, l'objectiu fonamental del qual és establir les respostes necessàries per gestionar el risc reputacional, actuant de manera eficaç davant l'existència d'un fet que pugui provocar un possible risc sobre la reputació de l'Entitat. Aquest pilar disposa de dues eines fonamentals:
  - Plans de contingència que permetin conèixer la situació i prendre les mesures oportunes en el mínim temps possible.
  - Plans de comunicació, que permetin mitigar els impactes que determinades situacions puguin tenir sobre la reputació de l'Organització.

B) RISC OPERACIONAL

El risc operacional es deriva de la possibilitat de patir pèrdues derivades d'errors en els processos, personal o sistemes. En aquest sentit, SegurCaixa Adeslas ha dut a terme una definició dels riscos operacionals més rellevants, que s'enumeren a continuació:

- a. Clients, productes i pràctiques empresarials.
- b. Danys a actius materials. Pèrdues en els actius tangibles provocades per desastres naturals o altres.
- c. Incidències en el negoci, errors en sistemes i ciberseguretat.
- d. Fraud intern.
- e. Fraud extern.
- f. Execució, lliurament i gestió de processos.
- g. Relacions laborals i seguretat al lloc de treball.
- h. Normativa interna i externa.

SegurCaixa Adeslas, ajustant-se al que disposen els requeriments establerts en la normativa de Solvència II i a les millors pràctiques en matèria de Control Intern definides en el marc integrat de Control Intern COSO, ha establert i documentat un Sistema de Control Intern apropiat a la seva organització. Aquest sistema de procediments administratius i comptables consta d'una estructura adequada i de mecanismes apropiats d'informació a tots els nivells de l'entitat.

El model de gestió del risc operacional plasmat en la política de gestió del risc operacional es basa fonamentalment en una valoració dels diferents riscos i controls mitigadors d'aquests riscos.

ESTAT DE LA INFORMACIÓ NO FINANCERA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

AVALUACIÓ DE RISCOS

La valoració del risc inherent de cada activitat és responsabilitat fonamental dels responsables de diferents processos de SegurCaixa Adeslas.

El risc inherent és el risc intrínsec a qualsevol activitat efectuada a la companyia i es valora en funció de l'impacte d'aquest risc i la freqüència amb què es pot materialitzar.

AVALUACIÓ DE CONTROLS I DEL RISC RESIDUAL

Els controls s'executen en tots els nivells de SegurCaixa Adeslas i en cadascuna de les etapes de la gestió del negoci. El coneixement dels riscos possibilita evitar-los o minimitzar-los.

L'autoavaluació de controls preveu, d'una banda, l'avaluació del Grau de Mitigació del control i, de l'altra, l'avaluació del risc residual. El risc residual és el risc inherent no cobert pels controls implementats per mitigar-lo. La seva valoració s'obté a partir de la consideració del grau de mitigació dels controls sobre el risc inherent.

El grau de mitigació dels controls és la capacitat que té un control de disminuir el risc associat a una determinada activitat. El model definit d'avaluació del grau de mitigació dels controls va encaminat a valorar el

disseny de cadascun dels controls identificats i la seva execució, així com les evidències generades en el seu funcionament, i així complir les pautes definides en la política i els procediments de gestió de riscos.

3. GESTIÓ DE LA QUALITAT

3.1. EXPERIÈNCIA DEL CLIENT

TRANSPARÈNCIA I QUALITAT

SegurCaixa Adeslas orienta la seva estratègia en la millora de l'experiència de client com a eina per a la captació de nous clients i la fidelització dels ja existents. El procés d'Experiència client està constituït per totes i cadascuna de les interaccions que el client té amb la companyia, i que s'han d'abordar sobre la base dels principis de transparència i qualitat. L'experiència que el client rep determina els seus nivells de satisfacció i recomanació. SegurCaixa Adeslas desenvolupa i revisa de manera contínua el portfoli de productes i el nivell de qualitat de la prestació dels serveis per adaptar-se a les necessitats dels seus clients i assegurar la millora de tot el cicle de l'experiència de client.

En matèria de transparència i millora de la qualitat dels productes i serveis, la companyia segueix les Guies de

Bones Pràctiques d'UNESPA, adopta els estàndards de revisió i transparència d'Autocontrol per a clients del canal bancari en material comercial i publicitari, i ho fa també extensiu al canal assegurador. Així mateix, l'entitat forma part de l'Associació Espanyola d'Anunciants, entre les finalitats de la qual cal destacar-ne l'elaboració de codis de bones pràctiques de transparència.

SATISFACCIÓ DE CLIENT I MESURAMENT DE LA QUALITAT

Un dels objectius clau de la companyia és gestionar de manera integral la qualitat dels Serveis que ofereix, alineant la qualitat objectiva i la qualitat percebuda pels clients, per tal d'aconseguir la seva màxima satisfacció i recomanació.

La Companyia va implantar el 2015 el seu Model de Mesurament de l'Experiència de Client, basat en enquestes fetes al llarg de tot l'any. A partir d'aquestes enquestes s'obté l'NPS (Net Promoter Score) de Companyia i la Satisfacció dels clients amb els diferents moments d'interacció amb la companyia.

Les enquestes es realitzen en la majoria dels Rams: Multirisc, Autos i Salut, i també en les Societats participades: Adeslas Salut i Adeslas Dental, i en els Serveis prestats pels hospitals del quadre mèdic.

ESTAT DE LA INFORMACIÓ NO FINANCERA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

DISTRIBUCIÓ DE LES ENQUESTES REALITZADES PER RAM DE NEGOCI

	Unitats	Percentatge
Multirisc	14.252	21,54
Autos	21.893	33,09
Salut	13.768	20,81
Dental	16.258	24,57
TOTAL	66.171	100%

Més del 80% dels clients de tots els negocis estan satisfets amb el servei global ofert.

Un cop analitzats els resultats de les enquestes, s'identifiquen els punts febles i s'elabora un pla d'acció de millora. L'àrea de qualitat presenta semestralment –trimestralment si cal– el resultat de les enquestes al Comitè d'Operacions.

3.2. MODEL DE GESTIÓ INTEGRAL

SegurCaixa Adeslas, Adeslas Salut –centres mèdics– i Adeslas Dental –clíniques dentals– disposen d'un sistema de gestió de qualitat certificat segons ISO 9001:2015. Anualment, duen a terme una auditoria externa de qualitat en la qual es revisen diferents aspectes de control de la qualitat. A més, i de cara a la gestió integral dels aspectes

ambientals, tant Adeslas Salut com Adeslas Dental han integrat en els seus sistemes de qualitat el sistema de gestió ambiental segons ISO 14001, de manera que disposen de sengles Sistemes Integrats de Gestió (SIG).

Adeslas Salut té aprovada una Política de Qualitat l'objectiu principal de la qual és posicionar la companyia com a referent en la prestació de serveis de salut del més alt nivell focalitzats en el pacient, a través de:

- L'atenció integral i continuada.
- Els programes assistencials relacionats amb les patologies més prevalents.
- L'abordatge multidisciplinari dels problemes de salut.
- Tractament individualitzat al pacient.
- L'aplicació d'una pràctica clínica basada en

l'evidència, la innovació i la formació continuada del seu capital humà.

Per a l'efectiva implantació de la Política, Adeslas Salut ha establert els comitès següents:

- Comitè de Direcció: responsable d'establir el pla estratègic triennal i d'efectuar-ne el seguiment. Aquest comitè també participa en l'aprovació de les iniciatives pròpies establertes per la Direcció de Gestió Assistencial.
- Comitès central i de zones del SIG: responsables de proposar la planificació del SIG, inclosos la política i els objectius del SIG, coordinar la implantació del SIG, fer-ne el seguiment i avaluar l'acompliment i l'eficàcia del SIG.
- Comitè de Salut: Realitza el seguiment dels objectius i aspectes en matèria de salut. Es

ESTAT DE LA INFORMACIÓ NO FINANCERA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

reuneix mensualment. El Comitè de central del SIG s'emmarca dins d'aquest comitè, una de les reunions del qual correspon a la de Comitè de central del SIG.

- Comitè assistencial: Duu a terme el seguiment dels objectius i aspectes en matèria assistencial. Es reuneix mensualment. Els Comitès de zona del SIG s'emmarquen dins d'aquest Comitè, tres de les reunions del qual corresponen a la dels Comitès de zona del SIG.
- Comitè de seguretat de la informació: responsable de formular i aplicar la Política de Seguretat de la informació d'acord amb les directrius estratègiques en el manual de seguretat i documents relacionats. La seva composició i funcions depenen de Segur Caixa Adeslas.
- Comitès de Prevenció de Riscos Laborals: constituïts per delegats de prevenció. Són responsables de vetllar per la seguretat i el benestar físic i psíquic del personal (aplicables a clínica amb nombre d'empleats segons el que estableix la legislació). La seva composició i funcions depenen de Segur Caixa Adeslas.

L'objectiu principal del SIG d'Adeslas Dental és garantir la qualitat i homogeneïtat en els processos clau com citació, recepció o assistència sanitària incorporant mesures dirigides a l'escolta contínua de les opinions dels clients, així com mesures de minimització dels seus impactes ambientals. En la gestió del SIG, el responsable de mitjans i el responsable de transformació, qualitat i medi ambient han d'assegurar que el SIG està establert, implantat i mantingut al dia a través de la sistemàtica de la millora contínua i de l'avaluació de la seva eficàcia. Pel que fa a les clíniques, són les coordinadores les responsables de la implantació i manteniment del SIG.

Adeslas Dental ha establert els comitès següents:

- Comitè de Direcció: responsable d'establir el pla estratègic, els seus objectius i el desplegament d'aquests, i de dur a terme el seguiment i mesurament de la consecució dels esmentats objectius.
- Comitès central i de zones del SIG: responsables de proposar la planificació del SIG, inclosos la política i els objectius del SIG, coordinar la implantació del SIG, fer-ne el seguiment i avaluar l'acompliment i l'eficàcia del SIG.

3.3. GESTIÓ DE QUEIXES I RECLAMACIONS

El gran volum d'activitat desplegat per la companyia requereix la professionalitat de tots els seus empleats i proveïdors de prestacions i serveis, amb l'objectiu d'oferir sempre un alt nivell de qualitat en totes les seves actuacions.

Les societats disposen de protocols específics de gestió de queixes i reclamacions en els quals es descriu el procés de gestió de les queixes i reclamacions, des de la seva recepció fins a la seva resolució, i l'estructura de responsabilitats.

Amb la finalitat d'assegurar que els clients poden presentar a la companyia les seves queixes i reclamacions, totes les companyies han disposat diferents canals. En aquest sentit, les queixes i reclamacions es poden presentar físicament en les delegacions, centres assistencials, centres dentals o centres mèdics, així com a través dels telèfons del servei d'atenció al client o mitjançant correu electrònic o correu postal.

Totes les queixes i reclamacions rebudes es tramiten d'acord amb els processos definits, i s'apliquen els criteris de rapidesa i eficiència en la seva resolució.

ESTAT DE LA INFORMACIÓ NO FINANCERA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

QUEIXES I RECLAMACIONS ATESES PEL SERVEI D'ATENCIÓ AL CLIENT DURANT L'EXERCICI 2017

	Unitats	Percentatge
Salut	609	72,2%
Multirisc i RC Particulars i Negocis	181	21,4%
Multirisc i RC Empreses	4	0,5%
Personals	29	3,4%
Autos	21	2,5%
TOTAL	844	100%

QUEIXES I RECLAMACIONS RESOLTES PEL SERVEI D'ATENCIÓ AL CLIENT TENINT EN COMPTE LA SEVA FORMA DE TRAMITACIÓ DURANT L'EXERCICI 2017

	Unitats	Percentatge
Desestimades	423	50,9%
Estimades	309	37,2%
SCA omet pronunciar-se	99	11,9%
No admesa a tràmit	0	0%
TOTAL	831	100%

ESTAT DE LA INFORMACIÓ NO FINANCERA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

QUEIXES I RECLAMACIONS RESOLTES PER LA DIRECCIÓ GENERAL D'ASSEGURANCES I FONS DE PENSIONS TENINT EN COMPTE LA SEVA FORMA DE TRAMITACIÓ DURANT L'EXERCICI 2017

	Unitats	Percentatge
Informe favorable a l'entitat	59	50%
Informe favorable al reclamant	23	19,5%
Altres formes de finalització	36	30,5%
TOTAL	118	100%

4. GESTIÓ DE PERSONES

4.1. EQUIP

SegurCaixa Adeslas i les empreses del grup, a través de les seves polítiques de RH, assumeixen el compromís de crear ocupació de qualitat, alhora que promouen la igualtat d'oportunitats, el desenvolupament professional i el benestar al lloc de treball. La companyia, a més, treballa per fomentar el talent dins de l'organització, millorar la comunicació interna per transmetre l'estratègia i potenciar la formació dels empleats, en línia amb l'objectiu d'oferir al client una experiència personal i exclusiva.

El total de la plantilla de les empreses del grup a 31 de desembre de 2017 era de 5.642 empleats.

DESGLOSSAMENT DE PLANTILLA A 31/12/2017

Empleats Serveis centrals: 894

Empleats AgenCaixa: 224

Empleats oficines pròpies: 771

Empleats centres mèdics i dentals: 3.753

ALGUNES DADES DE CARACTERITZACIÓ DE LA PLANTILLA A 31/12/2017

90% de la plantilla té un contracte fix

76% de dones conformen la plantilla

El 79,1% de les promocions amb canvi de categoria professional són dones

797.000 € invertits en formació

La Direcció de RH defineix, per a totes les empreses del grup, les polítiques i procediments generals de gestió, i després són cadascuna de les companyies les que estableixen els processos i acords específics amb les diferents plantilles. Anualment es presenten objectius relatius a RH, els resultats dels quals es reporten semestralment a la Direcció General. Es presenten tant els resultats de seguiment com les fites assolides. El 2017 s'han aconseguit diferents objectius com l'Anàlisi retributiva del Mercat, l'avanç en la negociació de l'Acord Laboral de SegurCaixa Adeslas, el llançament del Postgrau de Gestors de Negoci de CaixaBank i el llançament del programa Salut i Benestar per als empleats de SegurCaixa Adeslas. Concretament, "Adeslas Salut i Benestar" és una plataforma dissenyada per conscienciar de manera divertida els usuaris de la importància de cuidar-se, al mateix temps que els anima a adoptar hàbits de vida més sans mitjançant

ESTAT DE LA INFORMACIÓ NO FINANCERA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

una estratègia de premis i recompenses. Així mateix, s'ha aprovat i llançat el projecte per certificar-se com a Empresa Familiarment Responsable (EFR) i s'han planificat un seguit d'accions per abordar el projecte de creació d'un nou programa de formació per als Agents de la Xarxa Pròpia.

4.2. DESENVOLUPAMENT PROFESSIONAL

SELECCIÓ I RECLUTAMENT

La selecció i reclutament de la companyia estan definits en procediments específics a aquest efecte –un per a SegurCaixa Adeslas, AgenCaixa i Adeslas Salut, i un altre per a Adeslas Dental– que tenen com a objectiu establir una política transparent, clara i eficient en la gestió dels processos de reclutament i selecció, l'objectiu dels quals és atreure i seleccionar el talent necessari per assolir els objectius de la companyia.

En el moment en què s'incorporen a SegurCaixa Adeslas, els nous empleats reben el pla d'acollida, que els proporciona de manera formal tota una sèrie d'informació que els permet introduir-se en la cultura corporativa de la companyia. En aquest sentit, es presenten els valors corporatius, els beneficis socials, els plans de formació i avaluació i les polítiques i

procediments relatius a la salut i la seguretat laboral. En aquesta informació de benvinguda també es presenten les diferents eines de comunicació i gestió que es posen a la seva disposició, com ara la *intranet*, el portal d'aula *fòrum* o el *people e-service*, entre d'altres. La companyia pretén que els empleats coneguin els valors culturals amb l'objectiu que incorporin la cultura de l'empresa en el seu dia a dia.

IGUALTAT I DIVERSITAT

El 2016, SegurCaixa Adeslas va signar el seu primer Pla d'Igualtat juntament amb les centrals sindicals majoritàries. L'objectiu del pla es desglossa en 4 grans objectius generals:

- Garantir el principi d'igualtat de tracte entre homes i dones, així com les mateixes oportunitats d'ingrés, exercici de la seva activitat laboral i desenvolupament professional.
- Establir un entorn favorable, facilitant a dones i homes l'atenció a la seva vida personal, familiar i laboral, així com evitar qualsevol tipus de discriminació o tracte desfavorable.
- Assegurar que la gestió de Recursos Humans sigui conforme als requisits legals en matèria d'Igualtat d'Oportunitats.

- Prevenir i penalitzar l'assetjament per raó de sexe.

Durant el 2017 s'ha avançat en el marc de les accions proposades en el Pla d'Igualtat, en diversos àmbits:

- Selecció i contractació: Les professionals de SegurCaixa Adeslas han millorat als grups i nivells superiors en les noves contractacions. La contractació femenina ha suposat el 56,92% del total –el 2016 va suposar el 44,44%–. A més, el 75,8% de les promocions amb canvis de categoria professional han estat dones.
- Remuneració justa i compensada: S'ha continuat utilitzant la matriu d'acompliment i posició en banda com a element bàsic de la política retributiva, i s'han aconseguit increments superiors a la mitjana per a aquelles persones amb menys nivell de retribució i major avaluació de l'acompliment.
- Avantatges i beneficis socials: s'ha continuat oferint avantatges i beneficis socials als empleats d'algunes societats, com ara: assegurança d'Assistència Sanitària, pòlissa de Vida, compensació de dinar, plans de pensions, préstecs amb condicions avantatjoses, ajudes per a idiomes i per a Estudis Universitaris, entre d'altres.
- Respecte als drets col·lectius: Dins de l'activitat asseguradora, el 100% de la plantilla està coberta

ESTAT DE LA INFORMACIÓ NO FINANCERA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

pel conveni col·lectiu d'àmbit estatal per a entitats asseguradores, i disposen de representació sindical. Pel que fa a l'activitat dels centres mèdics i clíniques dentals, els convenis col·lectius tenen estructura provincial, per la qual cosa no tots els centres disposen d'un conveni aplicable. El personal amb conveni arriba al 92% de la plantilla total.

En matèria de compliment de la quota del 2% de contractació d'empleats amb discapacitat que estableix la

Llei 13/1982, SegurCaixa Adeslas, AgenCaixa, Adeslas Salut i Adeslas Dental han articulat mesures tant de contractació directa d'empleats amb discapacitat com mesures alternatives de compliment degudament autoritzades per l'Autoritat Laboral. En termes globals, el conjunt de societats arriba al 2,05%, un 0,80% per contractació directa i un 1,25% per aplicació de mesures alternatives.

En aquest sentit, SegurCaixa Adeslas S.A. aconsegueix el compliment de l'1,13% de contractació directa d'aquests

empleats respecte al total de la plantilla, mentre que mitjançant els acords signats amb els Centres Especials d'Ocupació, Ilunion CEEE Contact Center S.A. i Ilunion BPO S.A. Unipersonal, s'ha cobert el percentatge de l'1,61. De la combinació de tots dos tipus de contractació s'aconsegueix un compliment total superior al 2% establert, concretament el 2,75%.

El desglossament per al conjunt de societats a 31/12/2017 es presenta a continuació:

ESTAT DE LA INFORMACIÓ NO FINANCERA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

	Total empleats	Contractació directa		Mesures alternatives		Total (%)
		Empleats interns	%	Empleats externs	%	
SegurCaixa Adeslas	1.664	20	1,20%	27	1,61%	2,81%
Adeslas Salut	314	8	2,55%	0	0,00%	2,55%
Adeslas Dental	3.439	18	0,52%	44	1,28%	1,80%
AgenCaixa	224	1	0,45%	0	0,00%	0,45%
Grupo Iquimesa	1	0	0,00%	0	0,00%	0,00%
Total	5.642	47	0,83%	71	1,25%	2,08%

FORMACIÓ I DESENVOLUPAMENT

La formació és una constant per mantenir els equips actualitzats davant els canvis socials i els nous reptes que sorgeixen actualment en la societat.

Els plans de formació s'estructuren en tres grans blocs:

- Programa Itinere, dirigit a tots els professionals i l'objectiu principal del qual és desenvolupar les competències "core": qualitat de servei i orientació al client, flexibilitat, adaptació i gestió del canvi, i col·laboració i treball en equip; així mateix, aquest programa també desenvolupa continguts per aprofundir en un coneixement més gran de la companyia, del negoci i del sector assegurador. El projecte està planificat a 6 anys. El 2017 s'ha

desenvolupat el tercer any del projecte i hi han participat 1.150 empleats de SegurCaixa Adeslas.

- Programa Àgora, dirigit a la Línia Intermèdia de SegurCaixa Adeslas, engloba temàtiques diverses (companyia i negoci, sector, entorn, competències i rol de *manager*) i té com a objectiu desenvolupar coneixements, competències i valors que conformen la cultura de la companyia dins del col·lectiu de quadres intermedis. Els Plans de formació inclouen continguts troncalis i segmentats per a qüestions tècniques específiques. Durant el 2017 hi han participat 159 empleats.
- Pla de Formació de Canals Comercials, dirigit als empleats de Canals Asseguradors, Canals Empreses, Banca comercial CaixaBank i AgenCaixa.

L'objectiu és detectar les necessitats de la xarxa comercial i oferir la formació per millorar les competències relacionades amb el negoci.

- Així mateix, hi ha un Pla de formació específic per als coordinadors de centres assistencials, ja que és un perfil clau per al desenvolupament del negoci.

Concretament, a 31 de desembre de 2017, s'havien impartit 53.699 hores de formació presencial per a Serveis Centrals, AgenCaixa, Oficines pròpies, centres mèdics i dentals, i 41.762 hores de formació *online*.

El nivell de satisfacció de la formació va superar el 9 –en una escala de l'1 al 10– tant per a Serveis Centrals i AgenCaixa com per a les Oficines pròpies i centres mèdics i dentals.

ESTAT DE LA INFORMACIÓ NO FINANCERA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

ACOMPLIMENT I REMUNERACIÓ

L'avaluació de l'acompliment dels empleats pivota a través d'un instrument específic definit per orientar *managers* i col·laboradors cap al perfil de competències d'èxit, al qual, en més o menys mesura, s'han d'adequar tots els empleats i que estableix l'estil que ha de marcar la relació entre les persones que integren l'Organització i la forma específica de treballar a SegurCaixa Adeslas.

Es defineixen tres tipus de competències: Core –comunes a tots els perfils de l'organització–, “Ad hoc” –Competències triades lliurement pel comandament, amb un màxim de 2 per persona– i Management –Competències assignades per posició als Comandaments (Caps de Departament i Directors d'Àrea).

El model involucra i beneficia tant el Manager –ajuda a avaluar millor el nivell de contribució i comportament dels col·laboradors–, la Companyia –avalua el potencial humà a curt, mitjà i llarg termini, alhora que pot definir el nivell de contribució de cada empleat– i el col·laborador –coneix els aspectes de comportament i compliment que espera la companyia.

A 31 de desembre de 2017, tots els empleats de SegurCaixa Adeslas han estat avaluats en base a les seves competències.

La companyia té polítiques de remuneració específiques per a cadascuna de les societats, en les quals es defineix la retribució fixa i la retribució variable.

Tot empleat de SegurCaixa Adeslas té un component retributiu fix i un de variable. La remuneració fixa està basada en els acords derivats de la negociació col·lectiva, el nivell de responsabilitat i la trajectòria professional, que constitueix una part rellevant de la compensació total, i la remuneració variable ordinària es basa en la consecució dels objectius prèviament establerts i es cobra en forma de *bonus* anual.

Els objectius s'estableixen en tres nivells, això és: objectius corporatius, objectius grupals de l'àmbit de responsabilitat i objectius individuals. La participació de cadascun dels nivells en el càlcul de la retribució variable depèn de la categoria professional. Tenint en compte l'objectiu de buscar un equilibri raonable i prudent entre els components fixos i variables de la remuneració, el *bonus* ordinari representa, en una consecució màxima, un percentatge sobre la remuneració fixa anual segons la categoria professional.

A Adeslas Dental hi ha una definició general de bandes salarials aplicables a tota la plantilla. Respecte al col·lectiu de Coordinadores, s'ha procedit a definir un pla que defineix de manera específica els criteris d'assignació de cadascuna de les bandes salarials en funció de condicions com mida de la clínica, antiguitat a la clínica, resultats econòmics d'aquesta i resultats del procés d'avaluació d'acompliment.

A AgenCaixa es defineix de manera anual un sistema de retribució variable que regula la meritació dels conceptes de comissió que cal percebre per vendes.

A Adeslas Salut, les retribucions s'adeqüen als nivells establerts en el conveni col·lectiu d'aplicació.

El 92,52% d'empleats de la companyia en el seu conjunt tenen regulades les seves condicions de compensació en base a convenis col·lectius.

4.3. SEGURETAT I SALUT LABORAL

La Companyia té definida una Política de Prevenció de Riscos Laborals per a cadascuna de les societats amb continguts comuns que estableixen els objectius i procediments que cal seguir per:

- Identificar, avaluar i controlar els riscos relatius a la seguretat i la salut de les persones.
- Proporcionar l'adequada i suficient formació teòrica i pràctica a tots els empleats per tal que desenvolupin i apliquin eficaçment els programes i normes preventives.
- Informar els empleats dels objectius i dels resultats obtinguts en l'àmbit de la seguretat i salut laboral.
- Garantir la vigilància de la salut.
- Millorar la gestió i l'acompliment de la Seguretat i Salut a la Feina.
- Revisar de manera periòdica per part de la Direcció la política i l'acompliment en la matèria.

ESTAT DE LA INFORMACIÓ NO FINANCERA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

En matèria de prevenció i reducció de l'absentisme, les actuacions s'han orientat al seguiment dels processos de baixa, mitjançant el control en consultes mèdiques, efectuat pel servei de vigilància de la salut, dels processos de durada superior a 15 dies i d'aquells en què, per la seva especial recurrència, s'ha considerat adequat realitzar, un cop coneguda la baixa dels serveis públics de salut.

En els casos d'accident laboral es duu a terme un estudi del sinistre a l'efecte de detectar, si cal, la reavaluació d'alguna circumstància de risc.

De manera específica, a Adeslas Dental es realitzen accions formatives en ergonomia per la incidència que, sobre el desenvolupament de les feines i les possibles baixes, té el component postural de l'activitat assistencial dental.

SegurCaixa Adeslas disposa d'un servei de prevenció propi, per la qual cosa ha de superar una auditoria legal del seu sistema de prevenció per tercer independent.

El 2017 s'ha dut a terme la referida Auditoria, que va revisar tot el sistema de prevenció, tant en seu de serveis centrals com en delegacions, i va procedir a emetre la corresponent certificació d'haver auditat el sistema de prevenció; així mateix, va emetre la certificació d'excel·lència preventiva, màxima qualificació que es pot aconseguir en els processos d'auditoria d'aquesta naturalesa.

DADES DE SEGURETAT I SALUT

% d'empleats a SegurCaixa Adeslas coberts per comitès de seguretat i salut	56%
--	-----

Absentisme per accidents al centre de treball

Taxa d'absentisme per accidents (homes)	0,04%
---	-------

Taxa d'absentisme per accidents (dones)	0,11%
---	-------

Absentisme per malaltia i maternitat/paternitat

Taxa d'absentisme per malaltia (homes)	1,78%
--	-------

Taxa d'absentisme per malaltia (dones)	2,52%
--	-------

Percentatge d'empleades que es reincorporen després de la baixa per maternitat	97%
--	-----

Percentatge d'empleats que es reincorporen després de la baixa per paternitat	100%
---	------

Percentatge d'empleades que es van reincorporar a la feina després de la baixa de maternitat i es van mantenir a l'empresa més d'1 any	86%
--	-----

Percentatge d'empleats que es van reincorporar a la feina després de la baixa de paternitat i es van mantenir a l'empresa més d'1 any	90%
---	-----

4.4. DRETS HUMANS

SegurCaixa Adeslas i la resta de companyies del grup desenvolupen la seva activitat íntegrament a Espanya. Considerant l'activitat i l'àmbit geogràfic, no s'han identificat riscos destacats de conculcació de Drets Humans. Això no obstant, la companyia té implementades mesures de diligència deguda específica en tres àmbits concrets en els quals el risc inherent eventualment podria ser més rellevant:

- Drets dels clients. En el disseny dels productes, SegurCaixa Adeslas ha implantat polítiques i procediments específics de transparència i orientació al client, a més de mecanismes de gestió de qualsevol incident o reclamació que pugui resultar dels productes i Serveis prestacionals (segons s'ha exposat en l'apartat relatiu a qualitat, transparència i millora de l'experiència client).
- Drets dels proveïdors les polítiques i processos dels quals s'exposen en l'apartat relatiu a la relació amb els proveïdors.
- Drets dels empleats tal com s'ha exposat en l'apartat relatiu als empleats.

La Companyia disposa d'un Codi Ètic per a cadascuna de les societats, amb una bústia ètica i un procediment de gestió de comunicacions i consultes amb la finalitat d'identificar i resoldre incompliments de les pautes de comportament definides al Codi en àmbits relacionats,

ESTAT DE LA INFORMACIÓ NO FINANCERA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

entre d'altres, amb els Drets Humans, com ara la discriminació o l'assetjament –vegeu apartat de Marc Ètic.

De conformitat amb la regulació vigent a Espanya, els drets i condicions laborals es troben recollits en normes, i en convenis i acords subscrits, si escau, amb les corresponents representacions dels treballadors. En matèria de llibertat d'associació i representació sindical, la Companyia aposta per buscar solucions consensuades, ja que prioritza el diàleg i la negociació com a millor forma de resolució de qualsevol conflicte. La llibertat sindical és un principi dins de l'activitat asseguradora, el 100% de la plantilla de SegurCaixa Adeslas està coberta pel conveni col·lectiu d'àmbit estatal per a entitats asseguradores, i disposen de representació sindical. Pel que fa a l'activitat dels centres mèdics i clíniques dentals, els convenis col·lectius tenen estructura provincial, per la qual cosa no tots els centres disposen d'un conveni aplicable. El personal amb conveni arriba al 92% de la plantilla total.

5. PROVEÏDORS

5.1. POLÍTICA DE COMPRES I MODEL DE RELACIÓ AMB ELS PROVEÏDORS NO PRESTACIONALS

SegurCaixa Adeslas disposa d'una Política i un Manual de Compres per a l'àmbit dels productes i serveis no

prestacionals que són la base del marc estratègic i de gestió de la funció de compres. Aquest marc estableix el model de relació amb els proveïdors sobre la base d'uns criteris ètics i transparents. Tot això amb l'objectiu de promoure relacions comercials sòlides i beneficioses per a totes les parts implicades.

El tipus de compres subjecte als processos descrits en l'esmentat manual tenen, principalment, tres grans clients interns. L'àmbit informàtic i de tecnologies (Hardware, software, serveis professionals), l'àmbit de serveis generals (material d'oficina, gestió documental, obres, neteja i manteniment, energia) i l'àmbit comercial i de màrqueting (agències, impremta, articles promocionals).

Els proveïdors que són contractats per la companyia han de superar un procés d'homologació i selecció en base a criteris econòmics, de solvència i, quan és pertinent, amb la coordinació d'activitats en matèria laboral i de prevenció de riscos laborals. Com un dels principals reptes de cara al 2018 es troba el de determinar i incloure en aquest procés criteris de caràcter social i mediambiental que han de ser complerts pels proveïdors. SegurCaixa Adeslas té un portal del proveïdor que permet als potencials proveïdors donar-se d'alta i documentar de manera adequada els requeriments mínims definits per ser proveïdor homologat. SegurCaixa Adeslas disposa d'un marc en el qual s'ha de desenvolupar la relació amb els proveïdors. Aquest marc es fonamenta en els principis següents:

- Professionalitat. Assegurant la igualtat d'oportunitats i prenent decisions basades en l'objectivitat.
- Integritat. Dotant el procés de transparència i independència en tot el procés.
- Compromís. Exigint qualitat, disposant de diferents opcions de proveïdors i buscant la millora permanent.

Així mateix, de conformitat amb les polítiques definides pel codi de conducta, cal considerar les següents pautes de conducta davant les situacions següents:

- Acceptació de regals. Com a norma general no es podrà acceptar directament o indirectament cap regal, atenció o compensació per part de proveïdors amb els quals es mantinguin relacions comercials.
- Potencials conflictes d'interès. El conflicte es produeix quan l'empleat de SegurCaixa Adeslas té un interès directe o indirecte en un proveïdor. Qualsevol empleat té l'obligació d'informar degudament de qualsevol potencial conflicte d'aquesta naturalesa, i el Comitè de Compres és el responsable d'executar el procés de gestió de possibles conflictes d'interès.

D'aquest tipus de proveïdors no prestacionals, el 99% estan situats al territori nacional. El temps mitjà de pagament és de 51,1 dies.

ESTAT DE LA INFORMACIÓ NO FINANCERA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

5.2. MODEL DE RELACIÓ AMB ELS PROVEÏDORS PRESTACIONALS

Cada ram en el qual la companyia és present disposa del seu propi model de relació amb els proveïdors prestacionals. Tots els models clarament parteixen de la base comuna del model de SegurCaixa Adeslas, tot adoptant aquelles qüestions que són específiques de cada ram i de la naturalesa dels proveïdors.

La relació amb els proveïdors de l'assegurança de salut es basa en els principis de transparència i igualtat d'oportunitats, i de conformitat amb aquests, tots els proveïdors són avaluats per poder ser contractats per la companyia en base a especificacions econòmiques, tècniques i altres requisits no econòmics derivats de les seves especialitats i serveis. Tots els proveïdors han de superar un període de prova i són avaluats de manera contínua per Adeslas Salut, o bé per SegurCaixa Adeslas si és proveïdor compartit amb l'asseguradora, per assegurar el correcte funcionament de la relació. El temps mitjà de pagament és de 29,42 dies per als proveïdors d'Adeslas Salut S.A.U i per als concertats (centres mèdics, hospitals i professionals de la salut) es troba dividit al 50% entre 30 i 60 dies.

Paral·lelament, cal assenyalar que **Adeslas Salut**, també ha adaptat la Política i Manual de Compres a la naturalesa de les necessitats del negoci. Les compres realitzades des d'aquest es divideixen en centralitzades per a tot Adeslas Salut i inclou material i productes sanitaris, instrumental, equips i mobiliaris, gestió de

residus, manteniment i control d'equips, entre d'altres. I en descentralitzades per a cada centre mèdic: medicaments, obres d'escàs cost, serralleria i fusteria, entre d'altres.

En el ram d'**Auto**, els proveïdors es divideixen en dos grups: els proveïdors intragrup, que gestionen la xarxa de tallers que prestarà el servei i, per tant, els qui atenen els expedients dels sinistres i mantenen la relació amb els tallers i aquells que presten servei en el sinistre (pèrits, advocats i metges, entre d'altres). Els proveïdors són homologats d'acord amb criteris econòmics, tècnics i de condicions de despatx. El 100% d'aquests se situen en territori nacional. I el temps mitjà de pagament és de 15, 30 o 45 dies, segons el tipus de proveïdor.

Respecte al ram de **Multiriscos**, es manté una relació molt sòlida i estable amb els proveïdors, els quals són 100% locals. Aquesta solidesa es basa en el pla de relació de la companyia amb ells. Hi ha una comunicació diària i un seguiment mensual. La companyia els proporciona formació i el seguiment establert comporta, a més, la realització de trobades bimensuals a les oficines centrals en el cas de proveïdors de prestació del servei i trimestrals en el cas que col·laborin en la prestació del servei, com ara pèrits o advocats. En aquestes trobades se'ls informa, entre altres indicadors, de la valoració que els usuaris els han donat per la prestació dels seus serveis. En el cas que no siguin tan positives com haurien de ser es dissenyen i implementen accions de millora de manera conjunta.

Els proveïdors estan homologats segons les pautes generals de la companyia i se'ls aplica el Codi de Conducta esmentat anteriorment. Són auditats i se'ls envia l'informe mensualment.

La seva ràtio mitjana de pagament és de 15 dies.

Adeslas Dental pren com a base la política de compres de SegurCaixa Adeslas per establir el seu marc d'actuació en matèria d'homologació, selecció i gestió de la relació amb proveïdors, però igual que Adeslas Salut, la modula en funció de les seves necessitats. En el seu sistema d'homologació de proveïdors, a més de tenir definits uns requeriments de naturalesa econòmica i tècnica, hi inclou criteris de caràcter social i mediambiental, que són avaluats a l'inici de la relació i, de manera contínua, durant el transcurs d'aquesta. Tot això per enfortir la confiança mútua entre les parts, marcada per la qualitat del servei o bé adquirit.

Els proveïdors que duen a terme activitats que puguin tenir influència sobre aspectes significatius són informats dels requisits de qualitat i medi ambient mitjançant la seva inclusió com a annexos als contractes.

El 100% dels proveïdors són locals, i el període mitjà de pagament és de 26,57 dies.

En el Codi Ètic es determina com cal actuar en cas que es donin situacions de conflictes d'interès entre empleat i proveïdor, a més de tipificar algunes d'aquestes situacions. El Codi estableix també el fet que els empleats no poden, directament o indirectament, oferir o rebre regals d'un proveïdor, client o tercers, llevat que el valor

ESTAT DE LA INFORMACIÓ NO FINANCERA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

econòmic sigui simbòlic o irrellevant o sigui de caràcter promocional.

6. COMPROMÍS AMB LA SOCIETAT I EL MEDI AMBIENT

Com a expressió fonamental dels valors corporatius: Qualitat, Confiança, Proximitat i Dinamisme, i més enllà de la pura creació de valor econòmic, SegurCaixa Adeslas desenvolupa la seva activitat amb el propòsit de generar valor en l'entorn geogràfic on desenvolupa la seva activitat i, al mateix temps, protegir l'entorn natural.

6.1. IMPACTE EN LA SOCIETAT

En el desenvolupament de l'activitat, i de conformitat amb el model de negoci, SegurCaixa Adeslas genera valor per als grups d'interès amb els quals es relaciona. Les principals magnituds del valor distribuït són les següents:

- **+ 152 milions €** de contribució a l'Administració per pagament d'impostos. 14% més que el 2016
- **+ 47 milions €** de pagament a la Seguretat Social. 7% més que el 2016
- **+ 20 milions €** destinats a inversió i compra d'equips tecnològics. 309% més que el 2016

A més d'aquesta contribució inherent al seu propi model de negoci, la companyia col·labora i participa amb

diferents organitzacions. En aquest sentit, destaquen l'adhesió a l'Aliança Empresarial per a la Vacunació Infantil (GAVI Alliance) o la participació en diferents campanyes amb el Banc dels Aliments a través de l'Obra Social de "la Caixa" o la col·laboració amb la Federació Espanyola de Bancs dels Aliments (FESBAL).

D'altra banda, SegurCaixa Adeslas el 2017 ha tornat a participar, per quart any consecutiu, en la Iniciativa "Desafiament Emprèn" de la Fundació Bancària "la Caixa". En el marc d'aquesta iniciativa, SegurCaixa Adeslas va proposar com a desafiament a un dels grups guanyadors l'evolució del seu projecte a una fase lliurable de la seva aplicació/joc per a mòbil o tauleta, que ofereix a l'usuari opcions i consells personalitzats per millorar la seva condició física, i haver de generar recursos, plans i propostes de ludificació, adaptades a l'estil de vida i als valors del públic final, amb l'objectiu d'atreure els usuaris i de generar compromís amb la companyia.

PROMOCIÓ DE LA CULTURA DE LA PREVISIÓ SOCIAL I L'ASSEGURAMENT

Una de les principals tasques d'una companyia com SegurCaixa Adeslas és la de treballar per conscienciar la societat sobre els beneficis i la importància de disposar d'un assegurement i previsió social i, sobretot, sobre la responsabilitat que cadascú té sobre la seva salut. Amb aquest objectiu, la companyia desenvolupa nombroses accions, entre les quals ha destacat l'organització, un any més, del Fòrum de Salut, en el qual es va posar un èmfasi

especial en la contribució de l'assegurança privada per sostenir el sistema de salut, alhora que es van analitzar els reptes que afronta la cura de la salut i la importància que les empreses promoguin i reforcin hàbits de vida saludables entre els seus empleats.

A més, cal remarcar la participació de directius de SegurCaixa Adeslas en fòrums i organitzacions com UNESPA (Unió Espanyola d'Entitats Asseguradores i Reasseguradores), ICEA (Investigació Cooperativa entre Entitats Asseguradores i Fons de Pensions) i Fundació IDIS (Institut per al Desenvolupament i Integració de la Sanitat).

PROMOCIÓ DE L'EDUCACIÓ PER A LA SALUT

• Campanyes preventives:

El 2017 s'han desenvolupat les campanyes preventives anuals per a les assegurades de SegurCaixa Adeslas adscrites a MUFACE en els àmbits de la prevenció de càncer de mama i coll uterí, i s'han assolit els objectius marcats inicialment (més del 62% de cobertura en mamografia i/o citologia).

En la Campanya de Prevenció de Càncer de Mama hi han participat 58.269 assegurades, la qual cosa es va traduir en un augment significatiu de la taxa de cobertura (+3 punts) respecte a la Campanya anterior.

En la Campanya de Prevenció de Càncer de Coll Uterí hi han participat 95.551 assegurades, la qual cosa ha representat un augment de +2,5 punts en la taxa de cobertura respecte a la Campanya anterior.

ESTAT DE LA INFORMACIÓ NO FINANCERA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

• Formació sobre hàbits de vida saludable:

En aquesta línia s'han seguit elaborant consells, articles i notícies dirigides a la prevenció i control de malalties, que fem accessibles als nostres assegurats a través dels diversos canals de comunicació (Webs, col·laboracions en revistes, accions de comunicació en empreses i socis estratègics).

• Formació sobre malalties cròniques:

El Servei de Coaching de la Salut, que té com a objectiu l'adquisició i/o manteniment d'hàbits de vida saludable i el control de les malalties cròniques amb el suport telefònic a aquests pacients per part de professionals sanitaris, ha atès l'any 2017 1.610 usuaris amb diverses patologies, obtenint una alta taxa de participació i una consecució d'objectius en salut superior al 80%. En el programa de deshabitació tabàquica, el 88% dels participants han deixat de fumar o han reduït el consum de cigarrets (mitjana de reducció del 72% del consum habitual).

6.2. MINIMITZACIÓ DE L'IMPACTE AMBIENTAL

Malgrat que l'activitat de SegurCaixa Adeslas¹ genera un impacte en el medi ambient limitat, la companyia no

¹ El perímetre de les dades reportades en aquest apartat inclou Serveis Centrals a Madrid i Barcelona, així com les delegacions.

és aliena a les preocupacions actuals sobre qüestions ambientals i de canvi climàtic. En aquest sentit, cada any s'emprenen iniciatives destinades a optimitzar la utilització de recursos naturals, apostant per un consum més eficient i responsable d'aquests, que engloba també la gestió de residus per al seu tractament i reciclatge.

Gràcies a aquestes accions, les principals magnituds relacionades amb els consums de **SegurCaixa Adeslas**, són:

- **14.041 GJ de consum total d'energia.** 0,4% menys que el 2016
- **62,89 tones de paper.** 1,6% menys que el 2016
- **120.542 quilograms** de paper. 52% més que el 2016
- **3.246 quilograms** de plàstic. 21% més que el 2016
- **1.078 unitats** de tòner. 46% més que el 2016

SegurCaixa Adeslas treballa per continuar avançant en la minimització del seu impacte ambiental. En aquest sentit, ha començat a calcular les tones de CO₂ emeses com a conseqüència dels viatges dels seus empleats per raons laborals, tant amb avió, tren com amb automòbil.

El total de tones calculades per al 2017 és de **363.581 Kg de CO₂eq²**, un 13% menys que el 2016.

Adeslas Salut

Adeslas Salut té com a missió la prestació de serveis assistencials. Adeslas Salut disposa d'un sistema integrat de gestió de qualitat i medi ambient amb les certificacions ISO 9001 i 14001 en la seva versió 2015. En la seva Política de Qualitat i Medi Ambient, Adeslas Salut es compromet a fer compatible l'eficàcia d'aquests serveis amb la preservació del Medi Ambient. Això es tradueix en els següents compromisos específics:

- Fer compatible l'eficàcia del servei amb la preservació del Medi Ambient.
- Complir la normativa vigent i futura, així com la millora contínua de l'acompliment ambiental.
- Prevenir la contaminació, reduir residus i utilitzar racionalment els recursos naturals en tot el cicle de prestació del servei.
- Promoure en els empleats un major grau de sensibilització, responsabilitat i consciència.

² Els factors de conversió utilitzats han estat: Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient i Oficina Espanyola de Canvi Climàtic. Registre de petjada de carboni, compensació i projectes d'absorció de diòxid de carboni; Department for Environment, Food and Rural Affairs del Regne Unit; Guia pràctica per al càlcul d'emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, GEH de l'Oficina Catalana del Canvi Climàtic.

ESTAT DE LA INFORMACIÓ NO FINANCERA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

- Mantenir un canal de comunicació mediambiental, intern i extern.

Aquests compromisos són gestionats a través del Programa de Gestió Ambiental de la companyia, el qual estableix la metodologia que cal seguir per a la seva correcta implementació per part dels centres: planificació ajustada amb resultats obtinguts, avaluació dels aspectes significatius per al Medi Ambient, segregació i gestió de residus (domèstics, d'origen sanitari, tallants i punxants, sanitaris infecciosos i perillosos) segons la legislació i reducció de la generació de residus.

El departament responsable de la identificació i avaluació dels aspectes mediambientals, reals i potencials, que cal considerar durant el cicle de prestació del servei és el Departament de Coordinació Assistencial de Centres Mèdics. Aquests aspectes són comunicats als Coordinadors dels centres per a la seva correcta aplicació i seguiment.

A Adeslas Salut, així mateix, es duen a terme auditories internes periòdiques en tots els seus emplaçaments. L'auditoria Externa del seu Sistema Integrat de Gestió (ISO 9001 i ISO 14001 versió 2015) va ser efectuada l'octubre del 2017 amb el resultat de 0 No conformitats.

Els principals consums d'Adeslas Salut³ durant el 2017 han estat:

Les comparatives amb el 2016 no es presenten a causa de l'adopció de nous protocols de mesura, d'acord amb el que estableixen els procediments de seguiment i control dels aspectes ambientals.

- **7.925,61 GJ de consum total d'energia.**
- **10,3 tones de paper.**

El Procés de Comunicació Ambiental és l'instrument intern i extern utilitzat per la companyia per dialogar i cooperar amb autoritats públiques, usuaris i públic en general amb la intenció de seguir incorporant millores al programa mediambiental. A més, Adeslas Salut posa la seva Política Mediambiental a disposició de les parts interessades, ja que es troba exposada en tots els seus Centres Mèdics. Finalment, als Centres Mèdics hi ha models de suggeriments i fulls de reclamacions a disposició dels usuaris i públic en general.

Adeslas Dental

Amb motiu de la feina desenvolupada per a l'obtenció de les certificacions ISO 9001 i ISO 14001, la companyia disposa d'un Sistema Integrat de Gestió. Aquest Sistema es basa en la Política de Qualitat i Medi Ambient i inclou totes les activitats de prestació integral de serveis odontològics a pacients.

Aquesta política disposa que la companyia es compromet a garantir la protecció del medi ambient:

- Minimitzant els impactes derivats de les seves activitats odontològiques (gestió de residus, radiacions ionitzants, etc.).
- Millorant l'acompliment ambiental de manera contínua mitjançant la racionalització del consum de recursos naturals i energia, promovent-ne una

utilització eficient i fomentant l'ús de les millors tecnologies disponibles que permetin assolir aquests objectius d'optimització.

Dins del Sistema Integrat de Gestió s'estableixen els procediments per a la planificació i fixació d'objectius en qüestions mediambientals en funció d'una anàlisi prèvia dels impactes que la seva activitat genera i d'aquells processos en els quals pot incidir per complir el seu compromís. D'aquesta anàlisi s'elabora el Programa de Gestió Ambiental, que recull els objectius concrets que cal assolir, així com les accions que s'han de desenvolupar.

Anualment, o quan les circumstàncies així ho requereixin, es duu a terme una revisió dels objectius i de les accions. En aquesta revisió es determina la necessitat o no de variar o actualitzar els aspectes ambientals identificats i els seus impactes. Així mateix, es realitzen auditories internes periòdiques, a serveis centrals i a cadascuna de les clíniques, per verificar el correcte desplegament de les accions i externes. Aquesta última va ser feta el novembre del 2017 amb el resultat de 0 No conformitats.

Les principals magnituds relacionades amb els consums són:

- **22.436 m3 de consum d'aigua.** 14,5% més que el 2016
- **26.268,13 GJ de consum total d'energia elèctrica.** 10,5% més que el 2016

ESTAT DE LA INFORMACIÓ NO FINANCERA CORRESPONENT A L'EXERCICI ANUAL ACABAT EL 31 DE DESEMBRE DE 2017

- **40,7 tones de paper.** 5% menys que el 2016

Els augments en els consums d'aigua i energia venen motivats per l'obertura de noves clíniques dentals durant el 2017, que impliquen un 14,2% d'increment del nombre de butaques dentals.

Pel que respecta al reciclatge de diversos materials, SegurCaixa Adeslas Dental ha gestionat per al seu reciclatge el 2017:

- **13.325 quilograms de paper.** 3% menys que el 2016

- **911 unitats de tòner.** 8 % més que el 2016

Adeslas Dental ha calculat les emissions de CO2 emeses com a conseqüència de viatges dels seus empleats per raons laborals amb avió, tren i automòbil: **74.390 Kg de CO2eq⁴**, un 8% més que el 2016.

---

⁴ Els factors de conversió utilitzats han estat: Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient i Oficina Espanyola de Canvi Climàtic. Registre de petjada de carboni, compensació i projectes d'absorció de diòxid de carboni; Department for Environment, Food and Rural Affairs del Regne Unit; Guia pràctica per al càlcul d'emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, GEH de l'Oficina Catalana del Canvi Climàtic.